

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. lapkričio 3 d.
(OR. en)

14217/22

Tarpinstitucinė byla:
2022/0347 (COD)

ENV 1087
ENER 549
IND 437
TRANS 673
ENT 151
SAN 579
AGRI 594
CODEC 1659

PASIŪLYMAS

---

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2022 m. spalio 27 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2022) 542 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVOS dėl aplinkos oro kokybės ir švaresnio oro Europoje (nauja redakcija)

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2022) 542 final.

Pridedama: COM(2022) 542 final

Briuselis, 2022 10 26
COM(2022) 542 final

2022/0347 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

dėl aplinkos oro kokybės ir švaresnio oro Europoje

(nauja redakcija)

{SEC(2022) 542 final} - {SWD(2022) 345 final} - {SWD(2022) 542 final} -
{SWD(2022) 545 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

Švarus oras yra labai svarbus žmonių sveikatai ir aplinkos išsaugojimui. Dėl bendrų ES ir valstybių narių nacionalinių, regioninių ir vietos valdžios institucijų pastangų sumažinti neigiamą oro taršos poveikį per pastaruosius tris dešimtmečius oro kokybė Europos Sąjungoje (ES) labai pagerėjo¹. Tačiau dėl oro taršos (ypač kietosiomis dalelėmis, azoto dioksidu ir ozonu) ir toliau pirma laiko miršta apie 300 000 žmonių per metus (palyginti su 1 mln. per metus XX a. paskutiniojo dešimtmečio pradžioje) ir plinta daug neužkrečiamųjų ligų, tokių kaip astma, širdies ir kraujagyslių sistemos sutrikimai bei plaučių vėžys²³. Oro tarša tebėra svarbiausia ankstyvų mirčių priežastis Europos Sąjungoje. Ji daro neproporcingai didelį poveikį pažeidžiamoms grupėms, pavyzdžiui, vaikams, pagyvenusiems žmonėms ir asmenims, turintiems esamų sveikatos sutrikimų, taip pat nepalankioje socialinėje ir ekonominėje padėtyje esančioms grupėms⁴. Taip pat daugėja įrodymų, kad oro tarša gali būti susijusi su nervų sistemos pokyčiais, pavyzdžiui, demencija⁵.

Be to, oro tarša kelia grėsmę aplinkai dėl rūgštėjimo, eutrofikacijos ir ozono pažeidimų, daro žalą miškams, ekosistemoms ir lauko kultūroms. Eutrofikacija dėl azoto iškritų viršija kritines apkrovas dviejuose trečdaliuose ES ekosistemų teritorijų, o tai daro didelį poveikį biologinei įvairovei⁶. Toks taršos spaudimas gali padidinti azoto perteklių dėl vandens taršos.

2019 m. lapkričio mėn. Komisija paskelbė aplinkos oro kokybės direktyvų (direktyvų 2004/107/EB ir 2008/50/EB)⁷ tinkamumo patikrinimo rezultatus. Ji padarė išvadą, kad direktyvos buvo *iš dalies* veiksmingos gerinant oro kokybę ir siekiant įgyvendinti oro kokybės standartus, tačiau iki šiol pasiekti ne visi jų tikslai.

2019 m. gruodžio mėn. [Europos žaliajo kurso komunikate](#)⁸ Europos Komisija įsipareigojo toliau gerinti oro kokybę ir labiau suderinti ES oro kokybės standartus su Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) rekomendacijomis. Paskutinį kartą PSO rekomendacijos buvo peržiūrėtos 2021 m. rugsėjo mėn.⁹; periodiškai, paprastai kas 10 metų, atliekamas jų mokslinis įvertinimas. Šis tikslas – glaudžiau suderinti su naujausiomis mokslinių tyrimų išvadomis – buvo patvirtintas [Nulinės taršos veiksmų plane](#)¹⁰, apimančiame viziją iki 2050 m.

¹ Žr., pavyzdžiui, EAA (2018), Oro kokybė Europoje. 2018 m. ataskaita. Iš visų turimų duomenų rinkinių medianos matyti, kad 2015 m. visoje Europoje per metus pirma laiko mirė 445 000 žmonių, palyginti su situacija prieš 25 metus, kai 1990 m. mediana buvo 960 000 mirčių per metus.

² Kaip nurodo PSO, „[n]eužkrečiamosios ligos, dar vadinamos lėtinėmis ligomis, paprastai trunka ilgai ir yra genetinių, fiziologinių, aplinkos ir elgsenos veiksnių derinio rezultatas. Neužkrečiamosios ligos daro neproporcingai didelį poveikį žmonėms mažų ir vidutinių pajamų šalyse, kuriose fiksuojama daugiau nei trys ketvirtadaliai viso pasaulio mirčių nuo neužkrečiamųjų ligų (31,4 mln.)“.

³ Žr., pavyzdžiui, EAA (2021), Oro kokybė Europoje 2021 m.

⁴ Žr., pavyzdžiui, EAA (2018), *Unequal exposure and unequal impacts: social vulnerability to air pollution, noise and extreme temperatures in Europe*.

⁵ Jungtinių Amerikos Valstijų aplinkos apsaugos agentūra (2019 ir 2022), *Integrated Science Assessment for Particulate Matter; Supplement to the 2019 Integrated Science Assessment for Particulate Matter*.

⁶ Žr., pavyzdžiui, Antroji švaraus oro apžvalga, COM(2021) 3.

⁷ Direktyva 2004/107/EB dėl arseno, kadmio, gyvsidabrio, nikelio ir policiklinių aromatinių angliavandenilių aplinkos ore ir Direktyva 2008/50/EB dėl aplinkos oro kokybės ir švaresnio oro Europoje, su pakeitimais, padarytais Komisijos direktyva (ES) 2015/1480.

⁸ COM(2019) 640.

⁹ PSO (2021), PSO pasaulinės oro kokybės gairės.

¹⁰ COM(2021) 400.

sumažinti oro (ir vandens bei dirvožemio) taršą iki lygio, kuris nebelaikomas žalingu sveikatai ir natūralioms ekosistemoms ir kuriuo nepažeidžiamos ribos, su kuriomis mūsų planeta gali susidoroti, taip sukuriant aplinką be toksinių medžiagų. Be to, buvo nustatyti 2030 m. tikslai, iš kurių du susiję su oru: daugiau kaip 55 proc. sumažinti oro taršos poveikį sveikatai (pirmalaikių mirčių skaičių) ir 25 proc. sumažinti ES ekosistemų, kuriose oro tarša kelia grėsmę biologinei įvairovei, dalį. Griežtesniais oro kokybės standartais taip pat būtų prisidedama prie Europos kovos su vėžiu plano¹¹ tikslų įgyvendinimo. [Europos žaliojo kurso komunikate](#) Komisija taip pat paskelbė, kad stiprins oro kokybės stebėseną, modeliavimą ir planavimą.

2022 m. vasario mėn. prasidėjusi Rusijos karinė agresija prieš Ukrainą paskatino ES vadovus susitarti, kad reikia skubiai paspartinti perėjimą prie švarios energijos gamybos, siekiant sumažinti ES priklausomybę nuo iš Rusijos importuojamų dujų ir kito išskastinio kuro. 2022 m. gegužės 18 d. buvo priimtas plataus užmojo priemonių rinkinys „[RePowerEU](#)“, kuriuo, be kita ko, siekiama padėti valstybėms narėms sparčiau diegti atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybą. Jei šis priemonių rinkinys bus greitai įgyvendintas, kaip nurodyta Komisijos komunikate¹², jis gali duoti didelės papildomos naudos oro taršos požiūriu.

Aplinkos oro kokybės direktyvos yra išsamios švaraus oro politikos sistemos, grindžiamos trimis pagrindiniais ramsčiais, dalis. Pirmąjį ramstį sudaro pačios aplinkos oro kokybės direktyvos, kuriomis nustatomi 12 aplinkos oro teršalų koncentracijos kokybės standartai. Antrąjį ramstį sudaro Direktyva dėl tam tikrų valstybėse narėse į atmosferą išmetamų teršalų kiekio mažinimo (NITKMĮ direktyva), kurioje nustatyti kiekvienos valstybės narės įsipareigojimai mažinti pagrindinių aplinkos oro teršalų ir jų pirmtakų išmetimą, imantis veiksmų ES viduje ir siekiant kartu sumažinti tarpvalstybinę taršą¹³. Prie to prisidedama ir tarptautinėmis pastangomis, visų pirma UNECE oro konvencijos pagrindu, mažinti už ES ribų išmetamų tarp valstybių pernešamų teršalų kiekį¹⁴. Trečiąjį ramstį sudaro teisės aktai, kuriais nustatomos pagrindinių oro taršos šaltinių, pavyzdžiui, kelių transporto priemonių, būstų šildymo įrenginių ir pramonės įrenginių, išmetamųjų teršalų normos¹⁵.

Taršos iš tokių šaltinių dydžiui poveikį daro ir kitos politikos priemonės, turinčios įtakos pagrindinei veiklai ir sektoriams tokiose srityse kaip transportas, pramonė, energetika, klimatas ir žemės ūkis. Kai kurios iš šių politikos priemonių įtrauktos į naujausias iniciatyvas, kurių imtasi pagal [Europos žaliąjį kursą](#), pavyzdžiui, [Nulinės taršos veiksmų planą](#), [Europos klimato teisės aktą](#)¹⁶ ir [Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinį](#)¹⁷ su iniciatyvomis dėl energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos,

¹¹ COM(2021) 44. Kovos su vėžiu plane patvirtinama, kad reikia mažinti aplinkos oro taršą, kuri, be kita ko, sukelia plaučių vėžį. Į planą taip pat įtrauktas 2022 m. pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo siekiama dar labiau sumažinti asbesto poveikį darbuotojams, žr. COM(2022) 489.

¹² COM(2022) 230.

¹³ Žr. Direktyvą 2016/2284/ES.

¹⁴ Pažymėtina, kad oro teršalais, išmetamais už ES valstybių narių ribų, taip pat prisidedama prie foninės taršos Europos Sąjungoje. UNECE oro konvencija gali atlikti svarbų vaidmenį mažinant šių išmetamųjų teršalų kiekį, stiprinant pajėgumus ir didinant kitą paramą, kurią ES teikia vykstant stojimo procesams, visų pirma Vakarų Balkanų šalims.

¹⁵ Įskaitant direktyvas 2010/75/ES (dėl pramoninių išmetamųjų teršalų), 2015/2193/ES (dėl vidutinio dydžio kurą deginančių įrenginių), 98/70/EB (dėl degalų kokybės), 2016/802/ES (dėl sieros kiekio skystajame kure), 2009/125/EB (dėl ekologinio projektavimo), taip pat EB reglamentus Nr. 443/2009 ir Nr. 510/2011 (dėl transporto priemonių išmetamųjų teršalų normų), reglamentus (ES) 2016/427, (ES) 2016/646 ir (ES) 2017/1154 (dėl realiomis važiavimo sąlygomis išmetamųjų teršalų kiekio) ir Reglamentą (ES) 2016/1628 (dėl ne keliais judančių mechanizmų).

¹⁶ Reglamentas (ES) 2021/1119.

¹⁷ COM(2021) 550.

[Metano strategija](#)¹⁸, [Darnaus ir išmanaus judumo strategija](#)¹⁹, susijusią 2021 m. naująją judumo mieste sistemą²⁰, [Biologinės įvairovės strategija](#)²¹ ir [iniciatyvą „Nuo ūkio iki stalo“](#)²². Be to, tikimasi, kad priėmus ir įgyvendinus būsimą pasiūlymą dėl „Euro 7“ standartų (plg. su PLAN/2020/6308) gerokai sumažės automobilių, furgonų, sunkvežimių ir autobusų išmetamas teršalų kiekis.

Peržiūrėjus aplinkos oro kokybės direktyvas, direktyvos būtų sujungtos į vieną ir jomis būtų siekiama:

- labiau suderinti ES oro kokybės standartus su PSO rekomendacijomis;
- toliau tobulinti teisės aktų sistemą (pavyzdžiui, kalbant apie sankcijas ir viešąją informaciją);
- labiau remti vietos valdžios institucijas siekiant švaresnio oro ir šiuo tikslu stiprinant oro kokybės stebėseną, modeliavimą ir planus.

Iš poveikio vertinimo matyti, kad siūlomos peržiūros nauda visuomenei gerokai viršija sąnaudas. Pagrindinė numatoma nauda yra susijusi su sveikata (įskaitant sumažėjusį mirtingumą ir sergamumą, mažesnes sveikatos priežiūros išlaidas, sumažėjusį nebuvimą darbe dėl ligos ir padidėjusį produktyvumą darbe) ir aplinka (įskaitant mažesnius su ozonu susijusius pasėlių derliaus nuostolius).

1.1. Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis

Ši iniciatyva yra Komisijos 2022 m. darbo programos dalis ir vienas iš pagrindinių veiksmų, numatytų Nulinės taršos veiksmų plane. Kaip ir visomis iniciatyvomis pagal Europos žaliąjį kursą, ja siekiama užtikrinti, kad tikslai būtų pasiekti veiksmingiausiu ir mažiausiai apsunkinančiu būdu ir būtų laikomasi reikšmingos žalos nedarymo principo. Pasiūlymu prisidedama prie nulinės taršos užmojo ir Nulinės taršos veiksmų plano tikslų įgyvendinimo siekiant apsaugoti sveikatą ir aplinką. Daugelis Europos žaliojo kurso politikos sričių ir prioritetų yra svarbūs sėkmingam pasiūlymo įgyvendinimui ir jiems gali būti naudingas didesnis užmojis pagal siūlomą direktyvą. Tai yra:

- Klimato teisės aktas ir Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinys su didesniais užmojais klimato srityje paskatins diegti mažataršes arba nulinės taršos technologijas, kurios duos papildomas naudas oro kokybei (pavyzdžiui, nedegieji atsinaujinantieji ištekliai, energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės, elektromobilumas). Pasiūlymai dėl didesnių užmojų apima didesnius ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos (ATLPS) užmojus, didesnius ES pastangų pasidalijimo reglamento užmojus ir griežtesnes CO₂ išmetamųjų teršalų normas automobiliams ir furgonams, pagal kurias nuo 2035 m. visi naujai įregistruoti automobiliai ir furgonai turi

¹⁸ COM(2020) 663.

¹⁹ COM(2020) 789, įskaitant Komisijos įsipareigojimą 2023 m. pradėti specialų tyrimą, kuriuo bus nustatyta ir paaiškinta, kokie skaitmeniniai ir techniniai sprendimai būtų prieinami siekiant sudaryti sąlygas veiksmingesnėms ir patogesnėms naudoti miesto transporto priemonių eismo ribojimo schemoms, įskaitant mažos taršos zonas, laikantis subsidiarumo principo (taip pat žr. COM(2021) 811).

²⁰ COM(2021) 811.

²¹ COM(2020) 380.

²² COM(2020) 381.

būti nulinės taršos. Griežtesni oro kokybės standartai pagal šį pasiūlymą duos papildomos naudos klimatui, nes bus sumažintas šiltnamio efektą sukeliančių dujų, visų pirma CO₂, kiekis, išmetamas deginant iškastinį kurą, ir sumažintas juodosios anglies, trumpaamžio atmosferos teršalo, kiekis.

- Plane „REPowerEU“ siūlomi veiksmai, kuriais būtų sparčiai mažinama Europos priklausomybė nuo rusiško iškastinio kuro, įskaitant bendrą energijos vartojimo mažinimą, energijos importo įvairinimą, iškastinio kuro pakeitimą ir spartesnę perėjimą prie atsinaujinančiųjų išteklių energijos elektros gamybos, pramonės, pastatų ir transporto srityse bei pažangias investicijas. Šių veiksmų paspartinimas taip pat gali būti naudingas oro kokybei.
- Didesnis nedegiujų atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimas sumažins priklausomybę nuo iškastinio kuro, taigi ir oro teršalų išmetimą, o tai pagerins oro kokybę. Iniciatyvos, kuriomis skatinama naudoti atsinaujinančiuosius energijos išteklius, apima 2021 m. pasiūlymą peržiūrėti Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvą (AIED II)²³, kurioje numatyti platesnio užmojo 2030 m. tikslai, taip pat 2022 m. Komisijos komunikatą dėl plano „RePowerEU“, kuriame pabrėžiamos išankstinės investicijos į atsinaujinančiuosius energijos išteklius, visų pirma saulės ir vėjo energiją bei šilumos siurblius, kurie naudingi ir oro kokybei.
- Didesni užmojai energijos vartojimo efektyvumo srityje ir privalomo ES energijos vartojimo efektyvumo tikslo nustatymas pasiūlyme dėl peržiūrėtos Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos²⁴ sumažins bendrą energijos, įskaitant iškastinį kurą, poreikį ir taip sumažins oro teršalų išmetimą bei pagerins oro kokybę.
- Veiksmai pagal Darnaus ir išmanaus judumo strategiją ir susijusią 2021 m. naująją judumo mieste sistemą, kuriais remiamas perėjimas prie mažesnio išmetamųjų teršalų kiekio ir viešojo transporto, duos teigiamos papildomos naudos oro kokybei. Kai kurie oro kokybei ypač svarbūs veiksmai apima griežtesnes išmetamųjų oro teršalų normas vidaus degimo varikliais varomoms transporto priemonėms (pagal būsimą pasiūlymą dėl „Euro 7“ standartų)²⁵; pasiūlymas dėl **Alternatyviųjų degalų infrastruktūros** reglamento²⁶: siekiant padidinti degalų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako degalų naudojimą, įskaitant elektromobilumo diegimą, kuris duotų svarbios papildomos naudos oro kokybei, reikalingas išsamus įkrovimo ir degalų pildymo infrastruktūros tinklas; pasiūlymai dėl iniciatyvų „**ReFuelEU Aviation**“ ir „**FuelEU Maritime**“ apima priemones, kuriomis skatinama naudoti švaresnius degalus, galbūt sumažinant išmetamą oro teršalų kiekį, ir gerinti oro kokybę netoli uostų ir oro uostų, reikalaujant, kad tam tikrų rūšių laivams elektra būtų tiekama nuo kranto arba prieplaukoje būtų naudojama nulinės taršos energija, o orlaiviai būtų aprūpinami tvariais aviaciniais degalais. Savo ruožtu aplinkos oro kokybės direktyvomis skatinama imtis aktyvesnių veiksmų miesto vietovėse, kad būtų pereita prie mažesnės taršos judumo, nustatytos mažos taršos zonos, aktyviau naudojamosi viešuoju transportu ir aktyviu judumu, kad būtų pasiektos ribinės vertės.

---

²³ COM(2021) 557 *final*.

²⁴ COM(2021) 558 *final*.

²⁵ Komisija (2022), Europos transporto priemonių išmetamųjų teršalų norma. Automobiliams, furgonams, sunkvežimiams ir autobusams taikomas „Euro 7“ standartas (žiūrėta 2022-08-04).

²⁶ COM(2021) 559 *final*.

- Žalesnė bendra žemės ūkio politika ir strategija „Nuo ūkio iki stalo“ gali padėti sumažinti žemės ūkyje išmetamą amoniako kiekį, pavyzdžiui, per BŽŪP strateginius planus skatinant amoniako kiekio mažinimo priemones arba gerinant maisto medžiagų valdymą.
- Griežtesni oro kokybės standartai pagal šį pasiūlymą padės apsaugoti įvairovę pagal Biologinės įvairovės strategiją, o politika, kuria gerinama ekosistemų būklė, pavyzdžiui, siūlomu Gamtos atkūrimo įstatymu, taip pat galima prisidėti prie švaraus oro aspektų.

1.2. Teisinis pagrindas

Teisinis pagrindas ES imtis veiksmų oro kokybės srityje yra [Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo](#) (SESV) 191 ir 192 straipsniai dėl aplinkos. Šiais straipsniais ES įgaliojama imtis veiksmų, kad būtų išsaugota, apsaugota ir pagerinta aplinkos kokybė, apsaugota žmonių sveikata ir tarptautiniu lygmeniu skatinamos priemonės regioninėms ar pasaulinėms aplinkosaugos problemoms spręsti. Tuo pačiu teisiniu pagrindu grindžiamos dabartinės aplinkos oro kokybės direktyvos. Atsižvelgiant į tai, kad ši sritis priklauso ES ir valstybių narių pasidalijamajai kompetencijai, ES veiksmams turi būti laikomasi subsidiarumo principo.

1.3. Subsidiarumo ir proporcingumo principai

Šios iniciatyvos tikslų negalima deramai pasiekti vien valstybių narių lygmeniu. Pirmiausia taip yra dėl tarpvalstybinio oro taršos pobūdžio: iš atmosferinio modeliavimo rezultatų ir oro taršos matavimų akivaizdžiai matyti, kad vienoje valstybėje narėje išmesti teršalai turi įtakos išmatuotai taršai kitoje valstybėje narėje²⁷. Į atmosferą išmesti arba atmosferoje susidarę oro teršalai gali būti pernešami tūkstančius kilometrų. Dėl šios problemos masto reikia imtis veiksmų visoje ES, kad visos valstybės narės imtųsi priemonių sumažinti pavojų kiekvienos valstybės narės gyventojams.

Antra, SESV reikalaujama, kad politika būtų siekiama aukšto lygio apsaugos, atsižvelgiant į situacijų įvairovę visoje Europos Sąjungoje²⁸. Galiojančiomis direktyvomis visoje ES nustatyti minimalieji oro kokybės standartai, tačiau valstybėms narėms palikta teisė pasirinkti priemones, kad jos galėtų jas pritaikyti prie konkrečių nacionalinių, regioninių ir vietos sąlygų. Šis principas išlaikomas ir siūlomoje direktyvoje, kuria dvi galiojančios aplinkos oro kokybės direktyvos būtų sujungtos į vieną.

Trečia, būtina užtikrinti teisingumą ir lygybę, kiek tai susiję su oro taršos kontrolės priemonių ekonominėmis pasekmėmis ir aplinkos oro kokybe, su kuria susiduria žmonės visoje Europos Sąjungoje.

1.4. Proporcingumo principas

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą, nes:

²⁷ Žr., pavyzdžiui, JRC miestų KD2,5 atlasą, kuriame analizuojami taršos smulkiais kietosiomis dalelėmis šaltiniai 150-yje ES miestų.

²⁸ Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 191 straipsnio 2 dalis.

- juo dvi direktyvos sujungiamos į vieną, konsoliduojant ir supaprastinant galiojančių direktyvų nuostatas;
- valstybėms narėms, kurios žino nacionalines, regionines ir vietos aplinkybes ir todėl gali geriau pasirinkti ekonomiškai efektyviausias priemones oro kokybės standartams pasiekti, paliekama galimybė spręsti įgyvendinimo klausimus;
- duoda didelės naudos sveikatai ir ekonomikai, kuri, kaip tikimasi, bus akivaizdžiai didesnė už priemonių, kurių reikia imtis, sąnaudas;
- juo reikalaujama tikslesnio oro kokybės vertinimo, taikant specialius stebėsenos ir modeliavimo reikalavimus, o tai, kaip galima tikėtis, paskatins tikslingesnes ir ekonomiškai efektyvesnes priemones, kad būtų laikomasi oro kokybės standartų.

1.5. Priemonių pasirinkimas

Siūloma priemonė, kaip ir anksčiau, lieka direktyva. Kitos priemonės nebūtų tinkamos, nes siūloma ir toliau nustatyti ES lygmens tikslus, o atitikties užtikrinimo priemones palikti valstybėms narėms, kurios gali jas pritaikyti prie skirtingų nacionalinių, regioninių ir vietos aplinkybių, t. y. atsižvelgti į situacijų įvairovę ir specifiką visoje Europos Sąjungoje. Priemonės pasirinkimo tęstinumas taip pat palengvina dviejų galiojančių direktyvų sujungimą į vieną priemonę ir jų supaprastinimą.

2. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

2.1. Vertinimas / tinkamumo patikrinimas ir susijusios Reglamentavimo patikros valdybos nuomonės

Atlikus aplinkos oro kokybės direktyvų tinkamumo patikrinimą²⁹ nustatyta, kad jomis vadovautasi nustatant tipišką aukštos kokybės oro kokybės stebėseną, nustatyti aiškūs oro kokybės standartai ir sudarytos palankesnės sąlygos keistis patikima, objektyvia ir palyginama informacija apie oro kokybę, įskaitant plačiau visuomenei skirtą informaciją. Ne taip sėkmingai pavyko užtikrinti, kad būtų imtasi pakankamų veiksmų, kad būtų laikomasi oro kokybės standartų ir kad normos būtų viršijamos kuo trumpesnę laikotarpį. Vis dėlto iš turimų duomenų matyti, kad aplinkos oro kokybės direktyvomis prisidėta prie oro taršos mažėjimo tendencijos ir sumažintas normų viršijimų skaičius bei mastas. Atsižvelgiant į šiuos dalinius rezultatus, padaryta išvada, kad aplinkos oro kokybės direktyvos iš esmės atitiko savo paskirtį, tačiau kartu nurodyta, kad esamą sistemą galima tobulinti, siekiant užtikrinti gerą oro kokybę visoje Europos Sąjungoje. Atlikus tinkamumo patikrinimą paaiškėjo, kad papildomos gairės arba aiškesni reikalavimai pačiose aplinkos oro kokybės direktyvose galėtų padėti užtikrinti veiksmingesnę ir efektyvesnę stebėseną, modeliavimą ir planų bei priemonių nuostatas.

Nustatyta, kad oro kokybės standartai padėjo sumažinti koncentraciją ir normų viršijimo lygį. Nepaisant to, ES oro kokybės standartai nėra visiškai suderinti su nusistovėjusiomis sveikatos

²⁹ SWD(2019) 427.

srities rekomendacijomis³⁰, o imtis tinkamų ir veiksmingų priemonių, kad būtų laikomasi oro kokybės standartų, buvo ir tebėra labai vėluojama.

Apskritai nustatyta, kad stebėsenos tinklas iš esmės atitinka galiojančių aplinkos oro kokybės direktyvų nuostatas ir užtikrina, kad būtų galima gauti patikimus ir tipiškus oro kokybės duomenis. Tačiau buvo išreikštas susirūpinimas, kad stebėsenos kriterijai suteikia per daug laisvės ir atitinkamoms institucijoms kelia tam tikrų dviprasmybių.

Atsižvelgiant į Reglamentavimo patikros valdybos rekomendacijas, atlikus tinkamumo patikrinimą pateikta papildomų paaiškinimų keliuose srityse, įskaitant ES oro kokybės standartų ir PSO rekomendacijų skirtumus, oro kokybės tendencijas ir stebėseną, teisės aktų veiksmingumą siekiant oro kokybės standartų, suinteresuotųjų šalių atsiliepimus ir visuomenės požiūrį į oro kokybę.

2.2. Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis

Konsultacijomis su suinteresuotosiomis šalimis buvo siekiama surinkti pagalbinę informaciją, duomenis, žinias ir nuomones iš įvairių suinteresuotųjų šalių, pateikti informaciją apie įvairias politikos galimybes peržiūrėti aplinkos oro kokybės direktyvas ir padėti įvertinti jų įgyvendinimo galimybes.

Atviros viešos konsultacijos truko 12 savaitių, o jų metu buvo pateiktas internetinis klausimynas su 13 įvadinių ir 31 konkrečiu klausimu; klausimynas buvo paskelbtas svetainėje „EU Survey“. Klausimyne buvo pateikti klausimai, kurie bus įtraukti į poveikio vertinimą, ir surinktos pirminės nuomonės apie tam tikrų aplinkos oro kokybės direktyvų peržiūros galimybių užmojų dydį ir galimą poveikį. Iš viso gauti 934 atsakymai, pateikta 116 pozicijos dokumentų. Į atvirus klausimus gauta nuo 11 iki 406 atskirų atsakymų – vidutiniškai 124. Atsakymus pateikė 23 skirtingos valstybės narės.

2021 m. gruodžio 13 d. svetainėje „EU Survey“ dviem dalimis buvo paskelbta **tikslinė apklausa** (1 dalis dėl 1 politikos srities „oro kokybės standartai“ ir 2 dalis dėl 2 ir 3 politikos sričių „valdymas; stebėseną, modeliavimas ir oro kokybės planai“, 2022 m. sausio 13 d.), abiejose dalyse galutinis atsakymų pateikimo terminas – 2022 m. vasario 11 d. Tikslinės apklausos metu buvo siekiama gauti išsamias organizacijų, kurios domisi ES taisyklėmis dėl oro kokybės arba jas taiko, nuomones. Atitinkamai apklausa buvo nusiųsta tikslinėms suinteresuotosioms šalims, įskaitant atitinkamas įvairių valdymo lygmenų institucijas, privačiojo sektoriaus organizacijas, akademinės bendruomenės narius ir pilietinės visuomenės organizacijas visose ES valstybėse narėse. Į tikslinės suinteresuotųjų šalių apklausos 1 dalies klausimus iš viso gauti 139 atsakymai iš 24 valstybių narių. Į 2 apklausos dalies klausimus atsakė 93 respondentai iš 22 valstybių narių.

Pirmasis suinteresuotųjų šalių susitikimas įvyko 2021 m. rugsėjo 23 d. Jame vietoje arba internetu dalyvavo 315 išorės dalyvių iš 27 valstybių narių. Pirmojo suinteresuotųjų šalių susitikimo tikslas – surinkti nuomones apie dabartinėse aplinkos oro kokybės direktyvose nustatytus trūkumus, taip pat apie peržiūrėtų teisės aktų užmojus.

---

³⁰ Nuo to laiko *PSO oro kokybės gairės* buvo peržiūrėtos 2021 m.

2022 m. balandžio 4 d. vykusiame **antrajame suinteresuotųjų šalių susitikime** vietoje arba internetu dalyvavo 257 išorės dalyviai iš 23 valstybių narių. Susitikimo tikslas buvo surinkti suinteresuotųjų šalių atsiliepimus, reikalingus poveikio vertinimui užbaigti.

Siekiant papildyti kitą konsultavimosi veiklą, buvo surengti **tiksliniai pokalbiai**, visų pirma su regioninių ir nacionalinių valdžios institucijų, pilietinės visuomenės ir nevyriausybinų organizacijų, akademinės bendruomenės ir mokslinių tyrimų atstovais. Pagrindinis pokalbių tikslas buvo užpildyti likusias informacijos spragas, nustatytas įvertinus tikslinę suinteresuotųjų šalių apklausą. Todėl pokalbiuose daugiausia dėmesio buvo skiriama 2 politikos sričiai, visų pirma įvairių svarstomų galimybių įgyvendinamumui, įgyvendinimo priemonėms ir poveikiui.

Be to, atliekant poveikio vertinimą buvo atsižvelgta į: 30 **ad hoc pasiūlymų** (pozicijų dokumentų, mokslinių tyrimų ir kitų dokumentų), gautų iš 25 skirtingų suinteresuotųjų šalių; 2021 m. lapkričio 18–19 d. vykusiame trečiajame **Europos švaraus oro forume** surengtas diskusijas; 63 suinteresuotųjų šalių iš 12 valstybių narių atsiliepimus apie **įžanginį poveikio vertinimą** ir **Ateičiai tinkamo reglamentavimo platformos nuomonę** dėl aplinkos oro kokybės teisės aktų.

Be to, **Konferencijos dėl Europos ateities** galutinių rezultatų ataskaita parodė, kad piliečiai reikalauja imtis veiksmų oro taršai mažinti³¹.

2.3. Tiriamųjų duomenų naudojimas

Rengiant šį pasiūlymą remtasi šių sričių tiriamaisiais duomenimis: 1) oro taršos ir žmonių sveikatos sąsajų analizė, 2) poveikio sveikatai vertinimas, įskaitant piniginių kiekybinį nustatymą, 4) poveikio ekosistemoms vertinimas, 5) makroekonominis modeliavimas ir 6) oro kokybės vertinimo ir valdymo tiriamieji duomenys.

Šie tiriamieji duomenys daugiausia sukaupti sudarant paslaugų sutartis ir dotacijų susitarimus, be kita ko, su PSO, Europos aplinkos agentūra, Jungtiniu tyrimų centru ir įvairiais konsultantais. Visos ekspertų ir pagal sutartis parengtos ataskaitos buvo nuolat skelbiamos internete, kad jas būtų galima viešai platinti.

2.4. Poveikio vertinimas ir Reglamentavimo patikros valdybos nuomonė

Atlikus poveikio vertinimą išnagrinėta 19 politikos galimybių (kurias sudaro 69 politikos priemonės), kuriomis siekiama pašalinti dabartinėse aplinkos oro kokybės direktyvose nustatytus aplinkos ir sveikatos, valdymo ir vykdymo užtikrinimo, stebėsenos ir vertinimo, taip pat informavimo ir komunikacijos trūkumus.

Kiekviena iš šių politikos galimybių buvo įvertinta atsižvelgiant į jos poveikį aplinkai, socialines ir ekonomines pasekmes, jos suderinamumą su kitais politikos prioritetais ir tikėtinos naudos ir sąnaudų santykį.

---

³¹ Konferencija dėl Europos ateities (2022 m.): galutinių rezultatų ataskaita, <https://futureu.europa.eu/lt/pages/reporting?format=html&locale=lt>.

Toliau pateikiamas tinkamiausias politikos priemonių rinkinys.

1. Dėl oro kokybės standartų:

- a) nustatyti aiškius ES oro kokybės standartus, kurie būtų apibrėžti kaip 2030 m. ribinės vertės, remiantis politiniu pasirinkimu tarp politikos galimybių „visiškas suderinimas“ (I-1), „glaudesnis suderinimas“ (I-2) ir „dalinis suderinimas“ (I-3), su tam tikru skaičiumi laikinų išimčių, kai jos yra aiškiai pagrįstos;
- b) nurodyti perspektyvą po 2030 m. visiškai suderinti su 2021 m. PSO oro kokybės gairėmis ir kartu siekti suderinimo su būsimomis PSO gairėmis, kad iki 2050 m. būtų įgyvendinta nulinės taršos vizija;
- c) sukurti reguliarios peržiūros mechanizmą, kuriuo būtų užtikrinta, kad būsimi sprendimai būtų grindžiami naujausiomis mokslo žiniomis apie oro kokybę.

2. Dėl valdymo ir vykdymo užtikrinimo:

- a) atnaujinti minimaliuosius oro kokybės planų reikalavimus;
- b) nustatyti oro teršalų, kuriems šiuo metu taikomos siektinos vertės, ribines vertes, kad būtų galima veiksmingiau mažinti šių teršalų koncentraciją;
- c) dar geriau paaiškinti, kaip reikia spręsti oro kokybės standartų viršijimo problemas, kaip iš anksto užkirsti joms kelią ir kada atnaujinti oro kokybės planus;
- d) toliau apibrėžti priemones, kurių kompetentingos institucijos turi imtis, kad normų viršijimo laikotarpiai būtų kuo trumpesni, ir išplėsti nuostatas dėl sankcijų už oro kokybės standartų pažeidimus;
- e) sugriežtinti valstybių narių įpareigojimus bendradarbiauti, kai dėl tarpvalstybinės taršos pažeidžiami oro kokybės standartai;
- f) gerinti direktyvų vykdymo užtikrinimo galimybes naujomis nuostatomis dėl teisės kreiptis į teismą ir žalos atlyginimo bei griežtesnėmis nuostatomis dėl sankcijų.

3. Dėl oro kokybės vertinimų:

- a) toliau tobulinti, supaprastinti ir šiek tiek išplėsti oro kokybės stebėseną ir vertinimą, įskaitant:
  - i) vis didesnę susirūpinimą keliančių teršalų stebėseną;
  - ii) tik tų oro kokybės mėginių ėmimo taškų perkėlimą, kuriose atitiktis ribinėms vertėms buvo užregistruota bent trejus metus;
  - iii) tolesnę mėginių ėmimo taškų išdėstymo kriterijų patikslinimą ir supaprastinimą;
  - vi) didžiausios leistinos matavimo neapibrėžties atnaujinimą atsižvelgiant į siūlomus griežtesnius oro kokybės standartus;
- b) geriau panaudoti oro kokybės modeliavimą siekiant:

i) nustatyti oro kokybės standartų pažeidimus, informuoti apie oro kokybės planus ir mėginių ėmimo taškų išdėstymą;

ii) gerinti oro kokybės modeliavimo kokybę ir palyginamumą.

4. Dėl visuomenės informavimo apie oro kokybę:

a) kas valandą pranešti apie visus turimus naujausius pagrindinių teršalų oro kokybės matavimus ir suteikti piliečiams galimybę susipažinti su informacija, naudojant oro kokybės indeksą;

b) informuoti visuomenę apie galimą poveikį sveikatai ir pateikti rekomendacijas, kaip elgtis, kai pažeidžiami oro kokybės standartai.

Apskritai tikimasi, kad daugiausia naudos bus gauta dėl sumažėjusio mirtingumo ir sergamumo, mažesnių sveikatos priežiūros išlaidų, sumažėjusių su ozonu susijusių pasėlių derliaus nuostolių, sumažėjusio nebuvimo darbe dėl ligos ir padidėjusio produktyvumo darbe.

Politikos galimybės, susijusios su skirtingais suderinimo su PSO oro kokybės gairėmis lygiais, daro poveikį aplinkai, ekonomikai, socialinei sričiai ir sveikatai. Visos trys galimybės, t. y. „visiškas suderinimas“ (I-1), „glaudesnis suderinimas“ (I-2) ir „dalinis suderinimas“ (I-3), būtų labai naudingos sveikatai ir aplinkai, nors ir skirtingu mastu. Tačiau iš visų trijų politikos galimybių poveikio vertinimo matyti, kad **nauda visuomenei gerokai viršija sąnaudas**.

2030 m. metinės sąnaudos ir nauda buvo apskaičiuotos kaip pagrindinis įvertis, nes būtent šiais metais pirmą kartą reikės pasiekti daugumą naujų oro kokybės standartų. **Švelninimo priemonių sąnaudos** susidarytų jau ankstesniais metais, siekiant užtikrinti, kad 2030 m. būtų pasiekti nauji standartai, tačiau po 2030 m. jos greičiausiai sumažės, nes jau bus atliktos vienkartinės investicijos, būtinos tikslams pasiekti.

I-3 politikos galimybės („dalinis suderinimas“ su 2021 m. PSO oro kokybės gairėmis iki 2030 m.) naudos ir sąnaudų santykis yra didžiausias (nuo 10:1 iki 28:1). Galima tikėtis, kad daugumoje ES oro kokybės mėginių ėmimo taškų atitinkami oro kokybės standartai bus pasiekti be didelių papildomų pastangų. Remiantis pagrindiniu įverčiu, grynoji nauda siekia daugiau kaip 29 mlrd. EUR, palyginti su atitinkamomis švelninimo priemonių sąnaudomis – 2030 m. jos sieks 3,3 mlrd. EUR.

Tikimasi, kad I-2 politikos galimybės („glaudesnis suderinimas“ su 2021 m. PSO oro kokybės gairėmis iki 2030 m.) atveju naudos ir sąnaudų santykis bus šiek tiek mažesnis (nuo 7,5:1 iki 21:1). Tikėtina, kad 6 proc. mėginių ėmimo taškų neatitiks atitinkamų oro kokybės standartų, jeigu nebus dedama papildomų pastangų vietos lygmeniu (arba gali reikėti pratęsti laiką ar pritaikyti išimtis). Remiantis pagrindiniu įverčiu, grynoji nauda siekia daugiau kaip 36 mlrd. EUR, t. y. 25 proc. daugiau nei I-3 politikos galimybės atveju. Atitinkamos bendros švelninimo priemonės ir susijusios administracinės išlaidos 2030 m. vertinamos 5,7 mlrd. EUR.

Pagal I-1 politikos galimybę („visiškas suderinimas“ su 2021 m. PSO oro kokybės gairėmis iki 2030 m.) naudos ir sąnaudų santykis taip pat išlieka labai teigiamas (nuo 6:1 iki 18:1). Tačiau tikėtina, kad 71 proc. mėginių ėmimo taškų neatitiks atitinkamų oro kokybės standartų, jeigu nebus dedama papildomų pastangų vietos lygmeniu (o daugeliu šių atvejų šių standartų apskritai nebūtų galima laikytis, jei būtų įgyvendinami tik techniškai įmanomi

sumažinimai). Remiantis pagrindiniu įverčiu, grynoji nauda siekia daugiau kaip 38 mlrd. EUR, t. y. 5 proc. daugiau nei I-2 politikos galimybės atveju. Atitinkamos švelninimo priemonių sąnaudos 2030 m. vertinamos 7 mlrd. EUR.

Administracinės išlaidos 2030 m. vertinamos 75–106 mln. EUR per metus. Jos apima oro kokybės planų rengimo, oro kokybės vertinimo ir papildomų mėginių ėmimo taškų sąnaudas. Visų pirma tikimasi, kad ilgai nei oro kokybės planų rengimo sąnaudos mažės, nes juose sprendžiami oro kokybės standartų viršijimo klausimai ir jie tampa nereikalingi. Panašiai, gerėjant oro kokybei, oro kokybės vertinimo tvarkos reikalavimai tampa ne tokie griežti, todėl tikimasi, kad sumažės su oro kokybės stebėseną susijusios sąnaudos. Vis dėlto atliekant skaičiavimus pirmiau minėti įverčiai, įskaitant vienkartinę investicijas, buvo apskaičiuoti metams. Atkreiptinas dėmesys, kad visas šias sąnaudas padengia **valdžios institucijos**.

Svarbu pažymėti, kad dėl aplinkos oro kokybės direktyvų **vartotojai ir įmonės nepatiria jokių tiesioginių administracinių išlaidų**. Galimos jų sąnaudos daugiausia susijusios su priemonėmis, kurių imasi valstybių narių valdžios institucijos, siekdamos įgyvendinti direktyvose nustatytus oro kokybės standartus. Jos yra pirmiau minėtų bendrų švelninimo ir (arba) koregavimo priemonių sąnaudų dalis.

Tikimasi, kad siūlomu dabartinių aplinkos oro kokybės direktyvų 2008/50/EB ir 2004/107/EB sujungimu į vieną direktyvą bus sumažinta administracinė našta valdžios institucijoms, visų pirma atitinkamoms valstybių narių institucijoms, nes bus supaprastintos taisyklės, padidintas suderinamumas ir aiškumas bei užtikrintas efektyvesnis įgyvendinimas.

Atliekant poveikio vertinimą taip pat buvo tikrinamas **suderinamumas su klimato politika**, visų pirma su Europos klimato teisės aktu. Atsižvelgiant į daugelį bendrų šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir teršalų išmetimo šaltinių, siūloma ES oro kokybės standartų peržiūra padės siekti klimato srities tikslų, nes priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti švarų orą, padės sumažinti ir išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį.

Įvertintas pasiūlymo poveikis oro kokybei taip pat atitinka **Nulinės taršos veiksmų planą**, visų pirma jo tikslą iki 2030 m. daugiau kaip 55 proc. sumažinti oro taršos poveikį sveikatai (pirmalaikių mirčių skaičių) ir veiksmų plano viziją iki 2050 m. sumažinti oro, vandens ir dirvožemio taršą iki lygio, kuris nebelaikomas žalingu sveikatai. Taip pat yra svarbi sinergija su politikos priemonėmis, kuriomis sprendžiamas teršalų išmetimo jų susidarymo vietoje klausimas ir kurios taip pat yra veiksmų plano dalis. Tai, pavyzdžiui, susiję su neseniai pateiktu pasiūlymu peržiūrėti Pramoninių išmetamų teršalų direktyvą ir būsimu pasiūlymu dėl kelių transporto priemonių išmetamųjų teršalų normų „Euro 7“, kurie padės siekti griežtesnių oro kokybės standartų.

Atsižvelgiant į **Reglamentavimo patikros valdybos** nuomonę, poveikio vertinimas buvo papildytas papildoma analize ir paaiškinimais dėl 1) pasiūlymo sąveikos su kitomis iniciatyvomis, pavyzdžiui, siūlomos Pramoninių išmetamų teršalų direktyvos peržiūros poveikio, 2) įvairių parametrų, analizuotų pagal skirtingas politikos galimybes, įskaitant atitinkamas jų įgyvendinimo galimybes, ir 3) problemų, nustatytų įgyvendinant dabartines aplinkos oro kokybės direktyvas, priežasčių.

Kartu su šio pasiūlymo poveikio vertinimu atlikta platesnė švaraus oro konteksto ir jo ateities perspektyvų analizė. Ji bus paskelbta kaip įprasta švaraus oro apžvalgos ataskaita³² ir kaip 2022 m. pabaigoje planuojamos nulinės taršos stebėsenos ir apžvalgos ataskaitos dalis.

³² Ankstesnius švaraus oro apžvalgos leidimus galima rasti adresu <https://europa.eu/!Q7XXWT>.

Trečioji švaraus oro apžvalga papildys analizę, atliktą vertinant direktyvų peržiūros poveikį, ir į ją bus įtraukti papildomi elementai, pavyzdžiui: „REPowerEU“ rinkinyje siūlomų priemonių regioninis poveikis švariam orui, teigiama perspektyva pasiekti 2030 m. nulinės taršos tikslus pagal tinkamiausią direktyvų peržiūros politikos priemonių rinkinį ir netechnologinių (pavyzdžiui, mitybos) priemonių įtraukimo poveikis 2030 m. švaraus oro prognozėms. Šis poveikis papildo galimą didesnę ilgalaikę teigiamą poveikį.

2.5. Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas (REFIT)

Atsižvelgdama į geresnio reglamentavimo darbotvarkę (ir programą REFIT), Komisija siūlo sujungti Direktyvą 2008/50/EB ir Direktyvą 2004/107/EB į vieną direktyvą, kuria būtų reglamentuojami visi atitinkami oro teršalai.

Priėmus Direktyvą 2008/50/EB, ja buvo pakeisti keli teisėkūros procedūra priimti aktai: Tarybos direktyva 96/62/EB dėl aplinkos oro kokybės vertinimo ir valdymo, Tarybos direktyva 99/30/EB dėl sieros dioksido, azoto dioksido, azoto oksidų, kietųjų dalelių ir švino ribinių verčių aplinkos ore, Direktyva 2000/69/EB dėl benzeno ir anglies monoksido aplinkos ore ribinių verčių, Direktyva 2002/3/EB dėl ozono aplinkos ore ir Tarybos sprendimas 97/101/EB, nustatantis tinklų ir atskirų stočių, matuojančių valstybėse narėse aplinkos oro užterštumą, tarpusavio apsikeitimą informacija ir duomenimis. Siekiant aiškumo, supaprastinimo ir administracinio efektyvumo, jos buvo sujungtos į vieną direktyvą. Tuo metu Europos Parlamentas ir Taryba taip pat nurodė, kad reikėtų apsvarstyti galimybę sujungti Direktyvą 2004/107/EB su Direktyva 2008/50/EB, kai bus sukaupta pakankamai patirties įgyvendinant Direktyvą 2004/107/EB.

Daugiau nei dešimtmetį lygiagrečiai įgyvendinant Direktyvą 2008/50/EB ir Direktyvą 2004/107/EB, aplinkos oro kokybės direktyvų peržiūra suteikia galimybę įtraukti naujausias mokslo žinias ir įgyvendinimo patirtį, sujungiant jas į vieną direktyvą. Taip bus konsoliduoti oro kokybės teisės aktai, supaprastintos atitinkamoms institucijoms taikomos taisyklės, padidintas bendras suderinamumas ir aiškumas, todėl įgyvendinimas taps efektyvesnis.

Pasiūlyme taip pat racionalizuojamos ir supaprastinamos kai kurios nuostatos, visų pirma susijusios su įvairių oro teršalų oro kokybės stebėseną, šių teršalų oro kokybės standartų rūšimis ir juose nustatytais reikalavimais, pavyzdžiui, oro kokybės planų rengimu.

Atliekant poveikio vertinimą buvo atsižvelgta į Ateičiai tinkamo reglamentavimo platformos 2021 m. lapkričio 12 d. nuomonėje „Aplinkos oro kokybės teisės aktai“³³ pateiktus pasiūlymus, įskaitant, pavyzdžiui, rekomendacijas, susijusias su oro kokybės standartais, įgyvendinimu, stebėseną, galiojančių direktyvų sujungimu į vieną, suderinamumu su susijusiomis politikos sritimis.

2.6. Pagrindinės teisės

Siūloma direktyva gerbiama pagrindinės teisės ir laikomasi principų, visų pirma pripažintų ES pagrindinių teisių chartijoje. Šiuo pasiūlymu siekiama išvengti žalingo oro taršos poveikio

---

³³ Komisija (2022), Ateičiai tinkamo reglamentavimo platforma, nuomonės nuoroda: 2021/SBGR1/04.

žmonių sveikatai ir aplinkai, užkirsti jam kelią ir jį sumažinti, kaip numatyta SESV 191 straipsnio 1 dalyje. Taigi juo siekiama į ES politiką įtraukti aukšto lygio aplinkos apsaugą ir aplinkos kokybės gerinimą pagal ES pagrindinių teisių chartijos 37 straipsnyje nustatytą darnaus vystymosi principą. Jame taip pat konkrečiai įtvirtinama pareiga saugoti Chartijos 2 ir 3 straipsniuose nustatytą teisę į gyvybę ir asmens neliečiamybę.

Be to, išsamiais nuostatomis dėl teisės kreiptis į teismą, žalos atlyginimo ir sankcijų juo prisidedama prie Chartijos 47 straipsnyje nustatytos teisės į veiksmingą teisinę gynybą, susijusios su žmonių sveikatos apsauga.

3. POVEIKIS BIUDŽETUI

Finansinė pažyma, susijusi su poveikiu biudžetui ir žmogiškaisiais bei administraciniais ištekliais, reikalingais šiam pasiūlymui įgyvendinti, yra įtraukta į finansinę teisės akto pasiūlymo pažymą dėl nulinės taršos priemonių rinkinio, kuris pateikiamas kaip pasiūlymo peržiūrėti paviršinius ir požeminius vandenis teršiančių medžiagų sąrašus dalis.

Pasiūlymas turės poveikį Komisijos, Jungtinio tyrimų centro (JRC) ir Europos aplinkos agentūros (EAA) biudžetui, nes reikės žmogiškųjų ir administracinių išteklių.

Komisijos įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo darbo krūvis šiek tiek padidės, nes bus įtraukti nauji standartai, padaugės kontroliuojamų medžiagų, reikės peržiūrėti ir atnaujinti esamas gaires ir įgyvendinimo sprendimus, taip pat parengti naujus rekomendacinius dokumentus.

Be to, Komisijai reikės didesnės JRC paramos, kad būtų sustiprinta oro kokybės stebėseną ir modeliavimo įgyvendinimas. Konkrečiai tai bus susiję su gairių rengimu, pirmininkavimu dviem pagrindiniams ekspertų tinklams ir su oro kokybės stebėseną bei modeliavimu susijusių standartų rengimu bendradarbiaujant su Europos standartizacijos komitetu (CEN). Ši mokslinė parama būtų gaunama pradėjus taikyti administracines priemones.

EAA padidės darbo krūvis, nes reikės: išplėsti infrastruktūrą ir remti nuolatinį ataskaitų teikimą, kuris būtų išplėstas įtraukiant vis didesnę susirūpinimą keliančius oro teršalus, taip pat vidutinio poveikio mažinimo įpareigojimus, apimančius $KD_{2,5}$ ir NO_2 teršalus; išplėsti ataskaitų teikimo infrastruktūrą, kad būtų galima gauti naujausią informaciją iš papildomų mėginių ėmimo taškų, modeliavimo duomenų ir oro kokybės planų; didinti paramą patikimam pateiktų oro kokybės duomenų vertinimui ir stiprinti sąsajas tarp analizės ir paramos oro taršos, klimato kaitos, žmonių sveikatos ir ekosistemų būklės politikai. Tam reikės vieno naujo papildomo darbuotojo, kuris dirbtų visu etatu, taip pat du darbuotojus reikės perkelti į kitą darbo vietą, papildant dabartinę EAA kolegų komandą, kuri jau prisideda prie ES švaraus oro politikos.

4. KITI ELEMENTAI

Dabartine sistema, sukurta pagal aplinkos oro kokybės direktyvas, jau užtikrinama aukštos kokybės tipiška oro kokybės stebėseną, kaip matyti iš direktyvų [tinkamumo patikrinimo](#).

Visoje ES valstybės narės yra sukūrusios oro kokybės stebėsenos tinklą, kuriame yra apie 16 000 mėginių ėmimo taškų konkrečioms teršalams nustatyti (daugelis jų sugrupuoti į daugiau kaip 4 000 stebėsenos stočių), o mėginiai imami remiantis bendrais direktyvose nustatytais kriterijais. Apskritai stebėsenos tinklas iš esmės atitinka direktyvų reikalavimus ir užtikrina, kad būtų galima gauti patikimus ir tipiškus oro kokybės duomenis. Šiuo pasiūlymu stebėsenos sistema bus dar labiau patobulinta, kaip išsamiau paaiškinta toliau.

Remiantis galiojančiomis [Komisijos sprendime 2011/850](#) išdėstytomis ataskaitų teikimo nuostatomis, buvo kuriama veiksminga ir efektyvi skaitmeninė elektroninių ataskaitų teikimo sistema, kurios prieglobą teikia EAA³⁴. Be to, į šį pasiūlymą įtraukta vis didesnį susirūpinimą keliančių teršalų stebėseną. Taip bus galima stebėti keletą oro teršalų, kurių oro kokybės stebėseną ES mastu dar nėra suderinama.

Oro kokybės stebėsenos, modeliavimo ir vertinimo tvarkos tobulinimas taip pat yra šio pasiūlymo dalis. Tai suteiks papildomos palyginamos ir objektyvios informacijos, leidžiančios reguliariai stebėti ir vertinti oro kokybės pokyčius Europos Sąjungoje. Kartu su šiuo pasiūlymu numatytais tikslesniais reikalavimais dėl į oro kokybės planus įtrauktinos informacijos, tai leis nuolat peržiūrėti konkrečių (dažnai vietos) oro kokybės priemonių veiksmingumą. Aiškesni konkretūs reikalavimai dėl visuomenės informavimo leis visuomenei lengviau ir greičiau susipažinti su oro kokybės duomenų stebėsenos ir vertinimo rezultatais bei susijusiais politikos veiksmais.

Visa tai bus naudinga ateityje vertinant peržiūrėtą Aplinkos oro kokybės direktyvą.

5. IŠSAMUS KONKREČIŲ PASIŪLYMO NUOSTATŲ PAAIŠKINIMAS

Pasiūlymu **sujungti dabartinės aplinkos oro kokybės direktyvas** (2008/50/EB ir 2004/107/EB) siekiama konsoliduoti ir supaprastinti teisės aktus.

Toliau pateiktais paaiškinimais daugiausia dėmesio skiriama pakeitimams, palyginti su dabartinėmis direktyvomis. Cituojamų straipsnių numeracija atitinka pasiūlymo numeraciją.

1 straipsnyje nustatomas 2050 m. nulinės taršos tikslas, kuriuo siekiama užtikrinti, kad iki 2050 m. oro kokybė pagerėtų tiek, kad tarša nebebūtų laikoma žalinga žmonių sveikatai ir aplinkai.

3 straipsnyje numatoma reguliariai peržiūrėti mokslinius įrodymus, siekiant patikrinti, ar galiojančių oro kokybės standartų vis dar pakanka žmonių sveikatai ir aplinkai apsaugoti ir ar reikėtų reguliuoti papildomus oro teršalus. Atliekant peržiūrą bus rengiami planai, kaip iki 2050 m. suderinti oro kokybės normas su PSO oro kokybės gairėmis, remiantis reguliarios peržiūros mechanizmu, kad būtų atsižvelgta į naujausias mokslo žinias.

4 straipsnyje atnaujinamos ir įtraukiamos naujos pakeistų ar pridėtų Direktyvos elementų apibrėžtys.

---

³⁴ Taip pat žr. tinkamumo patikrinimą dėl stebėsenos ir ataskaitų teikimo aplinkos politikoje, SWD(2017) 230 *final*.

5 straipsnyje reikalaujama, kad valstybės narės užtikrintų modelių taikymo tikslumą, siekiant sudaryti sąlygas dažniau naudoti modeliavimą oro kokybei vertinti ir geriau juo naudotis.

7 straipsnyje supaprastinamos slenksčių taisyklės. Remiantis ribinėmis vertėmis nustatoma, kokie oro kokybės vertinimo metodai turėtų būti taikomi esant skirtingiems taršos lygiams. Pasiūlymu dabartinės apatinė ir viršutinė ribos pakeičiamos vienu kiekvieno teršalo vertinimo slenksčiu.

8 straipsnyje užtikrinama, kad aplinkos oro kokybė turi būti stebima fiksuotuosiuose mėginių ėmimo taškuose, kai oro taršos lygis viršija PSO rekomendacijas. Kai viršijamos šioje direktyvoje nustatytos ribinės vertės arba ozono siektina vertė, oro kokybė taip pat turi būti vertinama taikant modeliavimo taikomąsias programas. Modeliavimas taip pat padės nustatyti galimas papildomas vietas, kuriose viršijamos ribinės vertės arba ozono siektina vertė. Taip siekiama pasinaudoti modeliavimo taikomųjų programų pasiekimais, kad būtų galima taikyti veiksmingas, tikslingas ir ekonomiškai efektyvias oro kokybės priemones ir kuo greičiau nutraukti oro kokybės standartų pažeidimus.

9 straipsnyje atnaujinamos ir paaiškinamos mėginių ėmimo taškų skaičiaus ir vietos nustatymo taisyklės, įskaitant griežtesnes mėginių ėmimo taškų perkėlimo taisykles. Peržiūrėtomis taisyklėmis taip pat sujungiami ir supaprastinami skirtingiems oro teršalams ir oro kokybės standartams taikomi mėginių ėmimo taškų reikalavimai, kurie šiuo metu išdėstyti įvairiose direktyvose.

10 straipsnyje įvedamas stebėsenos komplekso konceptas ir reglamentuojamas jų skaičius bei vieta. Šiuose stebėsenos kompleksuose sujungiami keli mėginių ėmimo taškai, kad būtų galima rinkti ilgalaikius duomenis apie oro teršalus, kuriems taikoma ši direktyva, taip pat apie vis didesnį susirūpinimą keliančius oro teršalus ir kitus svarbius rodiklius. Kai kuriais atvejais, sujungus kelis mėginių ėmimo taškus į vieną vietą, o ne įrengus juos atskirai, galima sutaupyti lėšų. Papildomų mėginių ėmimo taškų, skirtų vis didesnį susirūpinimą keliantiems nereglamentuojamiems oro teršalams, pavyzdžiui, ultrasmulkiosioms dalelėms, juodajai angliai, amoniakui (NH₃) arba kietųjų dalelių oksidaciniam potencialui, įrengimas padės mokslškai suprasti jų poveikį sveikatai ir aplinkai. Prireikus valstybės narės gali įrengti bendrus stebėsenos kompleksus, o tai gali sumažinti sąnaudas.

11 straipsnyje paaiškinami oro kokybės matavimo duomenų kokybės tikslai ir nustatomi modeliavimo kokybės tikslai. Įtraukiamas naujas reikalavimas, pagal kurį visi duomenys turi būti pateikti ir naudojami atitikties vertinimo tikslais, net jei jie neatitinka duomenų kokybės tikslų.

Siekiant supaprastinti ir racionalizuoti nuostatas, nuostatos dėl ozono vertinimo integruotos į nuostatas dėl kitų teršalų vertinimo.

12 straipsnyje sujungiami esami reikalavimai dėl oro teršalų lygio palaikymo žemiau ribinių verčių ir nustatomi nauji reikalavimai dėl vidutinės poveikio koncentracijos.

13 straipsnyje ES oro kokybės standartai labiau suderinami su 2021 m. PSO rekomendacijomis, atsižvelgiant į prie šio pasiūlymo pridėtame poveikio vertinime išanalizuotą įgyvendinamumą ir ekonominį efektyvumą. Be to, nustatomos visų oro teršalų, kuriems šiuo metu taikomos siektinos vertės, išskyrus ozoną (O₃), ribinės vertės. Dabartinių direktyvų taikymo patirtis rodo, kad tai padidins veiksmingumą mažinant oro teršalų koncentraciją. Ozonui šis pakeitimas netaikomas dėl sudėtingų jo susidarymo atmosferoje ypatybių, kurios apsunkina užduotį įvertinti, ar įmanoma laikytis griežtų ribinių verčių.

Peržiūrėtos ribinės ir siektinos vertės įsigalios 2030 m., derinant poreikį greitai pagerinti padėtį su būtinybe užtikrinti pakankamą laiko tarpą ir suderinti su pagrindinėmis susijusiomis politikos kryptimis, kurios duos rezultatų 2030 m., pavyzdžiui, klimato kaitos švelninimo politikos Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkiniu. Siekiant, kad ES pasuktų ta linkme, kuri leistų 2050 m. įgyvendinti nulinės oro taršos viziją, įvesta nauja nuostata, pagal kurią reikalaujama sumažinti vidutinį smulkių kietųjų dalelių (KD_{2,5}) ir azoto dioksido (NO₂) poveikį visuomenei regioniniu lygmeniu (NUTS 1 teritoriniai vienetai) iki PSO rekomenduojamų lygių. Tai papildo įpareigojimą laikytis ribinių ir siektinų verčių, taikomų oro kokybės zonose. Siekiant informuoti apie švaraus oro politiką ES lygmeniu, reikalaujama, kad valstybės narės nedelsdamos praneštų Komisijai, jei jos nustato griežtesnius oro kokybės standartus nei ES standartai.

14 straipsnis sutrumpinamas, nes mėginių ėmimo taško reikalavimai yra tokie pat kaip ir 7 straipsnyje.

Kelių straipsnių (ankstesnių Direktyvos 2008/50/EB 15–18 straipsnių), skirtų oro kokybės standartams ir susijusiems reikalavimams dėl smulkių kietųjų dalelių (KD_{2,5}) ir ozono (O₃), turinys įtrauktas į 12, 13 ir 23 straipsnyje pateiktus kitų teršalų standartus, o reikalavimai dėl mėginių ėmimo taškų įtraukti į 7 straipsnį.

Atsižvelgiant į didelį kietųjų dalelių taršos poveikį sveikatai, **15 straipsnyje**, be esamų azoto dioksidui (NO₂) ir sieros dioksidui (SO₂) taikomų pavojaus slenksčių, nustatomi pavojaus slenksčiai trumpalaikėms priemonėms dėl didžiausios taršos kietosiomis dalelėmis (KD₁₀ ir KD_{2,5}).

16 straipsniu išplečiamos taisyklės dėl teršalų iš gamtinių šaltinių, kai viršijami oro kokybės standartai, išskaičiavimo, kad jos apimtų su vidutinio poveikio mažinimo įsipareigojimais susijusį viršijimą. Oro taršai iš gamtinių šaltinių, pavyzdžiui, taršai Sacharos dulkėmis, negali turėti įtakos oro kokybės valdymas. Todėl 19 ir 20 straipsniais užtikrinama, kad oro kokybės viršijimas dėl teršalų iš šių šaltinių nebus laikomas oro kokybės standartų, įskaitant vidutinio poveikio mažinimo įpareigojimus, nesilaikymu ir dėl jo nereikalaujama rengti oro kokybės planų.

17 straipsnis dėl žiemą atliekamo kelių barstymo smėliu ar druska išskaičiavimo išplėstas įtraukiant smulkias kietąsias daleles (KD_{2,5}). Žiemą atliekamas kelių barstymas smėliu ir druska yra svarbus kelių eismo saugumui, nors dėl šių priemonių vėl suspenduotos dalelės taip pat gali prisidėti prie oro taršos įvairaus dydžio kietosiomis dalelėmis. Tik dėl šių šaltinių viršytos oro kokybės atveju nebus reikalaujama parengti oro kokybės planų pagal 19 straipsnį.

18 straipsnyje dėl kietųjų dalelių (KD₁₀ ir KD_{2,5}) ir azoto dioksido (NO₂) ribinių verčių pasiekimo terminų atidėjimo nustatytos papildomos atidėjimo sąlygos, siekiant padidinti oro kokybės priemonių, kurių imamasi siekiant laikytis ribinių verčių, efektyvumą. Pavyzdžiui, oro kokybės planuose turi būti nurodyta, kaip bus ieškoma papildomo finansavimo, kad būtų greičiau pasiekta atitiktis reikalavimams, ir kaip visuomenė bus informuojama apie atidėjimo pasekmes žmonių sveikatai ir aplinkai. Be to, atidėti ribinės vertės pasiekimą bus galima tik tuo atveju, jei iki atidėjimo pradžios bent trejus metus bus laikomasi įsipareigojimo sumažinti vidutinį atitinkamo oro teršalo poveikį. Taip siekiama užtikrinti, kad atidėjimas būtų taikomas tik tais atvejais, kai ribinės vertės viršijamos lokaliai dėl konkrečios vietovės sąlygų, ir nebūtų naudojamas siekiant atidėti vietas, regioninių ar nacionalinių oro kokybės priemonių taikymą, nesvarbu, ar tai būtų vietos, regioninės, ar nacionalinės priemonės.

19 straipsniu padidinamas oro kokybės planų veiksmingumas, siekiant kuo greičiau užtikrinti atitiktį oro kokybės standartams Tai bus pasiekta a) reikalaujant, kad oro kokybės planai būtų parengti prieš įsigaliojant oro kokybės standartams, jei jų nesilaikoma iki 2030 m., b) nurodant, kad oro kokybės planais turi būti siekiama, kad ribinių verčių viršijimo laikotarpis būtų kuo trumpesnis ir jokių būdu ne ilgesnis kaip treji metai, ir c) įpareigojant reguliariai atnaujinti oro kokybės planus, jei jų nesilaikoma.

Oro kokybės planai tampa privalomi, kai viršijamos ribinės vertės, ozono siektina vertė arba vidutinio poveikio mažinimo įsipareigojimai. Planai taip pat bus privalomi, kai numatoma, kad šios normos bus viršytos. Tai padės užtikrinti, kad normų viršijimo laikotarpiai būtų kuo trumpesni. Taip pat bus skatinama sinergija tarp įvairių oro teršalų valdymo ir priemonių, skirtų įvairiems standartams įgyvendinti. Pavyzdžiui, priemonės, skirtos vidutinio smulkių kietųjų dalelių (KD_{2,5}) poveikio mažinimo įsipareigojimui įgyvendinti, taip pat padės pasiekti KD_{2,5} ribinę vertę.

Galutiniu pakeitimu bus reikalaujama, kad oro kokybės planuose būtų analizuojama rizika viršyti pavojaus slenksčius. Tai padės geriau integruoti trumpojo laikotarpio veiksmų planus, reikalingus pavojaus slenksčių viršijimo problemoms spręsti, su ilgalaikiais veiksmų planais, taip sutaupant išteklių ir patobulinant taikomas priemones.

20 straipsnyje reikalaujama, kad valstybės narės įrodytų, kodėl trumpojo laikotarpio veiksmų planas nebūtų veiksmingas, jei jos nuspręstų jo nepriimti nepaisydamos rizikos viršyti ozono pavojaus slenkstį. Šiame straipsnyje taip pat nustatyta, kad dėl trumpojo laikotarpio veiksmų planų privaloma rengti viešas konsultacijas, siekiant užtikrinti, kad juos rengiant būtų atsižvelgta į visą svarbią informaciją.

21 straipsnyje taip pat paaiškinama ir sugriežtinama valstybių narių bendradarbiavimo tvarka sprendžiant oro kokybės standartų pažeidimus dėl tarpvalstybinės oro taršos ir visų pirma reikalaujama, kad valstybės narės ir Komisija skubiai keistųsi informacija.

22 straipsniu didinamas visuomenės informuotumas apie oro taršą, nes valstybės narės įpareigojamos nustatyti oro kokybės indeksą, pagal kurį kas valandą būtų teikiama naujausia informacija apie žalingiausių oro teršalų oro kokybę.

23 straipsnyje nustatoma, kad Komisija priims įgyvendinimo aktus dėl informacijos apie oro kokybės duomenų teikimą ir valdymą. Šie įgyvendinimo aktai bus suderinti su peržiūrėta direktyva.

27 straipsnyje nustatomos išsamios nuostatos, kuriomis užtikrinama galimybė kreiptis į teismą tiems, kurie nori užginčyti šios direktyvos įgyvendinimą, pavyzdžiui, kai, nepaisant to, kad viršijami atitinkami oro kokybės standartai, oro kokybės planas nebuvo parengtas.

28 straipsniu siekiama nustatyti veiksmingą žmonių teisę į žalos atlyginimą, jei žala jų sveikatai visiškai ar iš dalies buvo padaryta pažeidus taisykles, nustatytas dėl ribinių verčių, oro kokybės planų, trumpojo laikotarpio veiksmų planų arba dėl tarpvalstybinės taršos. Nukentėję asmenys turi teisę reikalauti atlyginimo už padarytą žalą ir jį gauti. Tai apima ir kolektyvinių ieškinių galimybę.

29 straipsnis iš dalies keičiamas siekiant išsamiau paaiškinti, kaip valstybės narės turi nustatyti veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas sankcijas asmenims, pažeidusiems valstybės narės priimtas šios direktyvos įgyvendinimo priemones, įskaitant atgrasomas

finansines sankcijas, nepažeidžiant Direktyvos 2008/99/EB dėl aplinkos apsaugos pagal baudžiamąją teisę³⁵.

I priede kartu su 13 ir 15 straipsniais pateikiami įvairių teršalų oro kokybės standartai: a) naujos žmonių sveikatos apsaugos ribinės vertės; b) atnaujintos ozono siektinos vertės ir ilgalaikiai tikslai; c) nauji kietųjų dalelių (KD₁₀ ir KD_{2,5}) pavojaus slenksčiai ir d) įsipareigojimai sumažinti vidutinį smulkių kietųjų dalelių (KD_{2,5}) ir azoto dioksido (NO₂) poveikį, siekiant PSO rekomendacijose nustatyto vidutinio poveikio koncentracijos lygio.

II priede nustatomi oro kokybės stebėsenos ir modeliavimo vertinimo slenksčiai.

III priede kartu su 9 straipsniu supaprastinami kriterijai, pagal kuriuos nustatomas mažiausias mėginių ėmimo taškų skaičius fiksuotiesiems matavimams atlikti, ir šie kriterijai sujungiami visiems oro teršalams, kuriems taikomi skirtingi oro kokybės standartai (ribinės vertės, ozono siektina vertė, vidutinio poveikio mažinimo įsipareigojimai, pavojaus slenksčiai ir kritiniai lygiai).

IV priede pateikiami visų oro teršalų, kuriems taikomi skirtingi oro kokybės standartai, mėginių ėmimo taškų išdėstymo kriterijai.

V priede atnaujinami ir sugriežtinami duomenų kokybės ir neapibrėžties reikalavimai, taikomi fiksuotiesiems ir orientaciniams oro kokybės matavimams, modeliavimui ir objektyviam vertinimui, siekiant užtikrinti tikslų vertinimą, atsižvelgiant į pasiūlytus griežtesnius oro kokybės standartus ir techninę pažangą, padarytą nuo galiojančių direktyvų priėmimo.

VI priede atnaujinamos taisyklės, pagal kurias reglamentuojami metodai, kuriuos reikia taikyti vertinant įvairių teršalų koncentraciją aplinkos ore ir tam tikrų teršalų patekimo į ekosistemas greitį.

VII priede nustatoma ultrasmulkiųjų dalelių stebėsenos vietose, kur gali būti didelė tokių dalelių koncentracija, pavyzdžiui, oro uostuose, uostuose, keliuose, pramoniniuose objektuose, būstų šildymo vietose ar šalia jų. Kartu su informacija, gauta stebint ultrasmulkiųjų dalelių foninę koncentraciją 10 straipsnyje nurodytose papildomose stebėsenos vietose, tai padės suprasti įvairių šaltinių įtaką ultrasmulkiųjų dalelių koncentracijai. VII priede taip pat atnaujinamas lakiųjų organinių junginių (LOJ) sąrašas, rekomenduojamas atliekant matavimus, kuriais siekiama pagerinti supratimą apie ozono susidarymą ir valdymą.

VIII priede kartu su 19 straipsniu pateikiami reikalavimai oro kokybės planams, kurie susiję su ribinių verčių viršijimu, ozono siektina verte ir vidutinio poveikio mažinimo įsipareigojimais. Šių reikalavimų supaprastinimas paskatins sinergiją tarp įvairių oro teršalų valdymo ir įvairių oro kokybės standartų įgyvendinimo. VIII priede taip pat reikalaujama, kad į oro kokybės planus būtų įtraukta tikslesnė tikėtino oro kokybės priemonių poveikio analizė. Tai padės padidinti oro kokybės planų veiksmingumą.

---

³⁵ 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/99/EB dėl aplinkos apsaugos pagal baudžiamąją teisę; OL L 328, 2008 12 6, p. 28–37. 2021 m. gruodžio 15 d. Komisija priėmė pasiūlymą pakeisti Direktyvą 2008/99/EB: COM(2021) 851 *final*, Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl aplinkos apsaugos baudžiamosios teisės priemonėmis ir kuria pakeičiama Direktyva 2008/99/EB.

IX priede sustiprinama visuomenei teiktina informacija apie oro kokybę, įskaitant privalomą kas valandą atnaujinamą informaciją apie fiksuotuosius pagrindinių oro teršalų matavimus, taip pat naujausius modeliavimo rezultatus, jei tokių yra.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

dėl aplinkos oro kokybės ir švaresnio oro Europoje

(nauja redakcija)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo ~~Europos bendrijos steigimo sutartį~~, ypač į jos 192 ~~175~~ straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę³⁶,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę³⁷,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

(1) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva Nr. 2004/107/EB³⁸ ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/50/EB³⁹ buvo iš esmės keičiamos. Kadangi tas direktyvas reikia keisti dar kartą, dėl aiškumo jos turėtų būti išdėstytos nauja redakcija;

(2) 2019 m. gruodžio mėn. Europos Komisija komunikate „Europos žaliasis kursas“⁴⁰ išdėstė plataus užmojo veiksmų gaires, kuriomis siekiama pertvarkyti Sąjungą į teisingą ir klestinčią visuomenę, pasižyminčią modernia, efektyviai išteklius

---

³⁶ OL C [...], [...], p. [...].

³⁷ OL C [...], [...], p. [...].

³⁸ 2004 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/107/EB dėl arseno, kadmio, gyvsidabrio, nikelio ir policiklinių aromatinių angliavandenilių aplinkos ore (OL L 23, 2005 1 26, p. 3).

³⁹ 2008 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/50/EB dėl aplinkos oro kokybės ir švaresnio oro Europoje (OL L 152, 2008 6 11, p. 1).

⁴⁰ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos žaliasis kursas“ (COM(2019) 640 *final*).

naudojančia ir konkurencinga ekonomika, taip pat apsaugoti, tausoti ir puoselėti ES gamtinį kapitalą ir apsaugoti piliečių sveikatą ir gerovę nuo su aplinka susijusios rizikos ir poveikio. Kalbant konkrečiai apie švarų orą, Europos žaliuoju kursu įsipareigota toliau gerinti oro kokybę ir ES oro kokybės standartus labiau suderinti su Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) rekomendacijomis. Juo taip pat paskelbta apie ketinimą griežtinti oro kokybės stebėsenos, modeliavimo ir planavimo nuostatas;

- (3) 2021 m. gegužės mėn. Komisija priėmė komunikatą, kuriuo nustatomas Nulinės taršos veiksmų planas⁴¹, kuriuo, *inter alia*, atsižvelgiama į su tarša susijusius Europos žaliuoju kurso aspektus ir prisiimami konkretni įsipareigojimai, t. y. iki 2030 m. daugiau kaip 55 % sumažinti oro taršos poveikį sveikatai ir 25 % – ES ekosistemų, kuriose oro tarša kelia grėsmę biologinei įvairovei, skaičių;
- (4) Nulinės taršos veiksmų plane taip pat išdėstyta 2050 m. vizija, kaip oro taršą sumažinti iki lygio, kuris nebelaikomas kenksmingu sveikatai ir natūralioms ekosistemoms. Šiuo tikslu turėtų būti taikomas pakopinis dabartinių ir būsimų ES oro kokybės standartų nustatymo metodas, pagal kurį nustatomi 2030 m. ir vėlesnio laikotarpio tarpiniai oro kokybės standartai ir suplanuojama, kaip ne vėliau kaip iki 2050 m. prilyginti juos PSO oro kokybės gairėms, taikant naujausiomis mokslinėmis žiniomis grindžiamos reguliarios peržiūros mechanizmą. Taršos mažinimas susijęs su priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimu, todėl ilgalaikio tikslo įgyvendinti nulinės taršos užmojų turėtų būti siekiama kartu mažinant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2021/1119⁴²;
- (5) imdamiesi atitinkamų Sąjungos ir nacionalinio lygmens priemonių nulinės oro taršos tikslui pasiekti, valstybės narės, Europos Parlamentas, Taryba ir Komisija turėtų vadovautis Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo nustatytu atsargumo principu bei principu „teršėjas moka“ ir Europos žaliuoju kurso komunikate nustatytu žalos nedarymo principu. Tomis priemonėmis, *inter alia*, turėtų būti atsižvelgiama į geresnės oro kokybės indėlį į visuomenės sveikatą, aplinkos kokybę, piliečių gerovę, visuomenės klestėjimą, užimtumą ir ekonomikos konkurencingumą; energetikos pertvarką, energetinio saugumo stiprinimą ir kovą su energijos nepriteklumi; apsirūpinimo maistu saugumą ir maisto įperkumą; tvaraus ir išmanaus judumo ir transporto sprendimų kūrimą; elgesio pokyčių poveikį; sąžiningumo ir solidarumo užtikrinimą tarp valstybių narių ir jų viduje, atsižvelgiant į jų ekonominę pajėgumą, nacionalines aplinkybes, tokias kaip salų ypatumai, ir konvergencijos poreikį ateityje; būtinybę užtikrinti teisingą ir socialiai sąžiningą pertvarką taikant tinkamas švietimo ir mokymo programas; geriausius turimus ir naujausius mokslinius įrodymus, visų pirma PSO pateiktas išvadas; poreikį su oro tarša susijusios rizikos aspektą įtraukti į investicinius ir planavimo sprendimus; ekonominę efektyvumą ir technologinį neutralumą siekiant sumažinti išmetamų oro teršalų kiekį; ilginiui vis didėjantį aplinkosauginį naudingumą ir užmojų lygį;

⁴¹ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Kuriame sveiką planetą visiems. ES veiksmų planas „Siekiant nulinės oro, vandens ir dirvožemio taršos“ (COM(2021) 400 *final*).

⁴² 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas) (OL L 243, 2021 7 9, p. 1–17).

- (6) 2022 m. balandžio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu (ES) 2022/591⁴³ priimtoje Aštuntojoje bendrojoje Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programoje iki 2030 m. nustatytas tikslas sukurti netoksišką aplinką, apsaugančią žmonių, gyvūnų ir ekosistemų sveikatą ir gerovę nuo su aplinka susijusios rizikos ir neigiamo poveikio, ir tuo tikslu nustatyta, kad reikia toliau gerinti stebėsenos metodus, geriau informuoti visuomenę ir užtikrinti teisę kreiptis į teismą. Tai padeda orientuotis siekiant šioje direktyvoje nustatytų tikslų;
- (7) Komisija turėtų reguliariai peržiūrėti mokslinius įrodymus, susijusius su teršalais ir jų poveikiu žmonių sveikatai bei aplinkai ir su technologine plėtra. Remdamasi peržiūros rezultatais, Komisija turėtų įvertinti, ar taikytini oro kokybės standartai tebėra tinkami šios direktyvos tikslams pasiekti. Pirmoji peržiūra turėtų būti atlikta iki 2028 m. gruodžio 31 d., siekiant įvertinti, ar oro kokybės standartus reikia atnaujinti pagal naujausią mokslinę informaciją;

↓ 2008/50 5 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

- (8) ~~Aplinkos oro kokybės vertinimas turėtų būti atliekamas pagal bendrą~~ ~~požiūrį~~ ~~metoda~~, taikant bendrus vertinimo kriterijus. Vertinant aplinkos oro kokybę reikėtų atsižvelgti į oro taršos veikiamų gyventojų skaičių ir ekosistemų dydį. Todėl tikslinga pagal gyventojų tankį ~~tankumą~~ suskirstyti kiekvienos valstybės narės teritoriją į zonas ~~arba aglomeracijas~~;

↓ 2008/50 14 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (9) ~~Zonose ir aglomeracijose, kuriose viršijami ozonui taikomi ilgalaikiai tikslai arba kitų teršalų vertinimo ribos~~ ~~slenksčiai~~ , turėtų būti privalomi ~~fiksuoti~~ ~~fiksuotieji~~ ~~matavimai. Atlikus fiksuotus matavimus gauta informacija gali būti papildoma taikant modeliavimo metodus ir (arba) orientacinius matavimus, kad~~ ~~Modeliavimo taikomosios programos ir orientaciniai matavimai, papildydami informaciją, gautą atlikus fiksuotuosius matavimus, suteikia galimybę pagal~~ ~~mėginių ėmimo vietų~~ ~~taškų~~ ~~duomenis būtų galima aiškinti atsižvelgiant į~~ ⇒ numatyti ⇐ koncentracijos geografinį pasiskirstymą. Naudojant ~~tokius~~ ~~papildomus vertinimo metodus taip pat būtų galima sumažinti privalomą mažiausią~~ ~~fiksuotų~~ ~~fiksuotųjų~~ ~~mėginių ėmimo vietų~~ ~~taškų~~ ~~skaičių~~ ⇒ zonose, kuriose vertinimo slenksčiai neviršijami. Zonose, kuriose viršijamos ribinės arba siektinos vertės, tiek atlikti fiksuotuosius matavimus, tiek naudoti modeliavimo taikomąsias programas turėtų būti privaloma. Taip pat turėtų būti vykdoma papildoma teršalų foninės koncentracijos ir iškritų kiekio aplinkos ore stebėseną, kad būtų galima gerinti žinias apie taršos lygius ir sklaidą; ⇐

⁴³ 2022 m. balandžio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2022/591 dėl bendrosios Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programos iki 2030 m. (OL L 114, 2022 4 12, p. 22–36).

↓ 2008/50 6 konstatuojamoji dalis
(pritaikytas)
⇒ naujas

~~(10) Jei įmanoma, ⇒ tam, kad pagal mėginių ėmimo taškų duomenis būtų galima numatyti geografinį koncentracijos pasiskirstymą, ⇐ turėtų būti taikomos modelavimo metodai ⇒ taikomosios programos ⇐, kad gautus duomenis galima būtų įvertinti remiantis geografiniu koncentracijos pasiskirstymu ⇒ – tai padėtų nustatyti oro kokybės standartų pažeidimus ir atitinkama informacija pagrįsti oro kokybės planus bei mėginių ėmimo taškų išdėstymą ⇐. Tai galėtų tapti bendro poveikio šioje teritorijoje gyvenantiems gyventojams apskaičiavimo pagrindu.~~

(11) ⇒ be šioje direktyvoje nustatytų oro kokybės stebėsenos reikalavimų, stebėsenos tikslais valstybės narės raginamos naudoti informacinius produktus ir papildomas priemones (pvz., reguliarias įvertinimo ir kokybės vertinimo ataskaitas, su politikos aspektais susijusias internetines programas), siūlomas pagal ES kosmoso programos Žemės stebėjimo komponentą, visų pirma per „Copernicus“ atmosferos stebėsenos paslaugą (CAMS); ⇐

↓ naujas

(12) svarbu, kad nauji teršalai, kaip antai ultrasmulkiosios dalelės, juodoji anglis, elementinė anglis ir amoniakas, taip pat kietųjų dalelių oksidacijos potencialas būtų stebimi, kad surinktais duomenimis būtų galima papildyti mokslines žinias apie jų poveikį sveikatai ir aplinkai, kaip rekomenduoja PSO;

↓ 2008/50 8 konstatuojamoji dalis
(pritaikytas)
⇒ naujas

(13) ~~S~~ Siekiant geriau suprasti smulkių kietųjų dalelių poveikį ir parengti tinkamą politiką, foninėse kaimo vietovėse turėtų būti atliekami išsamūs šio teršalo kiekių matavimai. Šie matavimai turėtų būti atliekami tokiu būdu, kuris atitiktų bendradarbiavimo programos tolimų oro teršalų pernašų Europoje monitoringo ir vertinimo srityje (EMEP), parengtos pagal 1979 m. Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijos (UNECE) Tolimų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvenciją, patvirtintą 1981 m. birželio 11 d. Tarybos sprendimu 81/462/EEB⁴⁴, ⇒ ir jos protokolus, įskaitant 2012 m. peržiūrėtą 1999 m. Protokolą dėl rūgštėjimo, eutrofikacijos ir pažemio ozono mažinimo, ⇐ matavimo būdus;⇐

↓ 2008/50 7 konstatuojamoji dalis
(pritaikytas)

(14) ~~S~~ Siekiant užtikrinti, kad apie oro taršą surinkta informacija apie oro taršą būtų pakankamai reprezentatyvi ir palyginama visoje Sąjungoje Bendrijoje, vertinant aplinkos oro kokybę svarbu naudoti standartizuotus matavimo metodus ir bendrus matavimo stočių skaičiaus bei vietos ~~nustatymo~~ kriterijus. Vertinant aplinkos

⁴⁴ 1981 m. birželio 11 d. Tarybos sprendimas 81/462/EEB dėl Tolimų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijos sudarymo (OL L 171, 1981 6 27, p. 11).

oro kokybę galima naudoti kitus nei matavimai metodus, todėl būtina nustatyti tokių metodų naudojimo ir reikiamo tikslumo kriterijus;

↓ 2004/107 12 konstatuojamoji dalis
⇒ naujas

- (15) ~~Vertinant aplinkos oro kokybę, standartiniai tikslūs matavimo būdai ir bendri matavimo stočių vietos nustatymo kriterijai yra svarbūs veiksniai todėl, kad gauta informacija būtų palyginama visoje Bendrijoje. Svarbiu klausimu laikomas pamatinių matavimo metodų pateikimas. Komisija jau įpareigojo atlikti darbą, rengiant Europos standartizacijos komiteto standartus, ⇒ kuriais turėtų būti remiamasi atliekant policiklinių aromatinių angliavandenilių matavimus ir jutiklių sistemų veikimo nustatant dujinių teršalų ir kietųjų dalelių koncentraciją aplinkos ore vertinimą ⇐ skirtus tokių sudedamųjų aplinkos oro medžiagų matavimui, kurių siektinos vertės yra nustatytos (arseno, kadmio, nikelio ir benzo(a)pireno) taip pat sunkiųjų metalų iškritų matavimui, siekiant juos anksčiau parengti ir priimti. Jeigu nėra Europos standartizacijos komiteto standartų ⇒ standartinių metodų ⇐, turėtų būti leidžiama naudoti tarptautinius arba nacionalinius ⇒ standartinius ⇐ pamatinius matavimo metodus;~~

↓ 2008/50 2 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (16) ~~Siekiant apsaugoti žmonių sveikatą ir visą aplinką, ypač svarbu kovoti su teršalų emisijomis ⊗ išmetimu ⊗ jų atsiradimo vietoje ir nustatyti bei įgyvendinti veiksmingiausias emisijų ⊗ teršalų išmetimo ⊗ ⇒, ypač žemės ūkio, pramonės, transporto ir energijos gamybos sektoriuose, ⇐ mažinimo priemonės vietos, nacionaliniu ir ⊗ Sąjungos lygmenimis ⊗ Bendrijos lygmeniu. Todėl turėtų būti vengiama žalingų oro teršalų emisijų ⊗ išmetimo ⊗, užtikrinama jų ⊗ jo ⊗ prevencija ar mažinami jų ⊗ išmetami ⊗ kiekiai ir nustatyti atitinkami aplinkos oro kokybės ⇒ standartai ⇐ tikslai, atsižvelgiant į atitinkamus Pasaulio sveikatos organizacijos standartus, gaires ir programas;~~

↓ 2004/107 3 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (17) ~~Moksliniai tyrimai rodo, kad ⇒ sieros dioksidas, azoto dioksidas ir azoto oksidai, kietosios dalelės, švinas, benzenas, anglies monoksidas, ⇐ arsenas, kadmio, nikelis, # kai kurie policikliniai aromatiniai angliavandeniliai ⇒ ir ozonas pasižymi reikšmingu neigiamu poveikiu žmonių sveikatai ⇐ yra žmogui genotoksiški kancerogenai ir tai, kad nėra nustatytos ribos, žemiau kurios šios medžiagos nekeltų pavojaus žmogaus sveikatai. Poveikis žmonių sveikatai ir aplinkai pasireiškia per koncentracijas aplinkos ore bei per iškritus. ⇒ Atsižvelgiant į išlaidų efektyvumo principą, arseno, kadmio, nikelio ir policiklinių aromatinių angliavandenilių koncentracija aplinkos ore, kuri nekeltų didelio pavojaus žmonių sveikatai, konkrečiose teritorijose negali būti pasiekta.~~

↓ 2004/107 11 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

~~(18)~~ ⇒ švino, ~~arseno~~, kadmio, gyvsidabrio, nikelio ir policiklinių aromatinių angliavandenilių poveikis žmonių sveikatai, įskaitant per maisto grandinę, bei ~~visai~~ aplinkai taip pat pasireiškia vyksta per koncentracijas aplinkos ore ir iškritas ;
~~Turėtų būti atsižvelgiama į šių medžiagų kaupimąsi dirvožemyje ir požeminio vandens apsaugą. Siekiant palengvinti šios direktyvos peržiūrą 2010 metais, Komisija ir valstybės narės turėtų apvarstyti, kaip skatinti mokslinius tyrimus dėl arseno, kadmio, gyvsidabrio, nikelio ir policiklinių aromatinių angliavandenilių poveikio žmonių sveikatai bei aplinkai, ypač per iškritas.~~

↓ naujas

~~(19)~~ pagal PSO rekomendacijas turėti būti mažinamas didžiausiu dokumentuotu poveikiu žmonių sveikatai pasižyminčių teršalų, smulkių kietųjų dalelių (PM_{2,5}) ir azoto dioksido (NO₂) vidutinis poveikis gyventojams. Šiuo tikslu, be ribinių šių teršalų verčių, turėtų būti nustatytas ir jų vidutinio poveikio mažinimo įpareigojimas;

↓ 2004/107 4 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

~~(20)~~ ⇒ aplinkos oro kokybės direktyvų (direktyvų 2004/107/EB ir 2008/50/EB) tinkamumo patikrinimas⁴⁵ parodė, kad ribinės vertės veiksmingesnės mažinant teršalų koncentraciją nei siektinos vertės. ~~⇒ Siekiant~~ ⇒ kuo labiau ~~⇒ sumažinti~~ ~~oro~~ ~~perešamų arseno, kadmio, gyvsidabrio, nikelio ir policiklinių aromatinių angliavandenilių žalingą poveikį žmonių sveikatai, ypač atsižvelgiant į~~ ⇒ pažeidžiamas grupes ir ~~⇒ jautrias visuomenės grupes~~ jautrius gyventojus , ir ~~visai~~ aplinkai, turėtų būti nustatytos ~~siektinos~~ ⇒ sieros dioksido, azoto dioksido, kietųjų dalelių, švino, benzeno, anglies monoksido, arseno, kadmio, nikelio ir policiklinių aromatinių angliavandenilių koncentracijos aplinkos ore ribinės ~~⇒ vertės, kurios turi būti pasiektos kuo greičiau.~~ Benzo(a)pirenas turėtų būti naudojamas kaip aplinkos ore esančių policiklinių aromatinių angliavandenilių kancerogeninio pavojaus ~~indikatorius~~ žymiklis ;

↓ naujas

(21) kad valstybės narės galėtų pasirengti taikyti šioje direktyvoje nustatytus peržiūrėtus oro kokybės standartus ir būtų užtikrintas teisinis tęstinumas, pereinamojo laikotarpio ribinės vertės, kol bus pradėtos taikyti naujos, turėtų būti identiškos nustatytosioms pagal panaikintas direktyvas;

⁴⁵ 2019 m. lapkričio 28 d. dokumentas „Aplinkos oro kokybės direktyvų tinkamumo patikra“ (SWD(2019) 427 final).

↓ 2008/50 13 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (22) Ozonas yra tarpvalstybinis tarp valstybių pernešamas teršalas, susidarantis atmosferoje dėl pirminių teršalų emisijų, kurias reglamentuoja išmetimo, kuris reglamentuojamas 2001 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2016/2284/ES⁴⁶ ~~2001/81/EB~~ dėl tam tikrų atmosferos teršalų išmetimo nacionalinių ribų⁴⁷. Pažanga įgyvendinant šioje direktyvoje nustatytus su ozonu susijusius oro kokybės tikslus ir su ozonu susijusius ilgalaikius tikslus turėtų būti vertinama nustatoma pagal Direktyvoje ~~2001/81/EB~~ 2016/2284/ES nustatytus tikslus ir išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimus, viršutines ribas ir tam tikrais atvejais taip pat įgyvendinant šioje direktyvoje numatytus ekonomiškai efektyvias priemones ir oro kokybės planus;⁴⁸

↓ 2008/50 12 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (23) Dabartinės ozono siektinos vertės ir ilgalaikiai tikslai užtikrinti veiksmingą apsaugą nuo žalingo ozono poveikio žmonių sveikatai ir augmenijai bei ekosistemoms neturėtų būti keičiami turėtų būti atnaujinti pagal naujausias Pasaulio sveikatos organizacijos rekomendacijas ;⁴⁹
- (24) Siekiant apsaugoti visus gyventojus ir pažeidžiamas bei jautrias grupes nuo trumpo padidėjusios ozono koncentracijos poveikio, atitinkamai reikėtų nustatyti sieros dioksido, azoto dioksido, kietųjų dalelių (PM₁₀ ir PM_{2,5}) ir ozono pavojaus slenksčius ir informavimo slenksčius. Pasiekus tuos slenksčius visuomenei turėtų būti pateikiama informacija apie poveikio pavojų ir prireikus turėtų būti įgyvendinamos trumpalaikės trumpojo laikotarpio priemonės, skirtos sumažinti ozono taršos lygius lygiams ten, kur buvo viršytas pavojaus slenkstis , sumažinti ;⁵⁰

↓ 2004/107 7 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

- (25) Pagal Sutarties 193 ~~176~~ straipsnį valstybės narės gali toliau taikyti arba priimti griežtesnes apsaugos priemones dėl arseno, kadmio, gyvsidabrio, nikelio ir policiklinių aromatinių angliavandenių, jeigu jos atitinka Sutartį ir apie jas pranešama Komisijai;⁵¹

⁴⁶ 2016 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/2284/ES dėl tam tikrų valstybėse narėse į atmosferą išmetamų teršalų kiekio mažinimo, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/35/EB ir panaikinama Direktyva 2001/81/EB (OL L 344, 2016 12 17, p. 1).

⁴⁷ OL L 309, 2001 11 27, p. 22. Direktyva su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais Tarybos direktyva 2006/105/EB (OL L 363, 2006 12 20, p. 368).

↓ 2008/50 9 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (26) ~~T~~en, kur oro kokybės būklė jau yra gera, reikėtų ją palaikyti arba gerinti. Jei ~~yra~~ rizika neužtikrinti atitikties ~~← nėra pasiekti~~ šioje direktyvoje nustatytiems aplinkos oro kokybės ~~tiksli~~ ~~⇒ standartams~~ arba ta atitiktis nebuvo užtikrinta ~~←~~, valstybės narės turėtų ~~⇒ nedelsdamos~~ ~~← imtis~~ veiksmų, kad laikytųsi ribinių verčių ~~⇒~~, vidutinio poveikio mažinimo įpareigojimų ~~←~~ bei kritinių ~~taršos~~ ~~⇒~~ teršalų ~~⇒~~ lygių ir, jei tai įmanoma, pasiektų ~~⇒~~ ozono ~~←~~ siektinas vertes ir ilgalaikius tikslus;~~⇒~~

↓ 2004/107 9 konstatuojamoji dalis

- (27) ~~G~~yvysidabris yra labai pavojinga žmonių sveikatai ir aplinkai medžiaga. Jo esama visoje aplinkoje, o metilgyvsidabrio pavidalu jis gali kauptis organizmuose, ypač koncentruotis organizmuose, esančiuose aukštesnėse maisto grandinės pakopose. Patekęs į atmosferą gyvsidabris gali būti pernešamas dideliais atstumais;~~⇒~~

↓ 2004/107 10 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (28) ~~2005 metais Komisija ketina pateikti nuoseklią strategiją, apimančią~~ ~~⇒~~ Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu 2017/852⁴⁸ siekiama ~~⇒~~ žmonių sveikatai ir aplinkos apsaugai ~~⇒~~ apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką ~~⇒~~ nuo gyvsidabrio ~~⇒~~ išsiskyrimo ~~←~~ skirtingas priemones, paremtą ~~⇒~~ remiantis ~~⇒~~ gyvavimo ciklo požiūriu ir ~~atsižvelgiančią~~ ~~⇒~~ atsižvelgiant ~~⇒~~ į gamybą, vartojimą, atliekų apdorojimą bei išmetamuosius teršalus. Šiuo požiūriu Komisija turėtų apsvarstyti visas atitinkamas priemones, siekiant sumažinti gyvsidabrio kiekį sausumos ir vandens ekosistemose, kai gyvsidabris pateka per maistą, ir siekiant išvengti gyvsidabrio tam tikruose produktuose. ~~⇒~~ Tas reglamentas papildomas ir pagrindžiamas šios direktyvos nuostatomis dėl gyvsidabrio stebėsenos; ~~←~~

↓ 2008/50 10 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (29) ~~d~~idžiausias oro taršos pavojus augmenijai ir natūralioms ekosistemoms kyla toliau nuo miesto teritorijų esančiose vietose. ~~Todėl tokius pavojus ir augmenijos apsaugos kritinių taršos lygių laikymąsi reikėtų vertinti~~ ~~⇒~~ Todėl augmenijos apsaugos tikslais tas pavojus turėtų būti vertinamas ir atitiktis kritiniams teršalų lygiams turėtų būti užtikrinama ~~⇒~~ pirmiausia tose vietose, kurios yra toliau nuo užstatytų teritorijų. ~~⇒~~ Vertinime turėtų būti atsižvelgiama į Direktyvoje (ES) 2016/2284/ES nustatytus reikalavimus stebėti oro taršos poveikį sausumos bei vandens ekosistemoms ir pranešti apie tokį poveikį ir jis turėtų tuos reikalavimus papildyti; ~~←~~

⁴⁸ 2017 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/852 dėl gyvsidabrio, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1102/2008 (OL L 137, 2017 5 24, p. 1–21).

↓ 2008/50 15 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (30) Teršalai iš gamtinių šaltinių gali būti vertinami, bet negali būti kontroliuojami. Todėl tais atvejais, kai aplinkos oro tarša teršalai iš gamtinių šaltinių aplinkos ore gali būti nustatyti pakankamai tiksliai ir kai ribinės vertės yra viršytos dėl šios taršos šių teršalų arba iš dalies dėl jų jų, šioje direktyvoje nustatytais sąlygomis šie dydžiai tų teršalų kiekiai gali būti išskaičiuojami vertinant oro kokybės ribinių verčių ir vidutinio poveikio mažinimo įpareigojimų laikymąsi. Teršalų kiekiai, prisidedantys prie kietųjų dalelių ribinių verčių viršijimo, dėl to, kad žiemą keliai barstomi smėliu arba druska, taip pat gali būti išskaičiuojami išskaičiuojami vertinant oro kokybės ribinių verčių laikymąsi, jei yra imtasi pagrįstų priemonių koncentracijai sumažinti.

↓ 2008/50 16 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

- (31) Zonose ir aglomeracijose, kuriose sąlygos ypač sudėtingos, turėtų būti galima atidėti oro kokybės ribinių verčių laikymosi užtikrinimo terminą tais atvejais, kai, nepaisant atitinkamų taršos mažinimo priemonių įgyvendinimo, konkrečiose zonose ir aglomeracijose yra rimtų problemų, susijusių su ribinių verčių laikymusi. Terminas tam tikrai zonai arba aglomeracijai atidėjimas turėtų būti suteikiamas leidžiamas kartu sudarant išsamų ribinių verčių laikymosi užtikrinimo iki atidėto termino planą, kurį turi įvertinti Komisija. Galimybė taikyti Bendrijos priemones, atspindinčias Teminėje strategijoje dėl oro taršos pasirinktą aukšto lygio siekį mažinti teršalų šaltinius, bus svarbi siekiant veiksmingai sumažinti teršalų išmetimą per šioje direktyvoje nustatytą terminą, kad būtų pasiektos ribinės vertės, ir į ją reikėtų atsižvelgti vertinant prašymus atidėti reikalavimų įgyvendinimo terminus.

↓ 2008/50 18 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (32) Toms zonoms ir aglomeracijoms, kuriose teršalų koncentracija aplinkos ore viršija atitinkamas oro kokybės siektinas vertes ar ribines vertes ir ozono siektinas vertes arba neatitinka vidutinio poveikio mažinimo įpareigojimų, prireikus pridėjus laikinus leistinus nukrypimo dydžius, turėtų būti parengti ir atnaujinami oro kokybės planai. Oro teršalai išskiria daug išmetami daugelio skirtingų šaltinių ir veiklos rūšių. Siekiant užtikrinti skirtingų politikos krypčių nuoseklumą, tokie oro kokybės planai, jei įmanoma, turėtų būti suderinti ir integruoti su planais bei programomis, parengtais pagal 2001 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/75/ES 2001/80/EB dėl tam tikrų teršalų išmetamų į orą iš didelių kurą deginančių įrenginių kiekio apribojimo^{49,50}, Direktyvą (ES) 2016/2284 Direktyvą 2001/81/EB ir 2002 m. birželio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos

⁴⁹ OL L 309, 2001 11 27, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 2006/105/EB.

⁵⁰ 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) (OL L 334, 2010 12 17, p. 17).

direktyvą 2002/49/EB dėl aplinkos triukšmo įvertinimo ir valdymo^{51,52}; Bus visiškai atsižvelgta į šioje direktyvoje numatytus aplinkos oro kokybės tikslus, kai leidimai pramoninei veiklai yra suteikiami pagal 2008 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/1/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės⁵³.

↓ naujas

- (33) oro kokybės planai taip pat turėtų būti parengti prieš 2030 m., kai yra rizika, kad valstybės narės iki tos datos nepasieks ribinių verčių arba ozono siektinos vertės, siekiant užtikrinti, kad teršalų lygiai būtų atitinkamai sumažinti;

↓ 2008/50 19 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (34) Reikėtų parengti veiksmų planus nurodant priemones, kurių reikės imtis ~~artimiausiu laiku~~ trumpuoju laikotarpiu , kilus vieno arba daugiau pavojaus slenksčių viršijimo rizikai, siekiant sumažinti tokią riziką ir apriboti jos trukmę. Kai kyla pavojus rizika , kad bus viršyta viena arba kelios ribinės vertės ar siektinos vertės, valstybės narės prireikus gali parengti tokius ~~trumpalaikius~~ trumpojo laikotarpio veiksmų planus; Ozono atžvilgiu tokiuose trumpalaikiuose veiksmų planuose reikėtų atsižvelgti į 2004 m. kovo 19 d. Komisijos sprendimą 2004/279/EB dėl rekomendacijų įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/3/EB dėl ozono aplinkos ore.

↓ 2008/50 20 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (35) Valstybės narės turėtų bendradarbiauti tarpusavyje konsultuotis, jei dėl didelės taršos, atsiradusios kitoje valstybėje narėje, tam tikro teršalo lygis viršija arba tikėtina, kad viršys bet kurią ribinę vertę ar ozono siektiną vertę, jei tas lygis neatitinka arba tikėtina, kad neatitiks vidutinio poveikio mažinimo įpareigojimo arba jei jis pakyla ar tikėtina, kad pakils virš atitinkamus oro kokybės tikslus, prireikus pridėjus leistiną nukrypimo dydį, arba ~~atitinkamais atvejais~~, pavojaus slenksčių. Dėl konkrečių teršalų, pavyzdžiui, ozono ir kietųjų dalelių, tarpvalstybinio pobūdžio, to, kad tam tikri teršalai, pavyzdžiui, ozonas ir kietosios dalelės, gali būti pernešami per valstybių sienas rengiant bei įgyvendinant oro kokybės planus ir ~~trumpalaikius~~ trumpojo laikotarpio veiksmų planus bei informuojant visuomenę ~~gali reikėti koordinuoti kaimyninių valstybių narių veiklą~~ valstybėms narėms gali reikėti koordinuoti darbą tarpusavyje . Tam tikrais atvejais valstybės narės turėtų bendradarbiauti su trečiosiomis šalimis, ypač daug dėmesio skirdamos tam, kad į veiklą kuo anksčiau būtų įtraukiamos šalys kandidatės. Komisija turėtų būti laiku informuojama apie tokį bendradarbiavimą ir kviečiama padėti jam vykti;

⁵¹ [OL L 189, 2002 7 18, p. 12](#).

⁵² 2002 m. birželio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/49/EB dėl aplinkos triukšmo įvertinimo ir valdymo (OL L 189, 2002 7 18, p. 12).

⁵³ [OL L 24, 2008 1 29, p. 8](#).

↓ 2008/50 21 konstatuojamoji dalis
⇒ naujas

- (36) Siekiant geriau suvokti oro taršos poveikį ir parengti atitinkamą politiką, būtina, kad valstybės narės ir Komisija rinktų informaciją apie oro kokybę, ja keistūsi ir ją platintų. Naujausia informacija apie visų reglamentuojamų teršalų koncentraciją aplinkos ore ⇒ ir oro kokybės planai bei trumpojo laikotarpio veiksmų planai ⇐ taip pat turėtų būti lengvai prieinami visuomenei;

↓ 2008/50 22 konstatuojamoji dalis
⇒ naujas

- (37) ⇒ informacija apie reglamentuojamų teršalų koncentraciją ir iškritų kiekį turėtų būti siunčiama Komisijai kaip pagrindas reguliarioms ataskaitoms. ⇐ Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas informacijos apie oro kokybę tvarkymui ir palyginimui, Komisijai duomenys turėtų būti pateikiami standartizuota forma;

↓ 2008/50 23 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

- (38) ~~b~~ūtina pritaikyti duomenų apie oro kokybę teikimo, vertinimo ir pranešimo ~~apie oro kokybę~~ tvarką, kad būtų sudaryta galimybė kaip pagrindines informacijos pateikimo priemonės naudoti elektronines priemones ir internetą, ir kad ta tvarka atitiktų 2007 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 2007/2/EB~~;~~ ~~sukuriančios Europos bendrijos erdvinės informacijos infrastruktūrą (INSPIRE)⁵⁴;~~ ~~reikalavimus⁵⁵;~~

↓ 2008/50 24 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

- (39) Tikslinga numatyti galimybę aplinkos oro kokybės vertinimui naudojamus kriterijus ir technologijas suderinti su mokslo bei technikos pažanga ir pagal tai pritaikyti pateiktinai informacijai;

↓ naujas

- (40) kaip išaiškinta Teisingumo Teismo jurisprudencijoje⁵⁵, valstybės narės negali nustatyti, kad teisė ginčyti valdžios institucijos sprendimą būtų suteikiama tik tiems suinteresuotosios visuomenės nariams, kurie dalyvavo ankstesnėje administracinėje tokio sprendimo priėmimo procedūroje. Kaip taip pat išaiškinta Teisingumo Teismo jurisprudencijoje⁵⁶, veiksmingai teisei kreiptis į teismą aplinkosaugos klausimais ir

⁵⁴ 2007 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/2/EB, sukurianti Europos bendrijos erdvinės informacijos infrastruktūrą (INSPIRE) (OL L 108, 2007 4 25, p. 1).

⁵⁵ 2021 m. sausio 14 d. Teisingumo Teismo (pirmosios kolegijos) sprendimas byloje C-826/18; LB ir kt. prieš *College van burgemeester en wethouders van de gemeente Echt-Susteren*, 58 ir 59 punktai.

⁵⁶ 2013 m. sausio 15 d. Teisingumo Teismo (pirmosios kolegijos) sprendimas byloje C-416/10; Jozef Križan ir kt. prieš *Slovenská inšpekcia životného prostredia*. Križan, 109 punktas.

veiksmingoms teisių gynimo priemonėms užtikrinti, be kita ko, reikia, kad suinteresuotosios visuomenės nariai turėtų teisę prašyti teismo arba kompetentingos nepriklausomos ir nešališkos institucijos pritaikyti laikinas priemones, kad būtų užkertamas kelias konkrečiam taršos atvejui. Todėl turėtų būti nustatyta, kad teisė užginčyti neturėtų priklausyti nuo vaidmens, kurį atitinkamas visuomenės narys atliko dalyvaudamas sprendimų pagal šią direktyvą priėmimo procedūrose. Be to, peržiūros procedūra turėtų būti sąžininga, teisinga, savalaikė ir ne pernelyg brangi ir pagal ją turėtų būti taikomi tinkami ir veiksmingi teisių gynimo mechanizmai, įskaitant, kai tinkama, įpareigojimą nepažeisti ieškovo teisių ar sustabdyti veiksmus;

↓ 2008/50 30 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (41) ~~Šia direktyva gerbiamos pagrindinės teisės~~ ☒ šioje direktyvoje paisoma pagrindinių teisių ☒ ir laikomasi principų, kurie pirmiausia yra pripažinti Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. ~~Visų pirma šia direktyva siekiama skatinti į Sąjungos politiką integruoti aukšto lygio aplinkos apsaugą ir aplinkos kokybės gerinimą pagal tvaraus vystymosi principą, kaip nustatyta Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 37 straipsnyje.~~ ⇒ Kai dėl šios direktyvos 19, 20 ir 21 straipsnių pažeidimo padaroma žala žmonių sveikatai, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad nuo tokių pažeidimų nukentėję asmenys iš atitinkamos kompetentingos institucijos galėtų reikalauti žalos atlyginimo ir jo sulaukti. Remiantis SESV 191 straipsnio 1 dalimi, šioje direktyvoje nustatytomis žalos atlyginimo, teisės kreiptis į teismą ir sankcijų taisyklėmis siekiama išvengti žalingo oro taršos poveikio žmonių sveikatai ir aplinkai, užkirsti jam kelią ir jį sumažinti. Tokiu būdu jomis siekiama į Sąjungos politiką integruoti aukšto lygio aplinkos apsaugos ir aplinkos kokybės gerinimo aspektą pagal tvaraus vystymosi principą, kaip nustatyta Chartijos 37 straipsnyje, ir konkrečiai suformuluojamas įpareigojimas saugoti Chartijos 2 ir 3 straipsniuose nustatytas teisę į gyvybę ir teisę į asmens neliečiamybę. Direktyva taip pat prisidedama prie Chartijos 47 straipsnyje nustatytos teisės į veiksmingą teisinę gynybą teisme užtikrinimo, kiek tai susiję su žmonių sveikatos apsauga; ⇐

↓ 2008/50 28 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~Pareiga perkelti šią direktyvą į nacionalinę teisę turėtų apsiriboti tomis nuostatomis, kurios, lyginant su ankstesnėmis direktyvomis, iš esmės skiriasi.~~

↓ 2008/50 29 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~Pagal Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros⁵⁷ 34 punktą valstybės narės raginamos savo ir Bendrijos interesų labui parengti lenteles, kurios kuo geriau iliustruotų direktyvos ir perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių tarpusavio santykį, ir viešai jas paskelbti.~~

⁵⁷ OL C 321, 2003 12 31, p. 1.

- (42) siekiant užtikrinti vienodas valstybių narių reikalavimų dėl informacijos apie oro kokybę perdavimo ir jos ataskaitų teikimo pagal šią direktyvą įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai dėl i) su informacija apie aplinkos oro kokybę, kurią valstybės narės turi pateikti Komisijai, susijusių taisyklių nustatymo, taip pat tos informacijos pateikimo terminų ir ii) duomenų teikimo būdų racionalizavimo ir abipusio keitimosi informacija ir duomenimis iš tinklų ir askirų mėginių ėmimo taškų, kuriuose matuojama aplinkos oro tarša valstybėse narėse. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011⁵⁸;
- (43) siekiant užtikrinti, kad ši direktyva ir toliau atitiktų savo tikslus, visų pirma išvengti žalingo netinkamos kokybės aplinkos oro poveikio žmonių sveikatai ir aplinkai, užkirsti jam kelią ir jį sumažinti, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus dėl šios direktyvos priedų keitimo, kad būtų atsižvelgiama į technikos ir mokslo pažangą, susijusią su oro teršalais, jų vertinimu bei valdymu ir poveikiu žmonių sveikatai bei aplinkai, taip pat su tinkamu visuomenės informavimu. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros⁵⁹ nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;
- (44) pareiga perkelti šią direktyvą į nacionalinę teisę turėtų apsiriboti tomis nuostatomis, kurios iš esmės skiriasi nuo ankstesnių direktyvų nuostatų. Pareiga perkelti nepakeistas nuostatas atsiranda pagal anksčiau priimtas direktyvas;
- (45) ši direktyva neturėtų daryti poveikio valstybių narių pareigoms, susijusioms su direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę terminais, nurodytais X priedo B dalyje,

~~Remiantis Sutarties 175 straipsnio 3 dalyje išdėstytais principais, šeštojoje Bendrijos aplinkosaugos veiksmų programoje, priimtoje Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1600/2002/EB⁶⁰, nustatyta būtinybė sumažinti užterštumo lygį tiek, kad būtų kuo labiau sumažintas žalingas poveikis žmonių sveikatai, išskirtinį dėmesį skiriant jautrioms visuomenės grupėms, ir visai aplinkai, bei pagerinti oro kokybę, įskaitant teršalų nusėdimą, monitoringą ir vertinimą ir teikti informaciją visuomenei.~~

⁵⁸ OL L 55, 2011 2 28, p. 13–18.

⁵⁹ OL C 321, 2003 12 31, p. 1.

⁶⁰ OL L 242, 2002 9 10, p. 1.

↓ 2004/107 2 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~1996 m. rugsėjo 27 d. Tarybos direktyvos 96/62/EB dėl aplinkos oro kokybės vertinimo ir valdymo⁶¹ 4 straipsnio 1 dalis įpareigoja Komisiją pateikti pasiūlymus tos direktyvos I priede išvardytų teršalų reglamentavimui, atsižvelgiant į minėto straipsnio 3 ir 4 dalių nuostatas.~~

↓ 2004/107 5 konstatuojamoji dalis

~~Siektnos vertės nereikalautų jokių priemonių, kurioms reikia neproporcingų sąnaudų. Pramonės įrenginiams jos nereikalautų kitų priemonių, išskyrus geriausių priimanamų gamybos būdų taikymą, kaip reikalauja 1996 m. rugsėjo 24 d. Tarybos direktyva 96/61/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės⁶², o ypač neskatinėtų uždaryti įrenginių. Tačiau jos iš valstybių narių pareikalautų atitinkamuose sektoriuose imtis visų efektyvaus sąnaudų mažinimo priemonių.~~

↓ 2004/107 6 konstatuojamoji dalis

~~Visų pirma, šioje direktyvoje nustatytos siektnos vertės neturi būti laikomos Direktyvos 96/61/EB 2 straipsnio 7 dalyje apibrėžtais aplinkosaugos kokybės standartais, kurie, pagal tos direktyvos 10 straipsnį, reikalauja griežtesnių sąlygų negu tos, kurios pasiekiamos taikant geriausius priimanamus gamybos būdus.~~

↓ 2004/107 8 konstatuojamoji dalis

~~Jeigu koncentracijos viršija konkrečias vertinimo ribas, arseno, kadmio, nikelio ir benzo(a)pireno monitoringas turėtų būti privalomas. Papildomos vertinimo priemonės gali sumažinti reikalaujamą fiksuotiems matavimams skirtų mėginių ėmimo vietų skaičių. Numatytas tolesnis foninių koncentracijų aplinkos ore ir iškritų monitoringas.~~

↓ 2004/107 13 konstatuojamoji dalis

~~informacija apie reglamentuojamų teršalų koncentraciją ir iškritas turėtų būti siunčiama Komisijai kaip pagrindas reguliarioms ataskaitoms.~~

↓ 2004/107 14 konstatuojamoji dalis

~~Naujausia informacija apie kontroliuojamų teršalų koncentracijas aplinkos ore ir iškritas turėtų būti lengvai prieinama visuomenei.~~

⁶¹ ~~OL L 296, 1996 11 21, p. 55. Direktyva su pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1882/2003 (OL L 284, 2003 10 31, p. 1).~~

⁶² ~~OL L 257, 1996 10 10, p. 26. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1882/2003.~~

↓ 2004/107 15 konstatuojamoji dalis

~~Valstybės narės turėtų nustatyti taisykles dėl nuobaudų, taikytinų pažeidus šios direktyvos nuostatas, bei užtikrinti jų įgyvendinimą. Nuobaudos turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.~~

↓ 2004/107 16 konstatuojamoji dalis

~~Šios direktyvos įgyvendinimui būtinos priemonės turėtų būti priimtos vadovaujantis 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimu 1999/468/EB, nustatančiu Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką⁶³.~~

↓ 2004/107 17 konstatuojamoji dalis

~~Pakeitimai, būtini šiai direktyvai priderinti prie mokslo ir technikos pažangos, turėtų būti susiję tik su kontroliuojamų teršalų koncentracijos ir iškritų vertinimo kriterijais bei būdais arba konkrečia informacijos perdavimo Komisijai tvarka. Jais neturėtų nei tiesiogiai, nei netiesiogiai būti pakeistos siektinos vertės.~~

↓ 2008/50 1 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~2002 m. liepos 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1600/2002/EB⁶⁴ priimtoje šeštojoje Bendrijos aplinkosaugos veiksmų programoje nustatyta, kad reikia sumažinti taršą tiek, kad sumažėtų žalingas poveikis žmonių sveikatai, ypač daug dėmesio skiriant pažeidžiamoms gyventojų grupėms, ir visai aplinkai, gerinti oro kokybę, įskaitant teršalų nusėdimo dydį, monitoringą bei vertinimą ir teikti informaciją visuomenei.~~

↓ 2008/50 2 konstatuojamoji dalis

~~Siekiant apsaugoti žmonių sveikatą ir visą aplinką, ypač svarbu kovoti su teršalų emisijomis jų atsiradimo vietoje ir nustatyti bei įgyvendinti veiksmingiausias emisijų mažinimo priemones vietos, nacionaliniu ir Bendrijos lygmeniu. Todėl turėtų būti vengiama žalingų oro teršalų emisijų, užtikrinama jų prevencija ar mažinami jų kiekiai ir nustatyti atitinkami aplinkos oro kokybės tikslai, atsižvelgiant į atitinkamus Pasaulio sveikatos organizacijos standartus, gaires ir programas.~~

⁶³ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

⁶⁴ OL L 242, 2002 9 10, p. 1.

↓ 2008/50 3 konstatuojamoji dalis
(pritaikytas)

~~1996 m. rugsėjo 27 d. Tarybos direktyvą 96/62/EB dėl aplinkos oro kokybės vertinimo ir valdymo⁶⁵, 1999 m. balandžio 22 d. Tarybos direktyvą 1999/30/EB dėl sieros dioksido, azoto dioksido, azoto oksidų, kietųjų dalelių ir švino ribinių verčių aplinkos ore⁶⁶, 2000 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/69/EB dėl benzeno ir anglies monoksido aplinkos ore ribinių verčių⁶⁷, 2002 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/3/EB dėl ozono aplinkos ore⁶⁸ ir 1997 m. sausio 27 d. Tarybos sprendimą 97/101/EB, nustatantį tinklų ir atskirų stočių, matuojančių valstybėse narėse aplinkos oro užterštumą, tarpusavio apsikeitimą informacija ir duomenimis⁶⁹, reikia iš esmės pakeisti, kad būtų atsižvelgiama į naujausius pasiekimus sveikatos bei mokslo srityse ir valstybių narių patirtį. Todėl siekiant aiškumo, paprastumo ir administracinio veiksmingumo, tikslinga tuos penkis aktus pakeisti viena direktyva, o prireikus – įgyvendinimo priemonėmis.~~

↓ 2008/50 4 konstatuojamoji dalis
(pritaikytas)

~~Kai bus įgyta pakankamai patirties įgyvendinant 2004 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/107/EB dėl arseno, kadmio, gyvsidabrio, nikelio ir policiklinių aromatinių angliavandenilių aplinkos ore⁷⁰, galės būti apsvarstyta galimybė jos nuostatas sujungti su šios direktyvos nuostatomis.~~

↓ 2008/50 11 konstatuojamoji dalis

~~Smulkiosios kietosios dalelės (KD_{2,5}) daro didelį neigiamą poveikį žmonių sveikatai. Be to, dar nėra nustatyta riba, kurios nesiekiant KD_{2,5} nebekeltų pavojaus. Šiems teršalams taikomas reglamentavimas neturėtų būti toks pat, koks yra taikomas kitiems oro teršalams. Turėtų būti siekiama bendrai sumažinti teršalo koncentraciją miesto vietovėse, siekiant užtikrinti, kad geresnė oro kokybė būtų naudinga dideliam gyventojų skaičiui. Tačiau siekiant visur užtikrinti minimalų sveikatos apsaugos lygį, tokį požiūrį reikėtų derinti su ribine verte, prieš kurią pirmajame etape taikoma siektina vertė.~~

↓ 2008/50 17 konstatuojamoji dalis

~~Būtinai Bendrijos priemonės, skirtas mažinti teršalų emisijas iš šaltinių, ypač priemonės, kurias taikant siekiama pagerinti Bendrijos teisės aktų dėl pramoninės taršos veiksmingumą, apriboti sunkiųjų transporto priemonių išmetamų teršalų kiekį, toliau mažinti valstybių narių leistinas pagrindinių teršalų išmetimo nacionalines ribas ir teršalų išmetimą, susijusį su~~

⁶⁵ OL L 296, 1996 11 21, p. 55. Direktyva su pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1882/2003 (OL L 284, 2003 10 31, p. 1).

⁶⁶ OL L 163, 1999 6 29, p. 41. Direktyva su pakeitimais, padarytais Komisijos sprendimu 2001/744/EB (OL L 278, 2001 10 23, p. 35).

⁶⁷ OL L 313, 2000 12 13, p. 12.

⁶⁸ OL L 67, 2002 3 9, p. 14.

⁶⁹ OL L 35, 1997 2 5, p. 14. Sprendimas su pakeitimais, padarytais Komisijos sprendimu 2001/752/EB (OL L 282, 2001 10 26, p. 69).

⁷⁰ OL L 23, 2005 1 26, p. 3.

~~benzinu varomų automobilių kuro papildymu degalinėse, ir spręsti sieros kiekio kure, įskaitant laivų kūrą, problemą, turėtų deramai pirmumo tvarka išnagrinėti visos dalyvaujančios institucijos.~~

↓ 2008/50 18 konstatuojamoji dalis

~~Toms zonoms ir aglomeracijoms, kuriose teršalų koncentracija aplinkos ore viršija atitinkamas oro kokybės siektinas vertes ar ribines vertes, prireikus pridėjus laikinus leistinus nukrypimo dydžius, turėtų būti parengti oro kokybės planai. Oro teršalus išskiria daug skirtingų šaltinių ir veiklos rūšių. Siekiant užtikrinti skirtingų politikos krypčių nuoseklumą, tokie oro kokybės planai, jei įmanoma, turėtų būti suderinti ir integruoti į planus bei programas, parengtas pagal 2001 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/80/EB dėl tam tikrų teršalų, išmetamų į orą iš didelių kūrą deginančių įrenginių, kiekio apribojimo⁷¹, Direktyvą 2001/81/EB ir 2002 m. birželio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/49/EB dėl aplinkos triukšmo įvertinimo ir valdymo⁷². Bus visiškai atsižvelgta į šioje direktyvoje numatytus aplinkos oro kokybės tikslus, kai leidimai pramoninei veiklai yra suteikiami pagal 2008 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/1/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės⁷³.~~

↓ 2008/50 25 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~Kadangi šios direktyvos tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl oro teršalų tarpvalstybinio pobūdžio tų tikslų būtų geriau siekti Bendrijos lygmeniu, laikydamasi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Bendrija gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti.~~

↓ 2008/50 26 konstatuojamoji dalis

~~Valstybės narės turėtų nustatyti taisykles dėl sankeijų, taikytinų už šios direktyvos nuostatų pažeidimus, ir užtikrinti jų įgyvendinimą. Sankeijos turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.~~

↓ 2008/50 27 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~Tam tikros šia direktyva panaikintų teisės aktų nuostatos turėtų toliau galioti, siekiant užtikrinti galiojančių oro kokybės ribinių verčių taikymą azoto dioksidui iki jų pakeitimo naujais nuo 2010 m. sausio 1 d., taip pat siekiant užtikrinti nuostatų dėl oro kokybės ataskaitų teikimo tolesnį taikymą, kol bus priimtos naujos įgyvendinimo priemonės, ir įsipareigojimų, susijusių su preliminariais oro kokybės vertinimais, privalomais pagal Direktyvą 2004/107/EB, tęstinumą.~~

⁷¹ OL L 309, 2001 11 27, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 2006/105/EB.

⁷² OL L 189, 2002 7 18, p. 12.

⁷³ OL L 24, 2008 1 29, p. 8.

↓ 2008/50 31 konstatuojamoji dalis

~~Šios direktyvos įgyvendinimui būtinos priemonės turėtų būti priimtos vadovaujantis 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimu 1999/468/EB, nustatančiu Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką⁷⁴.~~

↓ 2008/50 32 konstatuojamoji dalis

~~Komisijai reikėtų suteikti įgaliojimus iš dalies keisti I-VI, VIII-X ir XV priedus. Kadangi šios priemonės yra bendro pobūdžio ir skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas, jos turi būti patvirtintos pagal Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnyje numatytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.~~

↓ 2008/50 33 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~Pagal nuostatą dėl perkėlimo į nacionalinę teisę reikalaujama, kad valstybės narės užtikrintų, jog vidutinio poveikio rodikliui nustatyti būtini matavimai foninėse miesto vietovėse būtų atliekami pakankamai iš anksto, siekiant garantuoti, kad būtų vykdomi su nacionalinio poveikio sumažinimo uždavinio vertinimu ir vidutinio poveikio rodiklio apskaičiavimu susiję reikalavimai.~~

↓ 2008/50

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

↓ 2004/107

~~/ straipsnis~~

Tikslai

~~Šios direktyvos tikslai yra:~~

- ~~a) nustatyti arseno, kadmio, nikelio ir benzo(a)pireno koncentracijos aplinkos ore siektiną ribą tam, kad būtų išvengta žalingo arseno, kadmio, nikelio ir polieiklinių~~

---

⁷⁴ OL L 184, 1999 7 17, p. 23. Sprendimas su pakeitimais, padarytais Sprendimu 2006/512/EB (OL L 200, 2006 7 22, p. 11).

~~aromatinių angliavandenilių poveikio žmonių sveikatai ir visai aplinkai, arba sumažintas jų poveikis;~~

~~b) užtikrinti, kad aplinkos oro kokybė, kiek tai susiję su arsenu, kadmiu, nikeliu ir policikliniais aromatiniais angliavandeniliais, būtų palaikoma ten, kur ji gera, o kitais atvejais – gerinama;~~

~~e) nustatyti aplinkos ore esančių arseno, kadmio, gyvsidabrio, nikelio ir policiklinių aromatinių angliavandenilių koncentracijų aplinkos ore, taip pat arseno, kadmio, gyvsidabrio, nikelio ir policiklinių aromatinių angliavandenilių iškritų bendrus vertinimo metodus ir kriterijus;~~

~~d) užtikrinti, kad būtų gaunama pakankamai informacijos apie arseno, kadmio, gyvsidabrio, nikelio ir policiklinių aromatinių angliavandenilių koncentracijas aplinkos ore, taip pat arseno, kadmio, gyvsidabrio, nikelio ir policiklinių aromatinių angliavandenilių iškritas bei tai, kad ši informacija būtų prieinama visuomenei.~~

↓ naujas

1 straipsnis

Tikslai

1. Šia direktyva nustatomas nulinės oro taršos tikslas, kurio siekiant Sąjungoje oro kokybė būtų laipsniškai gerinama iki lygio, kuris, remiantis moksliniais įrodymais, nebelaikomas žalingu žmonių sveikatai ir natūralioms ekosistemoms, taip prisidedant prie aplinkos be toksinių medžiagų sukūrimo iki 2050 m.
2. Šia direktyva nustatomos tarpinės ribinės vertės, siektinos vertės, vidutinio poveikio mažinimo įpareigojimai, vidutinės poveikio koncentracijos tikslai, kritiniai teršalų lygiai, informavimo slenksčiai, pavojaus slenksčiai ir ilgalaikiai tikslai (oro kokybės standartai) – atitiktis jiems turi būti užtikrinta iki 2030 m., vėliau jie bus reguliariai peržiūrimi pagal 3 straipsnį.
3. Be to, šia direktyva padedama siekti Sąjungos taršos mažinimo ir su biologine įvairove bei ekosistemomis susijusių tikslų pagal 8-ąją aplinkosaugos veiksmų programą, nustatytą Europos Parlamento ir Tarybos sprendime (ES) 2022/591⁷⁵.

↓ 2008/50 (pritaikytas)
⇒ naujas

2 straipsnis

⊗ **Dalykas** ⊗

⁷⁵ 2022 m. balandžio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2022/591 dėl bendrosios Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programos iki 2030 m. (OL L 114, 2022 4 12, p. 22).

~~Ši direktyva nustato priemones, kuriomis siekiama~~ ☒ Šia direktyva nustatomos šios priemonės ☒:

5. ~~suformuluoti ir nustatyti aplinkos oro kokybės tikslus, skirtus išvengti, užkirsti kelią arba sumažinti žalingą poveikį~~ ☒ aplinkos oro kokybės tikslų, pagal kuriuos būtų vengiama žalingo poveikio ☒ žmonių sveikatai ir ~~visai~~ aplinkai ☒, jam būtų užkertamas kelias arba jis būtų mažinamas, apibrėžimo ir nustatymo priemonės ☒;
6. ~~vertinti aplinkos oro kokybę valstybėse narėse remiantis bendrais metodais ir kriterijais~~ ☒ bendrų metodų ir kriterijų, skirtų aplinkos oro kokybei valstybėse narėse vertinti, nustatymo priemonės ☒;
7. ~~gauti informaciją apie aplinkos oro kokybę, siekiant prisidėti prie kovos su oro tarša ir kenksmingais veiksniais ir stebėti ilgalaikes tendencijas bei padėties gerėjimą dėl nacionalinių ir Bendrijos priemonių~~ ⇒ priemonės, skirtos ☒ ☒ ilgalaikėms aplinkos oro kokybės tendencijoms ir Sąjungos bei nacionalinių priemonių ☒ ⇒ poveikiui aplinkos oro kokybei stebėti ☒;
8. ☒ priemonės, kuriomis užtikrinama ☒ užtikrinti, kad su ~~tokia~~ informacija apie aplinkos oro kokybę galėtų susipažinti visuomenė;
9. ☒ priemonės, kuriomis ten, kur aplinkos oro kokybė yra gera, ji palaikoma, o kitur – gerinama ☒ palaikyti aplinkos oro kokybę ten, kur ji gera, o kitais atvejais ją gerinti;
10. ☒ priemonės, kuriomis skatinamas ☒ skatinti glaudesnius valstybių narių bendradarbiavimą☒ siekiant sumažinti oro taršą.

↓ naujas

3 straipsnis

Reguliari peržiūra

1. Ne vėliau kaip 2028 m. gruodžio 31 d., o vėliau – kas 5 metus arba, jei to reikia pagal reikšmingus naujus mokslinius duomenis, dažniau Komisija peržiūri su oro teršalais ir jų poveikiu žmonių sveikatai ir aplinkai susijusius mokslinius įrodymus, kurie yra svarbūs siekiant 1 straipsnyje nustatyto tikslo, ir pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje išdėstytos pagrindinės išvados.

2. Atliekant peržiūrą vertinama, ar taikytini oro kokybės standartai tebėra tinkami siekiant tikslo vengti žalingo poveikio žmonių sveikatai ir aplinkai, užkirsti jam kelią arba jį sumažinti ir ar į juos turėtų būti įtraukta papildomų oro teršalų.

Kad būtų pasiekti 1 straipsnyje nustatyti tikslai, atliekant peržiūrą vertinama, ar reikia koreguoti šią direktyvą siekiant užtikrinti, kad ji derėtų su Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) oro kokybės gairėmis ir naujausia mokslinė informacija.

Atlikdama peržiūrą, Komisija atsižvelgia, *inter alia*, į:

- (a) naujausią PSO ir kitų susijusių organizacijų pateiktą mokslinę informaciją;
- (b) poveikį oro kokybei ir jos vertinimui darančią technologinę plėtrą;

- (c) su oro kokybe susijusią padėtį ir jos poveikį žmonių sveikatai ir aplinkai valstybėse narėse;
- (d) pažangą, padarytą įgyvendinant nacionalines ir Sąjungos lygmens teršalų kiekio mažinimo priemones ir gerinant oro kokybę.

3. Atlikti peržiūrą Komisijai padeda Europos aplinkos agentūra.

4. Jei atlikus peržiūrą Komisija mano esant tikslinga, ji pateikia pasiūlymą peržiūrėti oro kokybės standartus arba į juos įtraukti kitų oro teršalų.

↓ 2008/50 (pritaikytas)
⇒ naujas

42 straipsnis

~~Savokų~~ Terminų apibrėžtys

Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys .

- (1) aplinkos oras – ~~troposferos oras (ne patalpų), išskyrus darbo aplinkos orą, kaip apibrėžta Direktyvoje 89/654/EEB~~ lauko oras troposferoje, išskyrus Tarybos direktyvos 89/654/EEB⁷⁶ 2 straipsnyje apibrėžtų darbuotojų teritorijas , ~~kuriam~~ kuriose taikomos nuostatos dėl sveikatos apsaugos ir saugos darbe darbuotojų saugos ir sveikatos ir ~~su kuriuo visuomenės atstovai neturi reguliaraus sąlyčio~~ į kurias visuomenės nariai paprastai negali patekti .
- (2) teršalas – bet kokia medžiaga, esanti aplinkos ore ir galinti ~~pakenkti~~ daryti žalingą poveikį žmonių sveikatai ir (arba) ~~visai~~ aplinkai;
- (3) teršalo lygis – teršalo koncentracija aplinkos ore arba jo ~~nuosėdimo dydis~~ iškritų kiekis ant paviršių ~~per tam tikrą laiką~~ tam tikru metu .

↓ 2004/107 (pritaikytas)

2 straipsnis

~~Savokų Terminų apibrėžtys~~

~~Šioje direktyvoje taikomi Direktyvos 96/62/EB 2 straipsnyje nurodyti savokų apibrėžimai, išskyrus „siektinos vertės“ savokos apibrėžimą.~~

~~Taip pat taikomi šie savokų apibrėžimai:~~

⁷⁶ 1989 m. lapkričio 30 d. Tarybos direktyva 89/654/EEB dėl būtiniausių darbuotojams taikomų saugos ir sveikatos reikalavimų (pirmoji atskira Direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje) (OL L 393, 1989 12 30, p. 1). Direktyva su pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/30/EB (OL L 165, 2007 6 27, p. 21).

~~„siekta vertė“ – tai koncentracija aplinkos ore, nustatyta siekiant išvengti, užkirsti kelią arba sumažinti žalingą poveikį žmonių sveikatai ir visai aplinkai, ir kuri turi būti pasiekta, jei įmanoma, per nustatytą laikotarpį;~~

- (4) ~~b) „suminės arba bendrosios“~~ bendras iškritus kiekis – ~~tai~~ bendra teršalų masė, kuri iš atmosferos pernešama ~~į paviršių~~ ant paviršiaus (pvz., į dirvožemį, augmeniją, vandenį, pastatus, ~~ir pan.)~~ tam tikroje teritorijoje per tam tikrą laiką laikotarpį;

↓ 2008/50 (pritaikytas)

- (5) ~~18) KD₁₀ – kietosios dalelės, kurių 50 % pračina pro joms pralaidžią 10 µm aerodinaminio skersmens angą, kaip nustatyta pamatiniu KD₁₀ mėginių ėmimo ir matavimo metodu, EN 12341~~ kietosios dalelės, pereinančios per dalelių dydžio atrankos principu veikiančią įleidimo įtaisą, kurio 50 % efektyvumo slenkstinė vertė atitinka 10 µm aerodinaminį skersmenį, kaip nustatyta pagal pamatinį KD₁₀ mėginių ėmimo ir matavimo metodą EN 12341 ;
- (6) ~~19) KD_{2,5} – kietosios dalelės, kurių 50 % pračina pro joms pralaidžią 2,5 µm aerodinaminio skersmens angą, kaip nustatyta pamatiniu KD_{2,5} mėginių ėmimo ir matavimo metodu, EN 14907~~ kietosios dalelės, pereinančios per dalelių dydžio atrankos principu veikiančią įleidimo įtaisą, kurio 50 % efektyvumo slenkstinė vertė atitinka 2,5 µm aerodinaminį skersmenį, kaip nustatyta pagal pamatinį KD₁₀ mėginių ėmimo ir matavimo metodą EN 14907 ;
- ~~(7) 24) azoto oksidai – azoto monoksido (azoto oksido) ir azoto dioksido tūrio santykinų dalių (ppbv) suma, išreikšta azoto dioksido masės koncentracijos vienetais (µg/m³);~~

↓ 2004/107 (pritaikytas)

~~e) „viršutinė vertinimo riba“ – tai II priede nurodytas lygis, žemiau kurio aplinkos oro kokybei vertinti gali būti taikomi Direktyvos 96/62/EB 6 straipsnio 3 dalyje nurodyti tarpusavyje derinami matavimo ir modeliavimo metodai;~~

~~d) „žemutinė vertinimo riba“ – tai II priede nurodytas lygis, žemiau kurio aplinkos oro kokybei vertinti gali būti taikomi vien Direktyvos 96/62/EB 6 straipsnio 4 dalyje nurodyti modeliavimo arba objektyvaus vertinimo metodai;~~

~~e) „fiksiuoti matavimai“ – tai matavimai, atliekami nustatytose vietose imant mėginius ištaisai arba atsitiktinai, pagal Direktyvos 96/62/EB 6 straipsnio 5 dalį;~~

- (8) ~~f) „arsenas“, „kadmis“, „nikelis“ ir „benzo(a)pirenas“~~ – ~~tai~~ bendras šių elementų ir junginių kiekis KD₁₀ frakcijoje;

~~g) „KD₁₀“ – tai kietosios dalelės, kurių 50 % pereina pro joms pralaidžią 10 µm aerodinaminio skersmens angą, kaip nustatyta EN 12341;~~

- (9) ~~h) „policikliniai aromatiniai angliavandeniliai“ – tai organiniai junginiai bent iš dviejų kondensuotų aromatinių žiedų, sudarytų tik iš anglies ir vandenilio;~~
- (10) ~~h) „suminis dujinis gyvsidabris“ – tai elementinio gyvsidabrio (Hg⁰) garai ir reaktyvusis dujinis gyvsidabris, t. y. vandenyje tirpūs gyvsidabrio junginiai~~ atmainiai , turintys pakankamai didelį garų slėgį, kad galėtų būti dujinėje fazėje;

↓ 2008/50 (pritaikytas)

- (11) ~~27) lakieji organiniai junginiai (LOJ) – organiniai junginiai iš antropogeninių ir biogeninių šaltinių, išskyrus metaną, kuriems saulės šviesoje reaguojant su azoto oksidais gali susidaryti fotocheminiai oksidantai;~~
- ~~(12) 28) ozono prekursorių (pirtakų) medžiagos~~ ozono pirtakai – medžiagos, turinčios įtakos pažemio ozono susidarymui; ~~dalis kurių yra išvardytos X priede.~~

↓ naujas

- (13) juodoji anglis (BC) – ekvivalentinė juodoji anglis (eBC), gauta optiniais metodais;
- (14) ultrasmulkiosios dalelės (UFP) – dalelės, kurių lygis matuojamas jų kiekio koncentracija kubiniame centrimetre ir kurių dydžių intervalo apatinė riba yra ≤ 10 nm, o viršutinė riba nenustatoma;

↓ 2008/50 (pritaikytas)

⇒ naujas

- (15) ~~16) zona~~ – valstybės narės teritorijos dalis, nustatyta tos valstybės narės oro kokybės vertinimo ir valdymo tikslais;
- (16) ~~17) aglomeracija – zona, kuri yra miesto teritorija ir~~ konurbacija, kurioje gyvena yra daugiau kaip 250 000 gyventojų arba kurioje gyventojų skaičius siekia 250 000 arba mažiau arba, jei gyventojų joje yra 250 000 ar mažiau, , kai tam tikrą gyventojų tankumą km² kuri pasižymi tam tikru gyventojų tankiu viename km², kuri nustato valstybės narės;
- (17) ~~4) vertinimas~~ – bet koks metodas, naudojamas taršos lygiui teršalų lygiams matuoti, apskaičiuoti, numatyti arba įvertinti;
- (18) ~~12) viršutinė vertinimo riba~~ slenkstis – taršos teršalo lygis, iki kurio lemiantis vertinimo tvarką, kurios reikia laikytis vertinant aplinkos oro kokybę ~~vertinti galima naudojant fiksuotų matavimo ir modeliavimo metodų ir (arba) orientacinių matavimų derinį;~~
- ~~13. apatinė vertinimo riba – taršos lygis, iki kurio aplinkos oro kokybę vertinti galima naudojant vien tik modeliavimo metodą arba objektyvaus vertinimo metodą;~~

- (19) ~~25) fiksuoti~~ fiksuotieji matavimai – matavimai, vykdomi mėginių ėmimo taškuose nustatytose vietose ~~ties~~ nuolatos arba taikant atsitiktinį mėginių ėmimą ~~, tiek imant atsitiktinius mėginius~~ tose pačiose vietovėse ne trumpiau kaip vienus kalendorinius metus , siekiant nustatyti ~~taršos~~ teršalų lygius pagal atitinkamus duomenų kokybės tikslus;
- (20) ~~26) indikatoriniai~~ orientaciniai matavimai – matavimai, kurie atitinka mažiau griežtus duomenų kokybės tikslus nei tie, kurie taikomi ~~fiksuotiesiems~~ fiksuotiesiems matavimams;

↓ naujas

- (21) objektyvus įvertinimas – vertinimo metodas, pagal kurį gaunama ekspertų vertinimu grindžiama kiekybinė arba kokybinė informacija apie teršalo koncentraciją arba iškritų lygį ir kuri taikant gali būti naudojamos statistikos priemonės, nuotolinis stebėjimas ir *in situ* jutikliai;
- (22) erdvinis reprezentatyvumas – vertinimo principas, pagal kurį mėginių ėmimo taške fiksuojami oro kokybės parametrai laikomi reprezentatyviais aiškiai apibrėžtoje geografinėje teritorijoje, jei oro kokybės parametrai toje teritorijoje nesiskiria nuo mėginių ėmimo taške fiksuojamų parametru daugiau nei iš anksto nustatyta leidžiamoji nuokrypa;

↓ 2008/50 (pritaikytas)

- (23) ~~23)~~ foninės miesto vietovės – vietos miesto teritorijose, kur teršalų lygiai atspindi tipinį poveikį ~~visiems~~ miesto gyventojams;

↓ naujas

- (24) foninės kaimo vietovės – vietos netankiai apgyvendintose kaimo teritorijose, kur taršos lygiai atspindi tipinį poveikį kaimo gyventojams;
- (25) stebėsenos kompleksas – foninėje miesto arba kaimo vietovėje esanti stebėsenos stotis, kuri aprėpia kelis mėginių ėmimo taškus siekiant rinkti ilgalaikius duomenis apie kelis teršalus;

↓ 2008/50 (pritaikytas)

⇒ naujas

- (26) ~~5)~~ ribinė vertė – ~~taršos~~ teršalo lygis, kuris neturi būti viršytas ir yra nustatomas remiantis mokslo žiniomis, siekiant išvengti ~~, užkirsti kelią arba sumažinti kenksmingą~~ žalingo poveikio žmonių sveikatai ~~ir (arba) visai aplinkai~~ , užkirsti jam kelią arba jį sumažinti ~~, kuris turi būti pasiektas per tam tikrą laikotarpį, o pasiekus neturi būti viršijamas;~~
- (27) ~~9)~~ ⇒ ozono siektina vertė – ⇒ mokslo žiniomis pagrįstas ~~taršos~~ teršalo lygis, nustatytas siekiant išvengti ~~, užkirsti kelią arba sumažinti kenksmingą~~ žalingo   ⇒ ozono poveikio žmonių sveikatai ~~ir (arba)~~

~~visai~~ aplinkai ~~☒~~, užkirsti jam kelią arba jį sumažinti ~~☒~~, kuris turi būti pasiektas, jei įmanoma, per nustatytą laikotarpį;

(28) ~~20)~~ vidutinio poveikio rodiklis – vidutinis ~~taršos~~ ~~☒~~ teršalo ~~☒~~ lygis, kuris nustatomas pagal matavimus ~~☒~~ viso ~~☒~~ ⇒ NUTS 1 lygio teritorinio vieneto, apibūdinto Reglamente (EB) Nr. 1059/2003, ~~☐~~ foninėse miesto vietovėse ~~visoje valstybės narės teritorijoje~~ ⇒ arba, jei tame teritoriniame vienetuose nėra miesto teritorijos, foninėse kaimo vietovėse, ~~☐~~ ~~#~~ kuris atspindi taršos poveikį gyventojams. ~~Juo~~ ~~☒~~ ir kuriuo ~~☒~~ remiantis ~~apskaičiuojamas~~ ⇒ tikrinama, ar įvykdytas tam teritoriniam vienetui nustatytas vidutinio ~~☐~~ ~~nacionalinis~~ poveikio ~~☒~~ mažinimo ~~☒~~ ~~sumažinimo~~ ⇒ įpareigojimas ~~☐~~ ~~uždavinys~~ ir ~~įsipareigojimas dėl~~ ⇒ vidutinės ~~☐~~ poveikio koncentracijos ⇒ tikslas ~~☐~~;

~~(29) 22)~~ ~~nacionalinis~~ ⇒ vidutinio ~~☐~~ poveikio ~~sumažinimo~~ ~~☒~~ mažinimo ~~☒~~ ~~uždavinys~~ ⇒ įpareigojimas ~~☐~~ – ataskaitiniams metams nustatyto ⇒ vidutinio poveikio rodikliu išreikšto ~~☐~~ vidutinio poveikio ~~valstybės narės~~ ⇒ NUTS 1 lygio teritorinio vieneto, apibūdinto Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1059/2003⁷⁷, ~~☐~~ gyventojams ~~rodiklio~~ procentinis sumažinimas siekiant sumažinti ~~kenksmingą~~ ~~☒~~ žalingą ~~☒~~ poveikį žmonių sveikatai, kuris turi būti ~~įvykdytas~~ ~~☒~~ pasiektas ~~☒~~, jei įmanoma, per nustatytą laikotarpį;

(30) ~~21)~~ ~~įsipareigojimas dėl~~ ⇒ vidutinės ~~☐~~ poveikio koncentracijos ⇒ tikslas ~~☐~~ – lygis, nustatytas remiantis vidutiniu ~~☒~~ poveikio rodikliu ~~☒~~ lygis ~~☒~~, kuris turi būti pasiektas ~~per nustatytą laikotarpį~~ siekiant sumažinti ~~kenksmingą~~ ~~☒~~ žalingą ~~☒~~ poveikį žmonių sveikatai;

(31) ~~6)~~ kritinis ~~taršos~~ ~~☒~~ teršalo ~~☒~~ lygis – ~~taršos~~ ~~☒~~ teršalo ~~☒~~ lygis, ~~nustatomas remiantis mokslinėmis~~, kurį viršijus kai kurie receptoriai, pavyzdžiui, medžiai, kiti augalai arba natūralios ekosistemos, bet ne žmonės, gali patirti tiesioginį neigiamą poveikį;

(32) ~~11)~~ informavimo slenkstis – ~~taršos~~ ~~☒~~ teršalo ~~☒~~ lygis, kurį viršijus dėl trumpalaikio poveikio kyla pavojus ~~žmonių sveikatai~~ ypač ~~☒~~ jautrių gyventojų ir pažeidžiamų grupių narių sveikatai ~~☒~~ ~~pažeidžiamose gyventojų grupėse~~ ir kurį pasiekus reikia skubausios ir tinkamos ~~informacijos~~ ~~☒~~ informavimo ~~☒~~;

(33) ~~10)~~ pavojaus slenkstis – ~~taršos~~ ~~☒~~ teršalo ~~☒~~ lygis, kurį viršijus dėl trumpalaikio poveikio ~~visiems gyventojams~~ kyla pavojus ~~žmonių~~ ~~☒~~ visų gyventojų ~~☒~~ sveikatai ir kurį pasiekus valstybės narės turi imtis skubių priemonių;

~~7.~~ ~~leistinas nukrypimo dydis – ribinės vertės procentinė dalis, kuria ši vertė gali būti viršyta šioje direktyvoje nustatytais sąlygomis;~~

(34) ~~14)~~ ilgalaikis tikslas – ~~taršos~~ ~~☒~~ teršalo ~~☒~~ lygis, kuris, siekiant veiksmingai apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką, turi būti pasiektas ilgainiui, nebent jo neįmanoma pasiekti naudojant proporcingas priemones;

⁷⁷ 2003 m. gegužės 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1059/2003 dėl bendro teritorinių statistinių vienetų klasifikatoriaus (NUTS) nustatymo (OL L 154, 2003 6 21, p. 1).

- (35) ~~15)~~ tarša iš gamtinių šaltinių – teršalų emisijos, kurios atsiranda išmetimas ne dėl tiesioginės ar netiesioginės žmonių veiklos, o dėl, be kita ko, gamtinių reiškinių, pavyzdžiui, ugnikalnių išsiveržimų, seisminio aktyvumo, geoterminių procesų, gamtos gaisrų, audrų, jūros purslų arba atmosferinės resuspensijos ar natūralių dalelių pernešimo iš sauso klimato regionų ~~įskaitant gamtinius įvykius, pavyzdžiui, vulkanų išsiveržimus, seisminius reiškinius, geoterminius reiškinius, laukinės gamtos plotų gaisrus, vėjo audras, jūrų potvynius ar atmosferinę resuspensiją arba natūralių dalelių pernešimą iš sauso klimato regionų;~~
- (36) ~~8)~~ oro kokybės planai – planai, kuriuose išdėstomos priemonės, skirtos užtikrinti, kad būtų laikomasi ribinių verčių ir ~~ribinoms vertėms arba~~ ~~⇒ ozono ⇐ siektinoms vertėms~~ siektinų verčių ~~pasiekti~~ ~~⇒ ir vykdomi~~ vidutinio poveikio mažinimo įpareigojimai ⇐;

↓ naujas

- (37) trumpojo laikotarpio veiksmų planai – planai, kuriuose nustatomos neatidėliotinos priemonės, kurių reikia imtis trumpuoju laikotarpiu siekiant sumažinti tiesioginę riziką arba pavojaus slenksčių viršijimo trukmę;
- (38) suinteresuotoji visuomenė – visuomenė, kuriai turi arba gali turėti įtakos oro kokybės standartų viršijimas arba kuriai rūpi su šioje direktyvoje nustatytų įpareigojimų įgyvendinimu susijusių sprendimų priėmimo procedūros, įskaitant žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugą propaguojančias ir nacionalinės teisės reikalavimus atitinkančias nevyriausybinės organizacijas;
- (39) jautrūs gyventojai ir pažeidžiamos grupės – gyventojų grupės, kurios dėl didesnio jautrumo, dėl to, kad jų narių sveikatai poveikį daro mažesnė koncentracija, arba dėl mažesnių galimybių apsisaugoti yra pažeidžiamesnės oro taršos poveikio nei kiti gyventojai.

↓ 2008/50

53 straipsnis

Atsakomybės sritys

Valstybės narės atitinkamuose lygmenyse paskiria kompetentingas institucijas ir įstaigas, atsakingas už:

- aplinkos oro kokybės vertinimą;
- matavimo sistemų (metodų, įrangos, tinklų ir laboratorijų) patvirtinimą;
- matavimų tikslumo užtikrinimą;

↓ naujas

- modeliavimo taikomųjų programų tikslumo užtikrinimą;

↓ 2008/50 (pritaikytas)

~~ed~~) vertinimo metodų analizę;

~~fe~~) Komisijos visoje ~~Bendrijoje~~ Sąjungoje organizuojamų kokybės užtikrinimo programų koordinavimą ~~savo~~ valstybės narės teritorijoje;

~~gf~~) bendradarbiavimą su kitomis valstybėmis narėmis ir Komisija;

↓ naujas

h) oro kokybės planų nustatymą;

i) trumpojo laikotarpio veiksmų planų nustatymą.

↓ 2008/50 (pritaikytas)

⇒ naujas

⇒ new

~~Prereiklus kompetentingos institucijos ir įstaigos laikosi I priedo C skirsnio nuostatų.~~

64 straipsnis

Zonų ~~ir aglomeracijų~~ nustatymas

Valstybės narės nustato zonas ~~ir aglomeracijas~~ visoje savo teritorijoje ⇒, be kita ko, kai tai tikslinga oro kokybės vertinimo ir valdymo tikslais, aglomeracijų lygmeniu ⇐. Oro kokybė vertinama ir valdoma visose zonose ~~ir aglomeracijose~~.

II SKYRIUS

APLINKOS ORO KOKYBĖS IR IŠKRITŲ LYGIO VERTINIMAS

~~I SKIRSNIS~~

~~Aplinkos oro kokybės vertinimas sieros dioksido, azoto dioksido ir azoto oksidų, kietųjų dalelių, švino, benzeno ir anglies monoksido atžvilgiu~~

75 straipsnis

Vertinimo tvarka

1. Vertinant sieros dioksido, azoto dioksido ir azoto oksidų, kietųjų dalelių (KD₁₀ ir KD_{2,5}), švino, benzeno, ~~ir~~ anglies monoksido , arseno, kadmio, nikelio, benzo(a)pireno ir

ozono ~~☒~~ kiekį ~~☒~~ aplinkos ore ~~☒~~, taikomios ~~viršutinė ir apatinė~~ vertinimo ~~ribos~~ ~~☒~~ slenksčiai ~~☒~~, nustatytos II priede ~~A skirsnyje~~.

Kiekviena zona ~~ir aglomeracija~~ klasifikuojama ~~es~~ pagal ~~tuos~~ vertinimo ~~ribas~~ ~~☒~~ slenksčius ~~☒~~.

2. 1 dalyje nurodytą ~~as~~ klasifikavimą ~~as tikslinamas~~ ~~☒~~ valstybės narės peržiūri ~~☒~~ mažiausiai kartą per ~~penkerius~~ ~~☒~~ 5 ~~☒~~ metų ~~II priedo B skirsnyje~~ ~~☒~~ šioje dalyje ~~☒~~ nustatyta tvarka. Tačiau klasifikavimas ~~tikslinamas~~ ~~☒~~ peržiūrimas ~~☒~~ dažniau, jeigu labai pasikeičia veikla, ~~susijusi su~~ ~~☒~~ dėl kurios išmetami oro teršalai ir kinta ~~☒~~ sieros dioksido, azoto dioksido ~~☒~~ ir ~~☒~~ arba, ~~kai tinka~~, azoto oksidų, kietųjų dalelių (KD₁₀, KD_{2,5}), švino, benzeno, ~~arba~~ anglies monoksido ~~☒~~, arseno, kadmio, nikelio, benzo(a)pireno arba ozono ~~☒~~ koncentracija aplinkoje ~~☒~~ koncentracijos aplinkoje rezultatas ~~☒~~.

B. Viršutinės ir apatinės vertinimo ribų viršijimo nustatymas

Kiek viršijamios ~~viršutinės ir apatinės~~ vertinimo ~~ribos~~ ~~☒~~ slenksčiai ~~☒~~ nustatoma remiantis ankstesnių ~~penkerių~~ ~~☒~~ 5 ~~☒~~ metų koncentracijos lygiais, jei yra pakankamai duomenų. Vertinimo ~~riba~~ ~~☒~~ slinkstis ~~☒~~ laikomas viršytas tada, kai mažiausiai ~~☒~~ 3 ~~☒~~ ~~trejus~~ atskirus metus iš tų ankstesnių ~~☒~~ 5 ~~☒~~ ~~penkerių~~ metų ta riba buvo viršyta.

Norėdamos nustatyti, kiek viršijamios ~~viršutinė ir apatinė~~ vertinimo ~~ribos~~ ~~☒~~ slenksčiai ~~☒~~, ~~kai yra~~ ~~☒~~ turėdamos ~~☒~~ mažiau kaip ~~penkerių~~ ~~☒~~ 5 ~~☒~~ metų duomenų ~~ve~~, valstybės narės gali derinti vienerių metų trumpalaikių matavimų duomenis, gautus tose vietovėse, kurias galima laikyti ~~tipinėmis pagal didžiausius taršos lygius~~ ~~☒~~ pasižyminčiomis didžiausiais taršos lygiais ~~☒~~, ir rezultatus, gautus pasinaudojus išmetamųjų teršalų ~~aprašų~~ ~~☒~~ apskaitų ~~☒~~ ir modeliavimo informacija.

86 straipsnis

Vertinimo kriterijai

1. Valstybės narės visose savo zonose ~~ir aglomeracijose~~ vertina aplinkos oro kokybę ~~dėl~~ ~~☒~~, susijusią su ~~☒~~ ~~75~~ straipsnyje nurodytais ~~☒~~ teršalais ~~☒~~, taikydamos šio straipsnio ~~2-3 ir~~ ~~4~~ ~~☒~~ -6 ~~☒~~ dalyse ~~☒~~ nustatytus kriterijus ~~☒~~ ir ~~☒~~ remdamosi ~~☒~~ ~~III priede~~ ~~IV priedu~~ ~~nustatytus kriterijus~~.

2. Visose zonose ~~ir aglomeracijose~~, kuriose ~~1 dalyje nurodytą~~ teršalų lygis viršija tiems teršalams nustatytą ~~viršutinę~~ vertinimo ~~ribą~~ ~~☒~~ slenkstį ~~☒~~, aplinkos oro kokybę vertinama atliekant ~~fiksuotus~~ ~~☒~~ fiksuotuosius ~~☒~~ matavimus. Tie ~~fiksuoti~~ ~~☒~~ fiksuotieji ~~☒~~ matavimai gali būti papildyti modeliavimo ~~metodais~~ ~~☒~~ taikomosiomis programomis ~~☒~~ ir ~~(arba)~~ ~~indikatoriniais~~ ~~☒~~ orientaciniais ~~☒~~ matavimais, kurie ~~☒~~ leistų įvertinti oro kokybę ir ~~☒~~ suteiktų tinkamos informacijos apie ~~aplinkos~~ oro ~~☒~~ teršalų ~~☒~~ kokybės ~~geografinį~~ ~~☒~~ erdvinį ~~☒~~ pasiskirstymą ~~☒~~ ir fiksuotųjų matavimų erdvinį reprezentatyvumą ~~☒~~.

3. Visose zonose ~~ir aglomeracijose~~, kuriose ~~1 dalyje nurodytą~~ teršalų lygis ~~yra žemesnis~~ ~~☒~~ ~~už~~ ~~☒~~ viršija ~~☒~~ tiems teršalams ~~☒~~ I priedo 1 skirsnio 1 lentelėje ~~☒~~ nustatytą ~~viršutinę~~ vertinimo ~~ribą~~ ~~☒~~ ribinę vertę arba I priedo 2 skirsnyje nustatytą ozono siektiną reikšmę ~~☒~~, vertinant aplinkos oro kokybę ~~galiama derinti fiksuotus matavimus ir~~ ~~☒~~ kartu su fiksuotaisiais matavimais naudojamos ~~☒~~ modeliavimo ~~☒~~ taikomiosios programos ~~☒~~ ~~metodus ir (arba)~~ ~~indikatorinius matavimus~~.

↓ naujas

Tos modeliavimo taikomosios programos taip pat teikia informaciją apie teršalų erdvinį pasiskirstymą ir fiksuotųjų matavimų erdvinį reprezentatyvumą.

↓ 2008/50 (pritaikytas)

⇒ naujas

4. Visose zonose ir aglomeracijose, kuriose 1 dalyje nurodytu teršalų lygis yra žemesnis už tiems teršalams nustatytą apatinę vertinimo ribą $\otimes$ slenkstį $\otimes$, vertinant aplinkos oro kokybę pakanka naudoti modeliavimo $\Rightarrow$ taikomas programas, orientacinius matavimus, $\Leftarrow$ arba objektyvaus vertinimo metodus arba $\Rightarrow$ jų derinį $\Leftarrow$ šiuos metodus kartu.

↓ naujas

5. Jei modeliavimas rodo, kad zonos teritorijoje, kurios neapima fiksuotieji matavimai, viršijama kuri nors ribinė vertė arba ozono siektina vertė, atitinkamo teršalo koncentracijos lygiui įvertinti bent 1 kalendorinius metus nuo viršijimo užregistravimo naudojami papildomi fiksuotieji arba orientaciniai matavimai.

↓ 2004/107 (pritaikytas)

⇒ naujas

~~4 straipsnis~~

~~Aplinkos oro koncentracijų ir iškritų lygio vertinimas~~

~~1. Aplinkos oro kokybę arseno, kadmio, nikelio ir benzo(a)pireno atžvilgiu vertinama visoje valstybių narių teritorijoje.~~

~~2. Pagal šio straipsnio 7 dalyje nurodytus kriterijus matavimas privalomas šiose zonose:~~

~~a) zonose ir aglomeracijose, kuriose lygiai yra tarp viršutinės ir žemutinės vertinimo ribos, ir~~

~~b) kitose zonose ir aglomeracijose, kur lygiai viršija viršutinę vertinimo ribą.~~

~~Numatytus matavimus gali papildyti modeliavimo metodai, kad būtų suteikta atitinkamo lygio informacija apie aplinkos oro kokybę.~~

~~3. Aplinkos oro kokybei įvertinti galima naudoti matavimų, įskaitant IV priedo I skirsnyje nurodytus orientacinius matavimus, ir modeliavimo metodų derinį, jeigu lygis per pateiktąjį laikotarpį yra tarp viršutinės ir žemutinės vertinimo ribos ir nustatomas pagal II priedo II skirsnio nuostatas.~~

~~4. Jeigu zonose ir aglomeracijose lygis yra žemesnis negu žemutinė vertinimo riba, kas nustatoma pagal II priedo II skirsnio nuostatas, lygiams vertinti galima naudoti vien modeliavimo arba objektyvaus vertinimo metodus.~~

~~5. Jeigu reikia matuoti teršalus, matavimas atliekamas nustatytose vietose imant mėginius ištaisai arba atsitiktinai. Matavimų skaičius turi būti pakankamas, kad leistų nustatyti lygius.~~

~~6. Arseno, kadmio, nikelio ir benzo(a)pireno aplinkos ore viršutinės ir žemutinės vertinimo ribos nustatytos II priedo I skirsnyje. Taikant šį straipsnį, kiekvienos zonos arba aglomeracijos klasifikacija bent jau kas penkeri metai peržiūrima II priedo II skirsnyje nurodyta tvarka. Klasifikacija peržiūrima anksčiau tuo atveju, jei labai pasikeičia veikla, susijusi su arseno, kadmio, nikelio ir benzo(a)pireno koncentracijomis aplinkos ore.~~

~~7. Mėginių ėmimo vietų, skirtų matuoti arseną, kadmį, nikelį ir benzo(a)pireną aplinkos ore, siekiant įvertinti atitinkamą siektinoms vertėms, nustatymo kriterijai išvardyti III priedo I ir II skirsniuose. Mažiausias mėginių ėmimo vietų, kuriose atliekami fiksuoti kiekvieno teršalo koncentracijų matavimai, skaičius yra nurodytas III priedo IV skirsnyje, ir jos įrengiamos kiekvienoje zonoje arba aglomeracijoje, kurioje būtina matuoti, jei fiksuotas matavimas yra vienintelis duomenų apie joje esančias koncentracijas šaltinis.~~

~~68. Siekiant įvertinti benzo(a)pireno aplinkos ore poveikį kiekį , kiekviena valstybė narė ~~keliose~~ ribotame skaičiuje matavimo vietose mėginių ėmimo taškų kontroliuoja stebi kitus atitinkamus policiklinius aromatinius angliavandenilius. Į šiuos junginius turi įeiti Tarp tų junginių yra bent jau: benzo(a)antracenas, benzo(b)fluorantenas, benzo(j)fluorantenas, benzo(k)fluorantenas, indeno(1,2,3-cd)pirenas ir dibenz(a,h)antracenas. Šių policiklinių aromatinių angliavandenilių ~~monitoringą~~ mėginių ėmimo vietos taškai įrengiamos kartu su benzo(a)pireno mėginių ėmimo ~~vietomis~~ taškais ir parenkamios taip, kad būtų galima nustatyti geografinius skirtumus ir ilgalaikes ~~kitimo~~ tendencijas. ~~Taikomi III priedo I, II ir III skirsniai.~~~~

↓ naujas

~~7. Be 10 straipsniu reikalaujamos stebėsenos, valstybės narės, kai taikoma, stebi ultrasmulkiųjų dalelių lygius pagal III priedo D punktą ir VII priedo 3 skirsnį.~~

↓ 2008/50

~~5. Be 2, 3 ir 4 dalyse nurodytų vertinimų, matavimai atliekami foninėse kaimo vietovėse, esančiose toliau nuo didelių oro taršos šaltinių, siekiant bent jau suteikti informaciją apie smulkių kietųjų dalelių (KD_{2,5}) bendrą masės ir jos cheminių sudedamųjų medžiagų koncentraciją metinio vidurkio pagrindu ir atliekami taikant tokius kriterijus:~~

- ~~a) kiekvienuose 100000 km² įsteigiama viena mėginių ėmimo vieta;~~
- ~~b) kiekviena valstybė narė įsteigia mažiausiai vieną matavimo stotį arba, susitarus su gretimomis valstybėmis narėmis, gali įsteigti vieną arba keletą bendrų matavimo stočių atitinkamoms kaimyninėms zonoms, taip užtikrinant būtiną erdvinį išdėstymą;~~
- ~~e) tam tikrais atvejais monitoringas derinamas su Bendradarbiavimo programos tolimų oro teršalų pernašų Europoje monitoringo ir vertinimo srityje (EMEP) monitoringo strategija ir matavimo programa;~~
- ~~d) I priedo A ir C skirsniai taikomi, siekiant kietųjų dalelių masės koncentracijos matavimo duomenų kokybės tikslų, o IV priedas taikomas visas.~~

Valstybės narės informuoja Komisiją apie matavimo metodus, naudojamus matuojant smulkių kietųjų dalelių (KD_{2,5}) cheminę sudėtį.

↓ 219/2009 1 straipsnis ir priedo 3 punktas (pritaikytas)

~~9. Nepriklausomai nuo koncentracijos lygių, viena foninė mėginių ėmimo vieta įsteigiama kas 100000 km² aplinkos ore esančių arseno, kadmio, nikelio, suminio dujinio gyvsidabrio, benzo(a)pireno ir kitų 8 dalyje minimų policiklinių aromatinių angliavandenilių bei arseno, kadmio, gyvsidabrio, nikelio, benzo(a)pireno ir kitų 8 dalyje minimų policiklinių aromatinių angliavandenilių suminių iškritų orientaciniam matavimui. Kiekviena valstybė narė įsteigia bent vieną matavimo stotį. Tačiau, norėdamos rasti reikiamą erdvinį sprendimą, valstybės narės gali susitarusios ir vadovaudamosi pagal 6 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą parengtomis gairėmis įsteigti vieną arba kelias bendras matavimo stotis, apimančias kaimynines zonas greta esančiose valstybėse narėse. Rekomenduojama taip pat matuoti gyvsidabri kietosiose dalelėse ir dujinį divalentį gyvsidabri. Kai tinkama, monitoringas koordinuojamas su Europos teršalų monitoringo ir vertinimo (EMEP) monitoringo strategija ir matavimo programa. Šiems teršalams skirtos mėginių ėmimo vietos parenkamos taip, kad būtų galima nustatyti geografinius skirtumus ir ilgalaikes kitimo tendencijas. Taikomi III priedo I, II ir III skirsniai.~~

↓ 2004/107 (pritaikytas)
⇒ naujas

~~8.10. ☒ Kai reikia vertinti regioninį poveikio ekosistemoms pobūdį, ☒ Gali būti svarstomas bioindikatorių panaudojimas ten, kur atliekamas poveikio ekosistemoms regioninių modelių vertinimas ⇒ , be kita ko, remiantis pagal Direktyvą (ES) 2016/2284 atliekama stebėseną ⇐.~~

~~11. Zonose arba aglomeracijose, kuriose informacija gaunama ne tik iš fiksuoto matavimo stočių, bet ir kitų šaltinių, pvz., teršalų inventorinių aprašų, orientacinių matavimo metodų ir oro kokybės modeliavimo, įrengtinių fiksuoto matavimo stočių skaičius ir kitų priemonių erdvinis išdėstymas turi būti pakankamas, kad leistų nustatyti oro teršalų koncentracijas pagal III priedo I skirsnio ir IV priedo I skirsnio nuostatas.~~

~~12. Duomenų kokybės tikslai nustatyti IV priedo I skirsnyje. Jeigu vertinimui naudojami oro kokybės modeliai, taikomas IV priedo II skirsnis.~~

~~13. Pamatiniai arseno, kadmio, gyvsidabrio, nikelio ir policiklinių aromatinių angliavandenilių aplinkos ore mėginių ėmimo ir tyrimo metodai nustatyti V priedo I, II ir III skirsniuose. V priedo IV skirsnyje nustatomi pamatiniai arseno, kadmio, gyvsidabrio, nikelio ir policiklinių aromatinių angliavandenilių suminių iškritų matavimo metodai, o V priedo V skirsnyje nurodomi pamatiniai oro kokybės modeliavimo metodai, kai šie metodai galimi.~~

~~14. Apie išankstiniam oro kokybės vertinimui naudotus metodus pagal Direktyvos 96/62/EB 11 straipsnio 1 dalies d punktą valstybės narės praneša Komisijai iki šios direktyvos 10 straipsnyje nurodytos datos.~~

↓ 219/2009 1 straipsnis ir priedo
3.8 punktas

~~15. Visus šio straipsnio, II priedo II skirsnio ir III-V priedų nuostatų pakeitimus, būtinus derinant šias nuostatas su mokslo ir technikos pažanga, priima Komisija. Šios priemonės, skirtos nesminėms šios direktyvos nuostatoms iš dalies keisti, patvirtinamos pagal 6 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu. Jos negali tiesiogiai arba netiesiogiai nulemti siektinų verčių pakeitimų.~~

↓ 2008/50 (pritaikytas)
⇒ naujas

97 straipsnis

Mėginių ėmimo vietos taškai

1. Mėginių ėmimo vietos taškai sieros dioksido, azoto dioksido ir azoto oksidų, kietųjų dalelių (KD₁₀ ir KD_{2,5}), švino, benzeno, anglies monoksido , arseno, kadmio, nikelio ir benzo(a)pireno koncentracijai aplinkos ore matuoti matavimui aplinkos ore išdėstomos taikant III priede išvardytus kriterijus nustatomi remiantis IV priedu .

Ozono matavimo mėginių ėmimo taškai nustatomi remiantis IV priedu.

2. Kiekvienoje zonoje arba aglomeracijoje, kur teršalų lygis viršija II priede nurodytą vertinimo slenkstį, fiksuoti matavimai yra vienintelis oro kokybės vertinimo informacijos šaltinis, kiekvieno atitinkamo teršalo mėginių ėmimo vietų taškų skaičius yra ne mažesnis už mažiausią V priedo A skirsnyje III priedo A ir C punktų 3 ir 4 lentelėse nustatytą mėginių ėmimo vietų taškų skaičių.

3. Zonose ir aglomeracijose, kuriose teršalų lygis viršija II priede nurodytą atitinkamą vertinimo slenkstį, bet neviršija atitinkamų I priedo 1 skirsnio 1 lentelėje nurodytų ribinių verčių, I priedo 2 skirsnyje nurodytų ozono siektinų verčių arba I priedo 3 skirsnyje nurodytų kritinių teršalų lygių, kuriose informacija, gauta iš fiksuotų matavimų mėginių ėmimo vietų, papildoma modeliavimo ir (arba) indikatorinių matavimų informacija, bendras mažiausias mėginių ėmimo vietų taškų skaičius, nustatytas V priedo A skirsnyje, gali būti sumažintas iki ne daugiau kaip 50 % , remiantis III priedo A ir C punktais , jei laikomasi šių sąlygų:

a) papildomi metodai orientaciniai matavimai ir modeliavimas oro kokybės vertinimui suteikia pakankamai informacijos apie , kad būtų galima atlikti oro kokybės vertinimą, susijusį su ribinėmis vertėmis , ozono siektinomis vertėmis, kritiniais teršalų lygiais, informavimo slenksčiais ir arba pavojaus slenksčiais , bei tinkamos informacijos visuomenei – visa ši informacija papildo fiksuotuose mėginių ėmimo taškuose surenkamą informaciją .

b) mėginių ėmimo vietų, kurios taškų, kurie turi būti įsteigtos įrengti , skaičius bei kitų orientacinių matavimų ir modeliavimo metodų erdvinis išdėstymas paskirstymas yra pakankami, kad pagal , remiantis I priedo A skirsnyje V priedo A ir B punktuose nustatytais duomenų kokybės tikslais , būtų galima nustatyti atitinkamo teršalo koncentraciją, o

vertinimo rezultatai atitiktų ~~I priedo B skirsnyje~~ V priedo D punkte nustatytus ~~kriterijus~~ reikalavimus .

↓ naujas

c) orientacinių matavimų skaičius yra toks pat kaip ir fiksuotųjų matavimų, kuriuos jie pakeičia, skaičius ir orientaciniai matavimai trunka ne trumpiau kaip 2 mėnesius per kalendorinius metus;

d) su ozonu susijusiais tikslais visuose likusiuose mėginių ėmimo taškuose, kuriuose matuojamas ozonas, yra matuojamas azoto dioksidas, išskyrus fonines kaimo vietas, kuriose vertinamas ozonas, kaip nurodyta IV priedo B punkte.

4. Valstybės narės teritorijoje įrengiama viena ar daugiau mėginių ėmimo taškų, pritaikytų VII priedo 2 skirsnio A punkte nustatytam stebėsenos tikslui, kad būtų teikiami duomenys apie to skirsnio B punkte išvardytą ozono pirmtakų koncentraciją pagal to skirsnio C punktą nustatytose vietose.

↓ 2008/50 (pritaikytas)

⇒ naujas

~~5.4.~~ Kiekviena valstybė narė pagal ~~IVIII~~ priedą užtikrina, kad mėginių ėmimo ~~vieta~~ taškų paskirstymas , ~~kuriomis remiasi~~ naudojamas vidutinio $KD_{2,5}$ ir NO_2 poveikio rodikliams apskaičiuoti , ~~pasiskirstymas ir skaičius~~ tinkamai atspindėtų poveikį visiems gyventojams. Mėginių ėmimo ~~vieta~~ taškų skaičius yra ne mažesnis negu nustatyta taikant ~~IIIIV~~ priedo B ~~skirsnį~~ punktą.

6. Vertinant oro kokybę pagal ribines vertes   ir ozono siektinas vertes   atsižvelgiama ~~į~~ modeliavimo taikomųjų programų ir ~~(arba) indikatorinio matavimo~~ orientacinių matavimų rezultatus ~~atsižvelgiama vertinant oro kokybę pagal siektinas vertes.~~

↓ naujas

7. Mėginių ėmimo taškai, kuriuose per pastaruosius 3 metus užregistruotas bet kurios I priedo 1 skirsnyje nurodytos ribinės vertės viršijimas, nėra perkeliamos, nebent tai būtina dėl ypatingų aplinkybių, įskaitant erdvinę plėtrą. Mėginių ėmimo taškų perkėlimas atliekamas jų erdvinio reprezentatyvumo teritorijoje ir grindžiamas modeliavimo rezultatais.

↓ 2008/50

~~4. Mėginių ėmimo vietų parinkimo kriterijų taikymą valstybėse narėse prižiūri Komisija tam, kad palengvintų suderintą šių kriterijų taikymą visoje Europos Sąjungoje.~~

10 straipsnis

Stebėsenos kompleksai

1. Kiekviena valstybė narė foninėse miesto vietovėse įsteigia bent po vieną stebėsenos kompleksą 10 mln. gyventojų. Tos valstybės narės, kurios turi mažiau kaip 10 mln. gyventojų, įsteigia bent vieną stebėsenos kompleksą foninėje miesto vietovėje.

Kiekviena valstybė narė foninėse kaimo vietovėse įsteigia bent po vieną stebėsenos kompleksą 100 000 km² plotui. Tos valstybės narės, kurių teritorija mažesnė nei 100 000 km², įsteigia bent vieną stebėsenos kompleksą foninėje kaimo vietovėje.

2. Stebėsenos kompleksų vieta foninėse miesto ir kaimo vietovėse parenkama remiantis IV priedo B punktu.

3. Siekiant įvykdyti III priede nustatytus reikalavimus dėl mažiausio atitinkamų teršalų mėginių ėmimo taškų skaičiaus, gali būti atsižvelgiama į visas IV priedo B ir C punktuose nustatytus reikalavimus atitinkančias stebėsenos kompleksuose įrengtus mėginių ėmimo taškus.

4. Siekdama laikytis 1 dalyje nustatytų reikalavimų, valstybė narė, susitarusi su viena ar daugiau kaimyninių valstybių narių, gali nuspręsti įsteigti vieną ar daugiau bendrų stebėsenos kompleksų. Tai nedaro poveikio kiekvienos valstybės narės įpareigojimui įrengti bent 1 stebėsenos kompleksą foninėje miesto vietovėje ir bent 1 stebėsenos kompleksą foninėje kaimo vietovėje.

5. Matavimai visuose foninėse miesto vietovėse esančiuose stebėsenos kompleksuose apima fiksuotuosius arba orientacinius ultrasmulkiųjų dalelių pasiskirstymo pagal dydį ir kietųjų dalelių oksidacijos potencialo matavimus.

6. Matavimai visuose foninėse miesto ir kaimo vietovėse esančiuose stebėsenos kompleksuose apima bent:

- a) fiksuotuosius kietųjų dalelių (KD₁₀ ir KD_{2,5}), azoto dioksido (NO₂), ozono (O₃), juodosios anglies (BC), amoniako (NH₃) ir ultrasmulkiųjų dalelių (UFP) koncentracijos matavimus;
- b) fiksuotuosius arba orientacinius smulkių kietųjų dalelių (KD_{2,5}) matavimus, kad būtų teikiama bent informacija apie jų bendrą masės koncentraciją ir jų cheminių sudedamųjų medžiagų koncentraciją metinio vidurkio pagrindu, remiantis VII priedo I skirsniu;
- c) fiksuotuosius arba orientacinius arseno, kadmio, nikelio, suminio dujinio gyvsidabrio, benzo(a)pireno ir kitų 8 straipsnio 6 dalyje nurodytų policiklinių aromatinių angliavandenilių matavimus, taip pat fiksuotuosius arba orientacinius arseno, kadmio, gyvsidabrio, nikelio, benzo(a)pireno ir kitų 8 straipsnio 6 dalyje nurodytų policiklinių aromatinių angliavandenilių bendro iškritų kiekio matavimus, nepriklausomai nuo koncentracijos lygių.

7. Foninėse miesto ir kaimo vietovėse esančiuose stebėsenos kompleksuose taip pat gali būti atliekami kietųjų dalelių ir dujinio dvalenčio gyvsidabrio matavimai.

↓ 2008/50 (pritaikytas)
⇒ naujas

~~8. (e)~~ Tam tikrais atvejais ~~monitoringas~~ ☒ stebėseną ☒ derinama su Bendradarbiavimo programos tolimų oro teršalų pernašų Europoje ~~monitoringo~~ ☒ stebėsenos ☒ ir vertinimo srityje (EMEP) ~~monitoringo~~ ☒ stebėsenos ☒ strategija ir matavimo programa ⇒, Aerezolių, debesų ir pėdsakinių dujų mokslinių tyrimų infrastruktūra (ACTRIS) ir pagal Direktyvą (ES) 2016/2284 vykdoma oro taršos poveikio stebėseną ⇐ ~~3~~

11~~8~~ straipsnis

Pamatiniai matavimo metodai ☒ ir duomenų kokybės tikslai ☒

1. Valstybės narės taiko VI priedo A ir C ~~skirsniuose~~ punktuose ~~nustatytus~~ ☒ nurodytus ☒ pamatinius matavimo metodus ~~ir kriterijus~~.

~~2.~~ ☒ Tačiau ☒ ~~Kitus matavimo metodus~~ galima naudoti ☒ ir kitus matavimo metodus ☒, jeigu laikomasi VI priedo B ~~skirsnyje~~, C, D ir E punktuose nustatytų sąlygų.

↓ naujas

2. Oro kokybės duomenys turi atitikti V priede nustatytus duomenų kokybės tikslus.

↓ 2008/50 (pritaikytas)
⇒ naujas

2 SKIRSNIS

Aplinkos oro kokybės vertinimas ozono atžvilgiu

9~~9~~ straipsnis

Vertinimo kriterijai

~~1. Kai zonoje arba aglomeracijoje ozono koncentracija nors vienerius iš ankstesnių penkerių metų viršija ilgalaikius tikslus, nustatytus VII priedo C skirsnyje, atliekami fiksuoti matavimai.~~

~~2. Kai turimi tik trumpesnio negu penkerių metų laikotarpio duomenys, siekdamas nustatyti, ar 1 dalyje nurodyti ilgalaikiai tikslai per tuos penkerius metus nebuvo viršyti, valstybės narės gali derinti nedidelės trukmės matavimo kampanijų, vykdytų tada ir ten, kur taršos lygiai galėjo pasiekti aukščiausią lygį, rezultatus bei išmetamųjų teršalų inventorių ir modeliavimo rezultatus.~~

10~~10~~ straipsnis

Mėginių ėmimo vietos

~~1. Ozono matavimo mėginių ėmimo vietos išdėstomos taikant VIII priede nustatytus kriterijus.~~

~~2. Fiksuotų ozono matavimų mėginių ėmimo vietų kiekvienoje zonoje arba aglomeracijoje, kuriose matavimas yra vienintelis oro kokybės vertinimo informacijos šaltinis, yra ne mažiau kaip mažiausias mėginių ėmimo vietų skaičius, nustatytas IX priedo A skirsnyje.~~

~~3. Zonos ir aglomeracijose, kuriose informacija, gauta iš fiksuotų matavimų mėginių ėmimo vietų papildoma modeliavimo ir (arba) indikatorinių matavimų informacija, IX priedo A skirsnyje nustatytą mėginių ėmimo vietų skaičių galima sumažinti, jei laikomasi šių sąlygų:~~

~~a) papildomi metodai suteikia pakankamai informacijos oro kokybės vertinimui apie atitikimą siektinoms vertėms, ilgalaikiams tikslams, informavimo ir pavojaus slenksčiams;~~

~~b) mėginių ėmimo vietų, kurios turi būti įsteigtos, skaičius bei kitų metodų erdvinis išdėstymas yra pakankami, kad pagal I priedo A skirsnyje nustatytus duomenų kokybės tikslus būtų galima nustatyti ozono koncentraciją, o vertinimo rezultatai atitiktų I priedo B skirsnyje nustatytus kriterijus;~~

~~e) mėginių ėmimo vietų skaičių kiekvienoje zonoje arba aglomeracijoje sudaro mažiausiai viena mėginių ėmimo vieta dviems milijonams gyventojų arba viena mėginių ėmimo vieta 50 000 km² priklausomai nuo to, kuriuo atveju gaunamas didesnis mėginių ėmimo vietų skaičius, tačiau ne mažiau kaip viena mėginių ėmimo vieta kiekvienoje zonoje arba aglomeracijoje;~~

~~d) azoto dioksidas yra matuojamas visose likusiose mėginių ėmimo vietose, išskyrus fonines stotis kaimo vietovėse, kaip nurodyta VIII priedo A skirsnyje.~~

~~I modeliavimo ir (arba) indikatorinio matavimo rezultatus atsižvelgiama vertinant oro kokybę pagal siektinas vertes.~~

~~5. Tose zonose ir aglomeracijose, kuriose kiekvienais metais per ankstesnius penkerius matavimų metus teršalų koncentracija buvo žemesnė už ilgalaikius tikslus, fiksuotų matavimų mėginių ėmimo vietų skaičius nustatomas pagal IX priedo B skirsnį.~~

~~6. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad jos teritorijoje būtų įsteigiama ir veiktų mažiausiai viena mėginių ėmimo vieta, kuri teiktų duomenis apie X priede išvardytų ozono prekursorių (pirmtakų) medžiagų koncentraciją. Kiekviena valstybė narė pasirenka stočių, kuriose bus matuojamos ozono prekursorių (pirmtakų) medžiagos, skaičių ir išdėstymą, atsižvelgdama į X priede nustatytus tikslus ir metodus.~~

11 straipsnis

Pamatiniai matavimo metodai

~~1. Valstybės narės ozono matavimui taiko pamatinį metodą, nustatytą VI priedo A skirsnio 8 punkte. Kitus matavimo metodus galima naudoti, jeigu laikomasi VI priedo B skirsnyje nustatytų sąlygų.~~

~~2. Kiekviena valstybė narė praneša Komisijai apie metodus, kuriuos ji taiko LOJ, išvardytą X priede, mėginams imti ir matuoti.~~

III SKYRIUS

APLINKOS ORO KOKYBĖS VALDYMAS

12 straipsnis

Reikalavimai, taikomi tais atvejais, kai taršos $\otimes$ teršalų $\otimes$ lygiai yra žemesni už ribines vertes $\otimes$, ozono siektiną vertę ir vidutinio poveikio koncentracijos tikslus, bet viršija vertinimo slenksčius $\otimes$

~~1. Zonose ir aglomeracijose, kuriose sieros dioksido, azoto dioksido, $\otimes$ kietųjų dalelių ($\otimes$ KD₁₀ ir KD_{2,5}), švino, benzono, anglies monoksido $\Rightarrow$, arseno, kadmio, nikelio ir benzo(a)pireno $\Leftarrow$ lygiai aplinkos ore yra žemesni už atitinkamas ribines vertes, nustatytas XI ir XIV prieduose I priedo 1 skirsnyje, valstybės narės išlaiko už ribines vertes mažesnius šių teršalų lygius ir siekia išsaugoti geriausią aplinkos oro kokybę, atitinkančią tvarų vystymąsi.~~

18 straipsnis

~~Reikalavimai zonose ir aglomeracijose, kuriose ozono koncentracija atitinka ilgalaikius tikslus~~

~~2. Zonose ir aglomeracijose, kuriose ozono lygis $\otimes$ lygiai $\otimes$ $\Rightarrow$ yra žemesni už ozono siektiną vertę $\Leftarrow$ atitinka ilgalaikius tikslus, valstybės narės $\Rightarrow$ imasi būtinų priemonių, kad tie lygiai išliktų žemesni už tą vertę, ir stengiasi pasiekti I priedo 2 skirsnyje nustatytus ilgalaikius tikslus $\Leftarrow$ tiek, kiek leidžia atitinkami veiksniai, įskaitant tarpvalstybinį ozono taršos pobūdį ir meteorologines sąlygas, $\Rightarrow$ ir su sąlyga, kad būtinos priemonės nereikalauja neproporcingų išlaidų. $\Leftarrow$ užtikrina, kad tas lygis neviršytų ilgalaikių tikslų,~~

$\Downarrow$ naujas

3. Valstybės narės užtikrina, kad Reglamente (EB) Nr. 1059/2003 apibūdintuose NUTS 1 lygio teritoriniuose vienetuose, kuriose KD_{2,5} ir NO₂ vidutinio poveikio rodikliai yra mažesni už I priedo 5 skirsnyje nustatytą šių teršalų vidutinės poveikio koncentracijos tikslų atitinkamą vertę, tų teršalų lygiai išliktų žemesni už tuos tikslus.

$\Downarrow$ 2008/50 (pritaikytas)

$\Rightarrow$ naujas

4. ~~$\otimes$ Valstybės narės $\otimes$ proporcingomis priemonėmis $\Rightarrow$ stengiasi pasiekti ir $\Leftarrow$ saugo $\otimes$ išsaugoti $\otimes$ geriausią aplinkos oro kokybę, derindamos veiklą su tvariuoju vystymu bei aukšto lygio aplinkos ir žmonių sveikatos apsauga $\otimes$ apsaugą $\otimes$ $\Rightarrow$, kurios atitiktų PSO paskelbtas oro kokybės gaires ir nesiektų II priede nustatytų vertinimo slenksčių $\Leftarrow$.~~

13 straipsnis

Ribinės vertės ~~☒~~, ozono siektinos vertės ~~☒~~ ir ~~☒~~ vidutinio poveikio mažinimo įpareigojimai ~~☒~~ pavojaus slenkščiai žmonių sveikatai apsaugoti

1. Valstybės narės užtikrina, kad visose jų zonose ir aglomeracijose sieros dioksido, azoto dioksido, kietųjų dalelių (KD_{10} ir $\text{KD}_{2,5}$), švino, benzeno, anglies monoksido, arseno, kadmio, nikelio ir benzo(a)pireno lygiai aplinkos ore neviršytų XI priede I priedo 1 skirsnyje nustatytų ribinių verčių.

~~XI priede nustatytos azoto dioksido ir benzeno ribinės vertės negali būti viršijamos nuo tame priede nustatytų datų.~~

17 straipsnis

Reikalavimai zonose ir aglomeracijose, kuriose ozono koncentracija viršija siektinas vertes ir ilgalaikius tikslus

2.1. Dėl ozono, Valstybės narės imasi ~~☒~~, imdamosi ~~☒~~ visų būtinų priemonių, kurios nereikalauja neproporcingų išlaidų, užtikrinti ~~☒~~ užtikrina ~~☒~~, kad ~~☒~~ visoje zonoje teršalų lygiai neviršytų I priedo 2 skirsnio B punkte nustatytų ~~☒~~ ozono ~~☒~~ siektinuos verčių ~~☒~~ ir ilgalaikiai tikslai būtų pasiekti.

15 straipsnis

Nacionalinis $\text{KD}_{2,5}$ poveikio sumažinimo uždavinys žmonių sveikatai apsaugoti

3.1. Valstybės narės ~~☒~~ užtikrina, kad ~~☒~~ imasi visų būtinų priemonių, kurios nereikalauja neproporcingų išlaidų, $\text{KD}_{2,5}$ poveikiui sumažinti siekdamas XIV priedo B skirsnyje nustatytą ~~☒~~ I priedo 5 skirsnio B punkte nustatyti ~~☒~~ nacionalinio ~~☒~~ vidutinio $\text{KD}_{2,5}$ ir NO_2 ~~☒~~ poveikio sumažinimo ~~☒~~ mažinimo ~~☒~~ uždavinio ~~☒~~ įpareigojimai būtų įvykdyti NUTS 1 lygio teritoriniuose vienetuose visur, kur su tais įpareigojimais susiję vidutinio poveikio rodikliai viršija I priedo 5 skirsnio C punkte nustatytus vidutinės poveikio koncentracijos tikslus ~~☒~~ įvykdymo iki jame nurodytų metų.

4. Šių reikalavimų ~~☒~~ 1, 2 ir 3 dalių ~~☒~~ laikymasis vertinamas pagal ~~III~~ priedą.

5. Vidutinio $\text{KD}_{2,5}$ poveikio rodiklis ~~☒~~ rodikliai ~~☒~~ vertinamas pagal ~~XIV~~ priedo ~~A~~ skirsnį I priedo 5 skirsnio A punktą.

6. ~~XI~~ priede I priedo 1 skirsnio 1 lentelėje nustatytas ~~☒~~ leistini nukrypimo dydžiai ~~☒~~ ribinių verčių pasiekimo terminas ~~☒~~ gali būti atidėtas ~~☒~~ pagal ~~22~~ straipsnio ~~18~~ straipsnį ~~☒~~ 3 dalį ir ~~23~~ straipsnio 1 dalį.

↓ naujas

7. Valstybės narės, kurios pagal SESV 193 straipsnį nustato griežtesnius oro kokybės standartus, per 3 mėnesius nuo jų priėmimo apie juos praneša Komisijai. Prie tokio pranešimo

pridedamas paaiškinimas apie tų oro kokybės standartų nustatymo procesą ir naudotą mokslinę informaciją.

↓ 2008/50 (pritaikytas)

14 straipsnis

Kritiniai ~~taršos~~ teršalų lygiai siekiant apsaugoti augaliją ir natūralias ekosistemas

~~1.~~ Valstybės narės užtikrina, kad būtų laikomasi I priedo 3 skirsnyje ~~XIII priede~~ nustatytų kritinių ~~taršos~~ teršalų lygių, ~~įvertintų~~ atlikdamos vertinimą pagal ~~III priedo A skirsnį~~ IV priedo A punktą.

~~2.~~ Kai šią informaciją papildo indikatoriniai matavimai arba modeliavimas, mažiausią mėginių ėmimo vietų skaičių galima sumažinti iki 50 %, jeigu vertinamą atitinkamo teršalo koncentraciją galima nustatyti pagal I priedo A skirsnyje nustatytus duomenų kokybės tikslus.

↓ 2004/107

3 straipsnis

Siektinos vertės

~~1.~~ Valstybės narės imasi visų reikiamų priemonių, nereikalaujančių neproporcingų išlaidų, tam, kad užtikrintų, jog arseno, kadmio, nikelio ir benzo(a)pireno, naudojamo kaip policiklinių aromatinių angliavandenilių kancerogeninio pavojaus indikatoriaus, pagal 4 straipsnį vertinamos koncentracijos aplinkos ore nuo 2012 m. gruodžio 31 d. nevirsytų I priede nustatytų siektinų verčių.

~~2.~~ Valstybės narės sudaro zonų ir aglomeracijų, kuriose arseno, kadmio, nikelio ir benzo(a)pireno lygis yra žemesnis už atitinkamas siektinas vertes, sąrašą. Valstybės narės šiose zonose ir aglomeracijose palaiko žemesnį šių teršalų lygį nei atitinkamos siektinos vertės ir stengiasi išlaikyti geriausią aplinkos oro kokybę, suderinamą su tvaria plėtra.

~~3.~~ Valstybės narės sudaro zonų ir aglomeracijų, kuriose viršijamos I priede nustatytos siektinos vertės, sąrašą.

Šioms zonoms ir aglomeracijoms valstybės narės tiksliai nurodo teritorijas, kuriose viršyta vertė, bei šaltinius, prisidedančius prie šio viršijimo. Atitinkamose teritorijose valstybės narės privalo įrodyti, kad taikomos visos būtinos priemonės, nereikalaujančios neproporcingų išlaidų, ypač nukreiptos į pagrindinius išmetamų teršalų šaltinius, kad nebūtų viršytos siektinos vertės. Pramonės įrenginiams, kuriems taikoma Direktyva 96/61/EB, tai reiškia geriausių praeinamų gamybos būdų, kaip apibrėžta tos direktyvos 2 straipsnio 11 punkte, taikymą.

↓ 2008/50 (pritaikytas)
⇒ naujas

~~16 straipsnis~~

~~KD_{2,5} siektina vertė ir ribinė vertė žmonių sveikatai apsaugoti~~

- ~~1. Valstybės narės imasi visų būtinų priemonių, kurios nereikalauja neproporcingų išlaidų, siekdamos užtikrinti, kad nuo XIV priedo D skirsnyje nustatytos datos KD_{2,5} koncentracijos aplinkos ore neviršytų tame priede nustatytos siektinos vertės.~~
- ~~2. Valstybės narės užtikrina, kad KD_{2,5} koncentracija aplinkos ore jų zonose ir aglomeracijose nuo XIV priedo E skirsnyje nustatytos datos neviršytų tame priede nustatytos ribinės vertės. Šio reikalavimo laikymasis vertinamas pagal III priedą.~~
- ~~3. XIV priedo E skirsnyje nustatytas leistinas nukrypimo dydis taikomas 23 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka.~~

~~1519 straipsnis~~

~~Priemonės, reikalingos viršijus informavimo arba pavojaus slenksčius
⊗ peržengimas ⊗~~

~~1.2. Sieros dioksido, azoto dioksido ir kietųjų dalelių (KD₁₀ ir KD_{2,5}) koncentracijos aplinkos ore pavojaus slenksčiai yra nustatyti XII priedo A skirsnyje I priedo 4 skirsnio A punkte.~~

↓ naujas

~~2. Ozono pavojaus slenkstis ir informavimo slenkstis nustatyti I priedo 4 skirsnio B punkte.~~

↓ 2008/50 (pritaikytas)
⇒ naujas

~~3. Kai ⊗ peržengiamas ⊗ viršijamas XII priede nustatytas informavimo slenkstis arba bet kuris iš tame priede ⊗ I priedo 4 skirsnyje ⊗ nustatytų pavojaus ⊗ arba informavimo ⊗ slenksčių, valstybės narės imasi būtinų priemonių, informuodamos, kad ne vėliau kaip per kelias valandas informuotų visuomenę naudodamos įvairius žiniasklaidos ir ryšių kanalus ir užtikrindamos, kad informacija būtų prieinama plačiajai visuomenei per radiją, televiziją, spaudą arba internetą.~~

↓ naujas

~~4. Valstybės narės užtikrina, kad informacija apie jau įvykusį arba numatomą bet kurio pavojaus ar informavimo slenkščio peržengimą visuomenei būtų pateikta kuo greičiau, laikantis IX priedo 2 ir 3 punktų.~~

↓ 2008/50 (pritaikytas)
⇒ naujas

1620 straipsnis

~~Tarša~~ ☒ Teršalai ☒ iš gamtinių šaltinių

1. Valstybės narės ⇒ gali ⇐ ~~persiunčia Komisijai~~ ⇒ nustatyti ⇐ konkrečių metų

(a) ~~zonas ir aglomeracijas~~, kuriose dėl taršos iš gamtinių šaltinių buvo viršytos konkretaus teršalo ribinės vertės ☒ buvo viršytos dėl teršalų iš gamtinių šaltinių ☒, ~~sarašus~~ ☒ ir ☒

↓ naujas

b) NUTS 1 lygio teritorinius vienetus, kuriuose teršalo lygis, nustatytas pagal vidutinio poveikio mažinimo įpareigojimus, buvo viršytas dėl gamtinių šaltinių.

↓ 2008/50 (pritaikytas)
⇒ naujas

2. Valstybės narės pateikia ⇒ Komisijai visų 1 dalyje nurodytų zonų ir NUTS 1 teritorinių vienetų sąrašus kartu su ⇐ informaciją apie koncentracijas ir šaltinius bei įrodymais, kad ~~ribinės vertės buvo viršytos dėl taršos~~ ☒ viršijimą lėmė teršalai ☒ iš gamtinių šaltinių.

3. Kai ☒ pagal ☒ 24 ☒ dalį ☒ dalyje nustatyta tvarka Komisija informuojama apie taršos lygio viršijimą dėl taršos ☒ teršalų ☒ iš gamtinių šaltinių, toks taršos lygio viršijimas nelaikomas viršijimu pagal šią direktyvą.

3. Iki 2010 m. birželio 11 d. Komisija paskelbia taršos lygio viršijimo dėl taršos iš gamtinių šaltinių įrodymo ir neatsižvelgimo į jį gaires.

1724 straipsnis

~~Taršos lygio viršijimas dėl žiemą atliekamo~~ ☒ žeminio ☒ kelių barstymo smėliu ar druska

1. Valstybės narės gali nustatyti ⇒ konkrečių metų ⇐ zonas ~~arba aglomeracijas~~, kuriose ribinės vertės viršijamos dėl KD₁₀ koncentracijos aplinkos ore ☒ ribinės vertės viršijamos ☒ ~~susidariusios~~ dėl kietųjų dalelių resuspensijos, kai žiemą keliai barstomi smėliu ar druska.

2. Valstybės narės ☒ pateikia ☒ ~~siunčia~~ Komisijai visų ⇒ 1 dalyje nurodytų ⇐ ~~tekinių~~ zonų ~~arba aglomeracijų~~ sąrašus ir informaciją apie KD₁₀ koncentraciją ⇒ tose zonose ⇐ bei ~~jų~~ atsiradimo ☒ jose ☒ šaltinius.

3. ~~Informuodamos Komisiją pagal 27 straipsnį, V 17~~ valstybės narės ☒ taip pat ☒ pateikia būtinus įrodymus, kad bet koki taršos lygio viršijimą sąlygoja resuspenduotos kietosios dalelės ir kad buvo imtasi visų pagrįstų priemonių koncentracijai sumažinti.

34. ~~Nepažeidžiant 20 straipsnio~~ Nedarant poveikio 16 straipsniui , šio straipsnio 1 dalyje nurodytoms zonoms ~~ir aglomeracijoms~~ valstybės narės turi parengti ~~1923~~ straipsnyje numatytus oro kokybės planus tik ~~tada, kai taršos lygis viršijamas dėl kitų~~ dėl tų viršijimų, kuriuos lėmė kiti KD₁₀ šaltiniai nei kelių barstymas smėliu ar druska žiemą ~~KD₁₀ šaltinių~~.

~~5. Iki 2010 m. birželio 11 d. Komisija paskelbia taršos dėl kietųjų dalelių resuspensijos, kai žiemą keliai barstomi smėliu ar druska, įrodymo ir neatsižvelgimo į ją gaires.~~

1822 straipsnis

~~Igyvendinimo terminų~~ Atitikties užtikrinimo termino atidėjimas ir leidimas nesilaikyti įpareigojimo taikyti tam tikras ribines vertes

1. Kai tam tikroje zonoje $\Rightarrow$ dėl toje vietoje būdingų sklaidos charakteristikų, orografinių kontūrų savybių, nepalankių klimato sąlygų arba tarpvalstybinės taršos $\Leftarrow$ arba aglomeracijoje iki I priedo 1 skirsnio 1 lentelėje ~~XI priede nustatytą terminų~~ nustatyto termino negalima pasiekti $\Rightarrow$ kietųjų dalelių (KD₁₀ ir KD_{2,5}) arba $\Leftarrow$ azoto dioksido arba benzono ribinių verčių, valstybė narė gali atidėti ~~tuos terminus~~ $\Rightarrow$ tą terminą vieną kartą $\Leftarrow$ ne daugiau kaip ~~penkeriems~~ 5 metams tai konkrečiai zonai ~~arba aglomeracijai su sąlyga,~~ jei įvykdytos šios sąlygos:

↓ 2008/50 (pritaikytas)

$\Rightarrow$ naujas

(a) ~~kad pagal 23 straipsnį 19 straipsnio 4 dalį~~ parengiamas 19 straipsnio 5–7 dalyse nurodytus reikalavimus atitinkantis oro kokybės planas, skirtas zonai ~~ar aglomeracijai, kurioje~~ kuriai nustatytas terminas atidedamas ~~bus atidėtas terminas;~~

(b) ~~šis~~ a punkte nurodytas oro kokybės planas papildomas ~~VIII~~XV priedo B skirsnyje punkte nurodyta informacija, susijusia su atitinkamais teršalais, ir jame išdėstoma, kaip $\Rightarrow$ ribinių verčių viršijimo trukmė bus kiek įmanoma trumpinama $\Leftarrow$ ~~iki naujo termino bus pasiektos ribinės vertės.~~

↓ naujas

(c) a punkte nurodytame oro kokybės plane išdėstoma, kaip visuomenė, visų pirma jautrūs gyventojai ir pažeidžiamos grupės, bus informuojami apie termino atidėjimo pasekmes žmonių sveikatai ir aplinkai;

(d) a punkte nurodytame oro kokybės plane išdėstoma, kaip, siekiant paspartinti oro kokybės gerinimą zonoje, kuriai nustatytas terminas atidedamas, bus telkiamas papildomas finansavimas, be kita ko, pagal atitinkamas nacionalines ir Sąjungos finansavimo programas.

↓ 2008/50 (pritaikytas)

$\Rightarrow$ naujas

~~2. Kai tam tikroje zonoje arba aglomeracijoje dėl tai vietai būdingų sklaidos savybių, nepalankių klimato sąlygų arba tarpvalstybinės taršos negalima pasiekti KD₁₀ ribinių verčių,~~

nustatytą XI priede, valstybei narai leidžiama nevykdyti įpareigojimo taikyti tas ribines vertes iki 2011 m. birželio 11 d., jeigu laikomasi 1 dalyje nustatytų sąlygų ir jeigu valstybė narė įrodo, kad nacionaliniu, regioniniu ir vietiniu lygmenimis imtasi visų reikiamų priemonių siekiant įgyvendinti minėtus terminus.

3. Kai valstybė narė taiko 1 arba 2 dalis, ji užtikrina, kad kiekvieno teršalo ribinė vertė nebūtų viršijama daugiau nei didžiausiu leistinu nukrypimo dydžiu, nustatytu kiekvienam atitinkamam teršalui XI priede.

24. Valstybės narės informuoja Komisiją, kai, jų Kai, valstybių narių nuomone, reikėtų taikyti 1 ~~ar 2 dalis~~ dalį, jos apie tai praneša Komisijai ir pateikia jai 1 dalyje nurodytą oro kokybės planą, ~~įskaitant~~ ir visą susijusią informaciją, būtina, kad Komisija galėtų ~~nustatyti~~ įvertinti , ar nurodyta termino atidėjimo priežastis pagrįsta ir ar tikrai įvykdytos toje dalyje nustatytos atitinkamos sąlygos. Atlikdama vertinimą, Komisija atsižvelgia į numatomą valstybių narių taikytų priemonių poveikį aplinkos oro kokybei valstybėse narėse šiuo metu ir ateityje ir į ~~dabar taikomų Bendrijos~~ numatomą Sąjungos priemonių poveikį aplinkos oro kokybei ~~bei į planuojamas Bendrijos priemones, kurias pasiūlys Komisija.~~

Jeigu Komisija per ~~devynis~~ 9 mėnesius nuo ~~to~~ pranešimo gavimo nepareiškia prieštaravimų, laikoma, kad ~~įvykdytos~~ atitinkamos 1 ~~arba 2~~ dalies taikymo sąlygos įvykdytos .

Jeigu pareiškiama prieštaravimai, Komisija gali ~~pareikalauti~~ paprašyti valstybių narių oro kokybės planus pakoreguoti arba pateikti naujus ~~oro kokybės~~ planus.

IV SKYRIUS

PLANAI

1923 straipsnis

Oro kokybės planai

1. Kai tam tikrose zonose ~~arba aglomeracijose~~ teršalų lygis aplinkos ore ~~kiekvienu atveju~~ viršija I priedo 1 skirsnyje nustatytą ribinę ~~arba siektiną~~ vertę ~~bei atitinkamą leistiną nukrypimo dydį~~, valstybės narės kuo skubiau ir ne vėliau kaip per 2 metus po kalendorinių metų, per kuriuos užregistruotas ribinės vertės viršijimas, užtikrina, kad toms zonoms ~~ir aglomeracijoms būtų parengti oro kokybės planai~~, nustato oro kokybės planus.   Tuose oro kokybės planuose nustatomos tinkamos priemonės, kad būtų pasiektos ~~atitinkamos~~ reikiamos XI ir XIV prieduose nustatytos ribinės vertės ~~arba siektinos vertės~~. ir kad viršijimo trukmė būtų kuo trumpesnė – bet kuriuo atveju ne ilgesnė kaip 3 metai nuo kalendorinių metų, kuriais pranešta apie pirmąjį viršijimą, pabaigos.

↓ naujas

Jei ribinės vertės vis dar viršijamos trečiaisiais kalendoriniais metais po oro kokybės plano parengimo, valstybės narės planą ir jame nustatytas priemones atnaujiną ir kitais

kalendoriniais metais imasi papildomų ir veiksmingesnių priemonių, kad viršijimo laikotarpis būtų kuo trumpesnis.

2. Jei tam tikrame NUTS 1 lygio teritoriniame vienete teršalų lygiai aplinkos ore viršija I priedo 2 skirsnyje nustatytą ozono siektiną vertę, valstybės narės kuo greičiau ir ne vėliau kaip per 2 metus po kalendorinių metų, kuriais buvo užregistruotas ozono siektinos vertės viršijimas, tiems NUTS 1 lygio teritoriniams vienetais parengia oro kokybės planus. Tuose oro kokybės planuose nustatomos tinkamos priemonės, kad būtų pasiekta ozono siektina vertė ir kad viršijimo laikotarpis būtų kuo trumpesnis.

Jei ozono siektina vertė vis dar viršijama penktaisiais kalendoriniais metais po oro kokybės plano parengimo tam NUTS 1 lygio teritoriniam vienetai, valstybės narės planą ir jame nustatytas priemones atnaujina ir kitais kalendoriniais metais imasi papildomų ir veiksmingesnių priemonių, kad viršijimo laikotarpis būtų kuo trumpesnis.

Valstybės narės užtikrina, kad į atitinkamą nacionalinę oro taršos kontrolės programą, parengtą pagal Direktyvos (ES) 2016/2284 6 straipsnį, būtų įtrauktos NUTS 1 lygio teritoriniams vienetais, kuriuose viršijama ozono siektina vertė, skirtos tokio viršijimo panaikinimo priemonės.

3. Jei tam tikrame NUTS 1 lygio teritoriniame vienete neįvykdomas I priedo 5 skirsnyje nustatytas vidutinio poveikio mažinimo įpareigojimas, valstybės narės kuo greičiau ir ne vėliau kaip per 2 metus po kalendorinių metų, kuriais buvo užregistruotas vidutinio poveikio mažinimo įpareigojimo neįvykdymas, tam NUTS 1 lygio teritoriniam vienetai parengia oro kokybės planą. Tuose oro kokybės planuose nustatomos tinkamos priemonės, kuriomis užtikrinama, kad būtų įvykdytas vidutinio poveikio mažinimo įpareigojimas ir kad jo neįvykdymo laikotarpis būtų kuo trumpesnis.

Jei vidutinio poveikio mažinimo įpareigojimas vis dar neįvykdomas penktaisiais kalendoriniais metais po oro kokybės plano parengimo, valstybės narės planą ir jame nustatytas priemones atnaujina ir kitais kalendoriniais metais imasi papildomų ir veiksmingesnių priemonių, kad neįvykdymo laikotarpis būtų kuo trumpesnis.

4. Jeigu nuo [įrašyti metus – 2 metai nuo šios direktyvos įsigaliojimo] iki 2029 m. gruodžio 31 d. zonoje arba NUTS 1 lygio teritoriniame vienete teršalo lygis viršija kurią nors I priedo 1 skirsnio 1 lentelėje nustatytą ribinę vertę, kuri turi būti pasiekta iki 2030 m. sausio 1 d., valstybės narės kuo greičiau ir ne vėliau kaip per 2 metus nuo kalendorinių metų, kuriais viršijimas užregistruotas, parengia su atitinkamu teršalu susijusį oro kokybės planą, kad reikiamos ribinės vertės arba ozono siektina vertė būtų pasiektos iki termino.

Kai valstybės narės turi parengti su tuo pačiu teršalu susijusį oro kokybės planą ir pagal šią dalį, ir pagal 19 straipsnio 1 dalį, jos gali parengti jungtinį oro kokybės planą, laikydamosi 19 straipsnio 5, 6 ir 7 dalių, ir pateikti informaciją apie numatomą priemonių poveikį siekiant užtikrinti atitiktį kiekvienai į planą įtrauktai ribinei vertei, kaip reikalaujama VIII priedo 5 ir 6 punktuose. Tuose jungtiniuose oro kokybės planuose nustatomos tinkamos priemonės, kuriomis užtikrinama, kad būtų pasiektos visos reikiamos ribinės vertės ir kad viršijimo laikotarpis būtų kuo trumpesnis.

5. Oro kokybės planuose turi būti bent:

(a) VIII priedo A punkto 1–6 papunkčiuose nurodyta informacija;

(b) kai taikoma, VIII priedo A punkto 7 ir 8 papunkčiuose nurodyta informacija;

(c) prireikus informacija apie VIII priedo B punkto 2 papunktyje išvardytas taršos mažinimo priemones.

↓ 2008/50 (pritaikytas)

⇒ naujas

⇒ Valstybės narės apsvarsto galimybę į savo oro kokybės planus įtraukti ⇒ 20 straipsnio 2 dalyje nurodytas priemones ir ~~oro kokybės planus papildomai gali būti įtrauktos specialiosios priemonės, kurias taikant siekiama apsaugoti~~ jautrius gyventojus ⇒ ir pažeidžiamas grupes ~~pažeidžiamų gyventojų, įskaitant vaikus grupes.~~

↓ naujas

Rengdamos oro kokybės planus valstybės narės įvertina atitinkamų teršalų pavojaus slenksčių peržengimo riziką. Ši analizė prireikus naudojama nustatant trumpojo laikotarpio veiksmų planus.

↓ 2008/50 (pritaikytas)

⇒ naujas

Kai ~~turi būti parengti ar įgyvendinti~~ nustatomi keletui teršalų arba oro kokybės standartų skirti oro kokybės planai, valstybės narės atitinkamais atvejais ~~parengia ir įgyvendina~~ nustato integruotus oro kokybės planus, apimančius visus atitinkamus teršalus ⇒ ir oro kokybės standartus .

2. Valstybės narės, kiek tai įmanoma, užtikrina savo oro kokybės planų suderinamumą su kitais ⇒ reikšmingą poveikį oro kokybei turinčiais planais ⇒ , įskaitant tuos , kurių reikalaujama pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/75/ES⁷⁸ Direktyvą 2001/80/EB, Direktyvą 2001/81/EB arba Direktyvą direktyvas (ES) 2016/2284 bei 2002/49/EB ⇒ ir klimato, energetikos, transporto ir žemės ūkio teisės aktus , ~~siekiant atitinkamų aplinkosaugos tikslų.~~

↓ naujas

6. Valstybės narės dėl oro kokybės planų projektų ir visų reikšmingų tų planų atnaujinimų prieš jų užbaigimą konsultuojasi su visuomene pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/35/EB⁷⁹ ir su kompetentingomis institucijomis, kurios dėl savo atsakomybės oro taršos ir oro kokybės srityje gali būti susijusios su oro kokybės planų įgyvendinimu.

⁷⁸ 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) (OL L 334, 2010 12 17, p. 17).

⁷⁹ 2003 m. gegužės 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/35/EB, nustatanti visuomenės dalyvavimą rengiant tam tikrus su aplinka susijusius planus ir programas ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvas 85/337/EEB ir 96/61/EB dėl visuomenės dalyvavimo ir teisės kreiptis į teismus (OL L 156, 2003 6 25, p. 17).

Rengdamos oro kokybės planus, valstybės narės užtikrina, kad suinteresuotosios šalys, kurios savo veikla prisideda prie verčių viršijimo, būtų skatinamos siūlyti priemones, kurių jos gali imtis, kad padėtų panaikinti viršijimą, ir kad minėtose konsultacijose būtų leidžiama dalyvauti nevyriausybinėms organizacijoms, pavyzdžiui, aplinkosaugos organizacijoms, vartotojų organizacijoms, jautrių gyventojų ir pažeidžiamų grupių interesams atstovaujančioms organizacijoms, kitoms atitinkamoms sveikatos priežiūros įstaigoms ir atitinkamoms pramonės federacijoms.

↓ 2008/50 (pritaikytas)

⇒ naujas

7. Šie Oro kokybės planai ⇒ per 2 mėnesius nuo priėmimo ⇐ perduodami Komisijai nedelsiant, bet ne vėliau kaip per dvejus metus nuo tų metų, kuriais buvo užregistruotas pirmas taršos lygio viršijimas, pabaigos.

2024 straipsnis

Trumpojo laikotarpio veiksmų planai

1. Kai tam tikroje zonoje arba aglomeracijoje yra pavojus, kad teršalų lygiai viršys vieną arba daugiau ~~XII priede I priedo 4 skirsnyje~~ nurodytų pavojaus slenksčių, valstybės narės parengia trumpojo laikotarpio veiksmų planus, nurodydamos ⇒ neatidėliotinas ⇐ priemones, kurių bus imtasi trumpuoju laikotarpiu, siekiant sumažinti tą pavojų ar apriboti taršos lygio viršijimo trukmę. ~~Kai kyla pavojus, kad bus viršyta viena arba kelios ribinės vertės ar siektinos vertės, nurodytos VII, XI ir XIV prieduose, valstybės narės prirėikus gali parengti tokius trumpojo laikotarpio veiksmų planus.~~

Tačiau kai yra pavojus, jog bus viršytas ~~XII priedo B skirsnyje nustatytas~~ ozono pavojaus slenkstis, valstybės narės tokius trumpojo laikotarpio veiksmų planus rengia tik tada ⇒ gali nerengti ⇐, kai jei jų nuomone, atsižvelgiant į nacionalines geografines, meteorologines ir ekonomines sąlygas, yra ⇒ nėra ⇐ pakankamai galimybių sumažinti tą to viršijimo pavojų, taršos lygio viršijimo trukmę arba mastą sumažinti . Rengdamos toki trumpojo laikotarpio planą valstybės narės atsižvelgia į Sprendimą 2004/279/EB.

2. Rengdamos 1 dalyje nurodytose trumpojo laikotarpio veiksmų planuose galima valstybės narės gali, atsižvelgdamos atsižvelgiant į kiekvieną atskirą atvejį, numatyti veiksmingas priemones, skirtas veiklai, kuria didinama atitinkamų ribinių ar siektinų verčių viršijimo arba pavojaus slenksčio peržengimo rizika, kontroliuoti ir prireikus ⇒ laikinai ⇐ sustabdyti veiklą, kuri prisideda prie rizikos, kad atitinkamos ribinės vertės ar siektinos vertės arba pavojaus slenkstis bus viršyti. Tuose ⇒ Priklausomai nuo to, kiek prie šalintino viršijimo prisideda pagrindiniai taršos šaltiniai, apsvaustoma galimybė į tuos trumpojo laikotarpio ⇐ veiksmų planuose ⇒ įtraukti ⇐ gali būti numatytos priemonės, susijusias su motorinių transporto priemonių eismu ⇒ transportu ⇐, statybų statybos darbais, prisišvartavusiais laivais ir pramonės ⇒ įrenginiais ⇐ imonėmis arba ⇒ ir ⇐ pramonės produktais bei būstų šildymu ⇒ naudojimu ⇐. Rengiant šiuos planus taip pat gali būti svarstomi specialūs veiksmai, kuriais būtų siekiama apsaugoti jautrius gyventojus ⇒ ir pažeidžiamas ⇐ grupes pažeidžiamų gyventojų, įskaitant vaikus, grupes.

↓ naujas

3. Valstybės narės dėl trumpojo laikotarpio veiksmų planų projektų ir visų reikšmingų jų atnaujinimų prieš juos užbaigiant konsultuojasi su visuomene pagal Direktyvą 2003/35/EB ir su kompetentingomis institucijomis, kurios dėl savo atsakomybės oro taršos ir oro kokybės srityje gali būti susijusios su trumpojo laikotarpio planų įgyvendinimu.

↓ 2008/50 (pritaikytas)

⇒ naujas

43. Valstybės narės, parengusios trumpojo laikotarpio veiksmų planus, pateikia visuomenei ir atitinkamoms organizacijoms, pavyzdžiui, aplinkosaugos organizacijoms, vartotojų organizacijoms, jautrių gyventojų ⇒ ir pažeidžiamų pažeidžiamų gyventojų grupių interesams atstovaujančioms organizacijoms, kitoms atitinkamoms sveikatos priežiūros įstaigoms ir susijusioms pramonės federacijoms, savo konkrečių trumpojo laikotarpio veiksmų planų tinkamumo ir turinio analizės rezultatus bei informaciją apie tų planų įgyvendinimą.

↓ naujas

5. Valstybės narės trumpojo laikotarpio veiksmų planus per 2 mėnesius nuo jų priėmimo pateikia Komisijai.

↓ 2008/50 (pritaikytas)

⇒ naujas

4. ~~Pirmą kartą iki 2010 m. birželio 11 d. ir po to reguliariai Komisija skelbia trumpojo laikotarpio veiksmų planų rengimo geriausios praktikos pavyzdžius, taip pat geriausios praktikos apsaugant pažeidžiamų gyventojų, įskaitant vaikus, grupes pavyzdžius.~~

2125 straipsnis

Tarpvalstybinė oro tarša

1. Kai ⇒ tarpvalstybinis oro taršos išplitimas iš vienos ar kelių valstybių narių reikšmingai prisideda prie ~~bet koks pavojaus slenkstis, ribinė vertė ar~~ kurios nors ribinės vertės ar ozono siektinos vertės ir ~~bet kokio atitinkamo leistino nukrypimo dydžio suma~~ ⇒ viršijimo, vidutinio poveikio mažinimo įpareigojimo neįvykdymo arba pavojaus slenkščio peržengimo arba ~~ilgalaikis tikslas viršijamas dėl didelio tarpvalstybinio oro teršalų arba jų prekursorių (pirmtakų) pernešimo,~~ ⇒ kitoje valstybėje narėje, pastaroji apie tai praneša valstybėms narėms, iš kurių pasklido tarša, ir Komisijai. ⇐

~~Atitinkamos valstybės narės bendradarbiauja ⇒ nustatant oro taršos šaltinius ir šaltiniams neutralizuoti reikalingas priemones ⇐ ir tam tikrais atvejais~~ organizuoja bendrą veiklą, pavyzdžiui, bendrą arba koordinuotą oro kokybės planų rengimą pagal ~~1923~~ 1923 straipsnį, siekdamas pašalinti ~~ši taršos lygio viršijimą~~ viršijimą ~~taikant tinkamas, tačiau proporcingas priemones.~~

↓ naujas

Valstybės narės atsako viena kitai laiku ir ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo kitos valstybės narės pranešimo pateikimo pagal pirmą pastraipą.

↓ 2008/50 (pritaikytas)

⇒ naujas

2. Komisija ⇒ informuojama apie ~~ir raginama dalyvauti ir prisidėti prie~~ bet kokios formos bendradarbiavimą, nurodytą šio straipsnio 1 dalyje , ir kviečiama jame dalyvauti bei padėti jam vykti . Tam tikrais atvejais Komisija, atsižvelgdama į ataskaitas, parengtas vadovaujantis ~~Direktyvos 2001/81/EB 9 straipsniu~~ Direktyvos (ES) 2016/2284 11 straipsniu, įvertina, ar ~~Bendrijos~~ Sąjungos lygmeniu reikėtų imtis tolesnių veiksmų, siekiant sumažinti ~~prekursorių (pirmtakų)~~ išmetimą, kuris sąlygoja tarpvalstybinę taršą.

3. Valstybės narės, prireikus vadovaudamosi 2024 straipsniu, parengia ir įgyvendina bendrus trumpojo laikotarpio veiksmų planus, kurie taikomi ~~kitų valstybių narių~~ kitoms valstybėms narėms priklausančioms kaimyninėms zonoms. Valstybės narės užtikrina, kad kitose ~~trumpojo laikotarpio veiksmų planus parengusiose~~ valstybėse narėse esančios kaimyninės zonos ⇒ nepagrįstai nedelsiant ~~gautų visą reikalingą informaciją~~ ⇒ apie tuos trumpojo laikotarpio veiksmų planus .

4. Kai prie valstybių sienų esančiose zonose ~~arba aglomeracijose~~ ~~viršijami~~ peržengiami informavimo arba pavojaus slenksčiai, apie peržengimą kuo greičiau informuojamos atitinkamų kaimyninių valstybių narių kompetentingos institucijos. Ta informacija taip pat paskelbiama visuomenei.

5. Rengdamos 1 ir 3 dalyse nurodytus planus ir informuodamos visuomenę, kaip nurodyta 4 dalyje, valstybės narės ~~tam tikrais atvejais siekia~~ prireikus stengiasi bendradarbiauti su trečiosiomis šalimis, visų pirma su šalimis kandidatėmis.

V SKYRIUS

INFORMAVIMAS IR ATASKAITŲ TEIKIMAS

2226 straipsnis

Visuomenės informavimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad visuomenė ir atitinkamos organizacijos, tokios kaip aplinkosaugos organizacijos, vartotojų organizacijos, ~~pažeidžiamų gyventojų~~ jautrių gyventojų ⇒ ir ~~pažeidžiamų~~ grupių interesams atstovaujančios organizacijos, kitos atitinkamos sveikatos priežiūros įstaigos ir susijusios pramonės federacijos būtų tinkamai ir laiku informuojamos apie:

(a) ~~aplinkos~~ oro kokybę pagal ~~XVI~~ IX priedo 1 ir 3 punktų reikalavimus;

↓ 2008/50

⇒ naujas

(b) bet kokius sprendimus atidėti terminą, vadovaujantis ~~22 straipsnio 1 dalimi~~ 18 straipsniu;

~~e) bet kokias išimtis, taikomas vadovaujantis 22 straipsnio 2 dalimi;~~

~~(e) d) 22 straipsnio 1 dalyje ir 23 straipsnyje~~ 19 straipsnyje nurodytus oro kokybės planus; bei 17 straipsnio 2 dalyje nurodytas programas.

↓ naujas

(d) 20 straipsnyje nurodytus trumpojo laikotarpio veiksmų planus;

↓ 2008/50 (pritaikytas)

⇒ naujas

~~(e) 2. Valstybės narės pateikia visuomenei metines ataskaitas apie visus teršalus, kuriems taikoma ši direktyva.~~

~~Šiose ataskaitose apibendrinami ribinės vertės, siektinas vertės, ilgalaikius tikslus, informavimo slenksčius ir pavojaus slenksčius viršijantys taršos lygiai atitinkamais vidurkinimo laikotarpiais. Ši informacija pateikiama kartu su apibendrintu tokio taršos lygio ⇒ ribinių verčių ar ozono siektinų verčių viršijimo, vidutinio poveikio mažinimo įpareigojimų neįvykdymo ⇒ viršijimo ⇒ ir informavimo bei pavojaus slenksčių peržengimo ⇒ poveikio įvertinimu ⇒ poveikio vertinimo santraukoje ⇒. Ataskaitose ⇒ poveikio vertinimo santraukoje ⇒ tam tikrais atvejais galima pateikti ⇒ pateikiama ⇒ daugiau informacijos ir vertinimų apie išsamesnės informacijos ir vertinimų, susijusių su miškų apsauga , bei informacijos apie kitus teršalus ⇒, kuriems taikomas 10 straipsnis ir VII priedas. ⇒ kurių monitoringo nuostatos nurodytos šioje direktyvoje; tai gali būti, pavyzdžiui, inter alia, pasirinkti nereglamentuojami ozono prekursoriai (pirmtakai), kaip išvardyta X priedo B skirsnyje.~~

↓ naujas

2. Valstybės narės nustato oro kokybės indeksą, taikomą sieros dioksidui, azoto dioksidui, kietosioms dalelėms (KD₁₀ ir KD_{2,5}) ir ozonui, ir skelbia jį per viešą šaltinį kas valandą atnaujindamos. Nustatant oro kokybės indeksą atsižvelgiama į PSO rekomendacijas ir remiamasi Europos aplinkos agentūros nurodytais Europos masto oro kokybės indeksais.

↓ 2008/50 (pritaikytas)

⇒ naujas

3. Valstybės narės informuoja visuomenę apie tai, kokia kompetentinga institucija arba įstaiga paskirta vykdyti ~~53~~ straipsnyje nurodytus uždavinius nurodytas užduotis .

4. ⇒ Šiame straipsnyje nurodyta ⇐ Informuojama ☒ informacija visuomenei teikiama ⇐ nemokamai, naudojant lengvai prieinamas informavimo priemones ⇒ ir ryšių kanalus ⇐, įskaitant internetą, arba visas kitas tinkamas telekomunikacijų priemones, bei atsižvelgiant į Direktyvoje ☒ laikantis ⇐ Europos Parlamento ir Tarybos direktyvų ⇐ 2007/2/EB⁸⁰ ⇒ ir (ES) 2019/1024⁸¹ ⇐ nustatytas nuostatas.

↓ 2004/107

~~7 straipsnis~~

~~Visuomenės informavimas~~

~~1. Valstybės narės užtikrina, kad aiški ir suprantama informacija apie arseno, kadmio, gyvsidabrio, nikelio, benzo(a)pireno bei kitų 4 straipsnio 8 dalyje nurodytų polieiklinių aromatinių angliavandenilių koncentracijas aplinkos ore, taip pat arseno, kadmio, gyvsidabrio, nikelio, benzo(a)pireno bei kitų 4 straipsnio 8 dalyje nurodytų polieiklinių aromatinių angliavandenilių iškritų lygi reguliariai būtų prieinama visuomenei, taip pat atitinkamoms organizacijoms, pvz., aplinkos organizacijoms, vartotojų organizacijoms, jautrių visuomenės grupių interesus atstovaujančioms organizacijoms ir kitoms atitinkamoms sveikatos apsaugos įstaigoms.~~

~~2. Informacijoje taip pat nurodomas bet kuris I priede nustatytos arseno, kadmio, nikelio ir benzo(a)pireno siektinos vertės metinis viršijimas. Informacijoje pateikiamos viršijimo priežastys bei teritorijos, kuriose jis nustatytas. Joje taip pat pateikiamas trumpas siektinos vertės įvertinimas bei atitinkama informacija apie poveikį sveikatai ir aplinkai.~~

~~Informacija apie visas priemones, kurių buvo imtasi pagal 3 straipsnį, turi būti prieinama šio straipsnio 1 dalyje minėtoms organizacijoms.~~

~~3. Informacija prieinama naudojant tokias priemones kaip, pvz., internetas, spauda ir kita lengvai prieinama žiniasklaida.~~

~~5 straipsnis~~

~~Informacijos ir pranešimų siuntimas~~

~~1. Zonų ir aglomeracijų, kuriose viršijama bet kuri I priede nustatyta siektina vertė, atžvilgiu valstybės narės pateikia Komisijai šią informaciją:~~

- ~~a) atitinkamų zonų ir aglomeracijų sąrašus;~~
- ~~b) apie teritorijas, kuriose viršijamos ribos;~~
- ~~e) įvertintas koncentracijos vertes;~~
- ~~d) viršijimo priežastis, ypač apie visus viršijimą įtakančius šaltinius;~~

⁸⁰ 2007 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/2/EB, sukurianti Europos bendrijos erdvinės informacijos infrastruktūrą (INSPIRE) (OL L 108, 2007 4 25, p. 1).

⁸¹ 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1024 dėl atvirųjų duomenų ir viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo (OL L 172, 2019 6 26, p. 56).

e) apie tokio viršijimo paveiktus gyventojus.

~~Valstybės narės taip pat praneša visus pagal 4 straipsnį įvertintus duomenis, nebent apie tai jau buvo pranešta pagal 1997 m. sausio 27 d. Tarybos sprendimą 97/101/EB, nustatanti tinklų ir atskirų stočių, matuojančių valstybėse narėse aplinkos oro užterštumą, tarpusavio apsikaitimą informacija ir duomenimis⁸².~~

~~Informacija pateikiama už kiekvienus kalendorinius metus ne vėliau kaip iki kitų metų rugsėjo 30 dienos, o pirmą kartą – už kalendorinius metus nuo 2007 m. vasario 15 d.~~

~~2. Be 1 dalyje nustatytų reikalavimų valstybės narės taip pat praneša apie visas priemones, kurių buvo imtasi pagal 3 straipsnį.~~

~~3. Komisija garantuoja, kad visa pagal 1 dalį pateikta informacija būtų nedelsiant prieinama visuomenei naudojant atitinkamas priemones, pvz., internetą, spaudą ir kitą lengvai prieinamą žiniasklaidą.~~

↓ 219/2009 1 straipsnis ir priedo
3.8 punktas

~~4. Laikydamosi 6 straipsnio 2 dalyje nurodytos reguliavimo procedūros, Komisija nustato išsamią pagal šio straipsnio 1 dalį pateiktinos informacijos perdavimo tvarką.~~

↓ 2008/50 (pritaikytas)
⇒ naujas

2327 straipsnis

Informacijos ir ~~pranešimų siuntimas~~ ☒ ataskaitų teikimas ☒

1. Valstybės narės ⇒, vadovaudamosi 5 dalyje nurodytais įgyvendinimo aktais, nepriklausomai nuo atitikties V priede nustatytiems duomenų kokybės tikslams lygio ⇐ užtikrina, kad per ~~tam tikrą~~ ☒ nustatytą ☒ terminą, ~~nustatytą įgyvendinimo priemonėse, nurodytose 28 straipsnio 2 dalyje, su~~ informacija apie aplinkos oro kokybę ~~galėtų susipažinti Komisija~~ ☒ būtų pateikta Komisijai ☒.

2. ~~Be kuriuo atveju, S~~iekiant konkretaus tikslo – nustatyti, ar laikomasi ribinių verčių ⇒, ozono siektinų verčių, vidutinio poveikio mažinimo įpareigojimų ⇐ bei kritinių ~~taršos~~ ☒ teršalų ☒ lygių ~~ir tai, ar pasiektos siektinos vertės~~ – ne vėliau kaip per ~~devynis~~ ⇒ 4 ⇐ mėnesius pasibaigus kiekvieniems metams Komisijai pateikiama ~~tokia~~ ⇒ 1 dalyje nurodyta ⇐ informacija ir į šią informaciją įtraukiama:

a) tais metais padaryti pagal ~~64~~ straipsnį nustatytų zonų ~~ir aglomeracijų~~ ⇒ arba NUTS 1 lygio teritorinių vienetų ⇐ sąrašo ir ribų ~~nustatymo~~ pakeitimai;

⁸² OL L 35, 1997 2 5, p. 14. Sprendimas su pakeitimais, padarytais Komisijos sprendimu 2001/752/EB (OL L 282, 2001 10 26, p. 69).

b) zonų ~~ir aglomeracijų~~, ⇒ bei NUTS 1 lygio teritorinių vienetų ir įvertintų teršalų lygių ⇐ sąrašas. ⇒ Zonų, ⇐ kuriose vieno ar kelių teršalų lygiai yra didesni už ribines vertes ~~ir, jei taikoma, leistiną nukrypimo dydį arba didesni už siektinas vertes~~ arba kritinius ~~taršos~~ teršalų lygius, ⇒ taip pat NUTS 1 lygio teritorinių vienetų, kuriuose vieno ar daugiau teršalų lygiai yra didesni nei siektinos vertės arba su vidutinio poveikio mažinimo įpareigojimais susiję vidutinio poveikio rodikliai, atveju nurodoma: ⇐ ~~sąrašas; ir šioms zonoms ir aglomeracijoms~~

i) ~~įvertinti lygiai ir, jei tinka,~~ datos ir laikotarpiai, kada šie lygiai buvo stebėti;

ii) atitinkamais atvejais, ~~taršos iš gamtinių šaltinių ir taršos dėl kietųjų dalelių resuspensijos, kai žiemą keliai barstomi smėliu ar druska, įvertinimas pagal įvertintus lygius, kaip pranešta~~ įvertinimas, kiek teršalai iš gamtinių šaltinių ir iš kietųjų dalelių resuspensijos, atsirandančios, kai žiemą keliai barstomi smėliu ar druska, prisideda prie įvertintų teršalų lygių, kaip pranešama Komisijai pagal ~~16 ir 17~~20 ir 21~~~~ straipsnius.

~~3. 1 ir 2 dalys taikomos informacijai, surinktai nuo antrųjų kalendorinių metų po įgyvendinimo priemonių, nurodytų 28 straipsnio 2 dalyje, įsigaliojimo pradžios.~~

3. Valstybės narės ~~taip pat laikinai~~ ⇒ pagal 1 dalį ⇐ teikia Komisijai informaciją apie ~~užfiksuotus taršos~~ užregistruotus teršalų lygius ir laikotarpių, ~~kai~~ kuriais buvo ~~viršyti~~ peržengti pavojaus arba informavimo slenksčiai, trukmę.

↓ naujas

4. Valstybės narės Komisijai paprašius per 3 mėnesius pateikia jai IV priedo D punkte nurodytą informaciją.

5. Komisija prireikus įgyvendinimo aktais patvirtina priemones, kuriomis:

- a) nustatoma papildoma informacija, kurią valstybės narės pagal šį straipsnį turi pateikti, ir terminai, per kuriuos jos tai turi padaryti;
- b) nustatomi būdai, kaip racionalizuoti duomenų teikimo procesą ir abipusį keitimąsi informacija ir duomenimis iš tinklų ir atskirų mėginių ėmimo taškų, kuriuose matuojama aplinkos oro tarša valstybėse narėse.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 26 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

VI SKYRIUS

DELEGUOTIEJI IR ĮGYVENDINIMO AKTAI

↓ 2008/50 (pritaikytas)

~~2428~~ straipsnis

~~Įgyvendinimo priemonės~~ ☒ ~~Priedų pakeitimai~~ ☒

↓ naujas

Komisijai pagal 25 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais, siekiant atsižvelgti į technikos ir mokslo pažangą, susijusią su aplinkos oro kokybės vertinimu, į oro kokybės planus įtrauktina informacija ir visuomenės informavimu, iš dalies keičiami II–IX priedai.

↓ 2008/50 (pritaikytas)

⇒ naujas

~~Priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas, t. y. I–VI priedus, VIII–X priedus ir XV priedą, tvirtinamos pagal 29 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.~~

Tačiau pakeitimais negali būti tiesiogiai arba netiesiogiai ~~pakeičiami~~ ☒ keičiami ☒:

a) ribinės vertės, ⇒ ozono siektinos vertės ⇐ ☒ ir ilgalaikiai tikslai ☒ ~~poveikio sumažinimo uždaviniai~~, kritiniai ~~taršos~~ ☒ teršalų ☒ lygiai, ~~siektinos vertės, informavimo arba pavojaus~~ ☒ ir informavimo ☒ slenksčiai ⇒, vidutinio poveikio mažinimo įpareigojimai ir vidutinės poveikio koncentracijos tikslai ⇐ ~~arba ilgalaikiai tikslai~~, nustatyti ~~VII ir XI–XIV prieduose I priede;~~

b) ~~bet kurių a punkte nurodytų parametrų įgyvendinimo terminai~~ ☒ atitiktis bet kuriam a punkte nurodytam parametru užtikrinimo datos ☒.

~~2. Pagal 29 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą Komisija nustato, kokią papildomą informaciją pagal 27 straipsnį turi pateikti valstybės narės bei terminus, per kuriuos ši informacija turi būti pateikta.~~

~~Pagal 29 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą Komisija taip pat nustato būdus racionalizuoti duomenų pateikimo būdą ir tarpusavio apsikeitimą informacija ir duomenimis, gaunamais iš tinklų ir atskirų stočių, valstybėse narėse matuojančių aplinkos orą.~~

~~3. Komisija parengia gaires susitarimams dėl bendrų matavimo stočių įkūrimo, kaip nurodyta 6 straipsnio 5 dalyje.~~

~~4. Komisija skelbia orientavimo dokumentus dėl lygiavertiškumo įrodymo, nurodyto VI priedo B skirsnyje.~~

↓ naujas

25 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.

2. 24 straipsnyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami neribotam laikotarpiui nuo ... [šios direktyvos įsigaliojimo data].

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 24 straipsnyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.

5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

Pagal 24 straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per 2 mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas 2 mėnesiais.

↓ 2008/50 (pritaikytas)

⇒ naujas

~~2629~~ straipsnis

~~Komitetas procedūra~~ ☒ Komiteto procedūra ☒

1. Komisijai padeda ~~komitetas, vadinamas~~ Aplinkos oro kokybės komitetas. ⇒ Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011. ⇐

2. ~~Jei yra~~ ☒ Kai daroma ☒ nuoroda į šią dalį, taikomas ~~Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnį~~ ⇒ Reglamento (ES) 182/2011 5 straipsnis ⇐.

~~Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje nustatytas laikotarpis yra trys mėnesiai.~~

~~3. Jei yra nuoroda į šią dalį, taikomos Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnio 1–4 dalys ir 7 straipsnis, atsižvelgiant į jo 8 straipsnį.~~

↓ 2004/107

~~6 straipsnis~~

Komitetas

~~1. Komisijai padeda Direktyvos 96/62/EB 12 straipsnio 2 dalimi įsteigtas komitetas.~~

~~2. Darant nuorodą į šį straipsnį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į minėto sprendimo 8 straipsnį.~~

~~Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje nustatytas laikotarpis yra trys mėnesiai.~~

↓ 219/2009 1 straipsnis ir priedo
3.8 punktas

~~3. Jei yra nuoroda į šią dalį, taikomos Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnio 1–4 dalys ir 7 straipsnis, atsižvelgiant į jo 8 straipsnio nuostatas.~~

↓ naujas

VII SKYRIUS

TEISĖ KREIPTIS Į TEISMĄ, ŽALOS ATLYGINIMAS IR SANKCIJOS

27 straipsnis

Teisė kreiptis į teismą

1. Valstybės narės užtikrina, kad suinteresuotosios visuomenės nariai pagal atitinkamą nacionalinės teisės sistemą turėtų teisę kreiptis į teismą arba kitą pagal įstatymą įsteigtą nepriklausomą ir nešališką įstaigą dėl peržiūros procedūros, kad galėtų užginčyti bet kurio sprendimo ir veikimo arba neveikimo dėl 19 straipsnyje nurodytų oro kokybės planų arba 20 straipsnyje nurodytų trumpojo laikotarpio veiksmų planų materialinį arba procesinį teisėtumą, su sąlyga, kad tenkinama bet kuri iš šių sąlygų:

- a) visuomenės nariai, kuriais šiuo atveju laikomi vienas arba keli fiziniai ar juridiniai asmenys ir, remiantis nacionalinės teisės aktais arba praktika, jų asociacijos, organizacijos ar grupės turi pakankamą interesą;
- b) visuomenės nariai tvirtina, kad įvykdytas teisių pažeidimas, jei pagal taikytiną valstybės narės teisę tai yra būtina išankstinė sąlyga.

Valstybės narės, atsižvelgdamos į tikslą suteikti atitinkamai visuomenei plačias galimybes naudotis teise kreiptis į teismą, nustato, kas yra pakankamas interesas ir teisių pažeidimas.

Taikant pirmos pastraipos a punktą, bet kurios nevyriausybinės organizacijos, kuri yra suinteresuotosios visuomenės narė, interesas laikomas pakankamu. Taikant 1 dalies b punktą, taip pat laikoma, kad tokia organizacija turi teises, kurios gali būti pažeistos.

2. Galimybė dalyvauti peržiūros procedūroje neturėtų priklausyti nuo vaidmens, kurį atitinkamos visuomenės narys atliko dalyvaujant su 19 arba 20 straipsniu susijusių sprendimų priėmimo procedūrų etape.

3. Peržiūros procedūra turi būti sąžininga, teisinga, savalaikė, ne pernelyg brangi ir joje turi būti numatyti tinkami ir veiksmingi teisių gynimo mechanizmai, įskaitant, kai tinkama, įpareigojimą nepažeisti ieškovo teisių ar sustabdyti veiksmus.

4. Šiuo straipsniu valstybėms narėms nekludoma dėl preliminaros peržiūros procedūros kreiptis į administracinę instituciją ir nedaromas poveikis reikalavimui prieš apskundimo teismine tvarka procedūras išnaudoti administracinės peržiūros procedūros galimybes, jei toks reikalavimas nustatytas nacionalinėje teisėje.

5. Valstybės narės užtikrina, kad visuomenė galėtų susipažinti su praktine informacija apie teisę į šiame straipsnyje nurodytas administracinės ir teisminės peržiūros procedūras.

28 straipsnis

Žalos žmonių sveikatai atlyginimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad fiziniai asmenys, patyrę žalą sveikatai dėl kompetentingų institucijų padaryto šios direktyvos 19 straipsnio 1–4 dalių, 20 straipsnio 1 ir 2 dalių, 21 straipsnio 1 dalies antros pastraipos ar 21 straipsnio 3 dalies pažeidimo, pagal šį straipsnį turėtų teisę į žalos atlyginimą.

2. Valstybės narės užtikrina, kad žmonių sveikatos ar aplinkos apsaugą skatinančioms ir visus nacionalinės teisės reikalavimus atitinkančioms nevyriausybinėms organizacijoms būtų leidžiama atstovauti 1 dalyje nurodytiems asmenims ir pareikšti kolektyvinius ieškinius dėl žalos atlyginimo. Tokiems kolektyviniams ieškiniams *mutatis mutandis* taikomi Direktyvos (ES) 2020/1828 10 straipsnyje ir 12 straipsnio 1 dalyje nustatyti reikalavimai.

3. Valstybės narės užtikrina, kad 1 dalyje nurodyti fiziniai asmenys ir 2 dalyje nurodyti tokiems asmenims atstovaujanti nevyriausybinės organizacijos reikalavimą atlyginti dėl pažeidimo padarytą žalą galėtų pareikšti tik vieną kartą. Valstybės narės nustato taisyklės, kuriomis užtikrinama, kad žala nukentėjusiems asmenims pagal tą patį ieškinį prieš tą pačią kompetentingą instituciją, nebūtų atlyginama daugiau kaip vieną kartą.

4. Kai reikalavimas atlyginti žalą grindžiamas įrodymais, kad 1 dalyje nurodytas pažeidimas yra labiausiai tikėtinas to asmens patirtos žalos paaiškinimas, preziumuojama, kad tarp pažeidimo ir žalos atsiradimo esama priežastinio ryšio.

Valdžios institucija atsakovė gali šią prezumpciją užginčyti. Visų pirma atsakovas turi teisę ginčyti įrodymų, kuriais remiasi fizinis asmuo, tinkamumą ir pateikto paaiškinimo tikėtinumą.

5. Valstybės narės užtikrina, kad su reikalavimu atlyginti žalą susijusios nacionalinės taisyklės ir procedūros, be kita ko, dėl prievolės įrodyti, būtų parengtos ir taikomos taip, kad

dėl jų netaptų neįmanoma arba pernelyg sudėtinga naudotis 1 dalyje nurodyta teise reikalauti atlyginti žalą.

6. Valstybės narės užtikrina, kad 1 dalyje nurodytų ieškinių dėl žalos atlyginimo pareiškimo senaties terminai būtų ne trumpesni kaip 5 metai. Šie laikotarpiai nepradedami skaičiuoti anksčiau nei pašalinamas pažeidimas ir nei atlyginti žalą reikalaujantis asmuo sužino arba tampa pagrįstai tikėtina, kad jis žino, jog patyrė žalą dėl pažeidimo, kaip nurodyta 1 dalyje.

↓ 2004/107 (pritaikytas)

~~9 straipsnis~~

Nuobaudos

~~Valstybės narės nustato nuobaudas, taikomas pažeidus pagal šią direktyvą priimtas nacionalines nuostatas, ir imasi visų priemonių, būtinų jų įgyvendinimui užtikrinti. Numatytos nuobaudos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.~~

↓ 2008/50 (pritaikyta)
(pritaikytas)
⇒ naujas

~~2930~~ straipsnis

Sankcijos

⇒ 1. Nedarant poveikio valstybių narių įpareigojimams pagal 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/99/EB⁸³, ~~v~~ Valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų, taikomų ⇒ fiziniams ar juridiniams asmenims ~~⇐~~ pažeidus nacionalines nuostatas, priimtas pagal šią direktyvą, ir ~~imasi visų būtinų priemonių jų įgyvendinimui užtikrinti~~ ☒ užtikrina, kad tos taisyklės būtų įgyvendintos ☒. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios. ⇒ Valstybės narės nepagrįstai nedelsdamos apie tas taisykles ir visus jų pakeitimus praneša Komisijai. ⇐

↓ naujas

2. 1 dalyje nurodytos sankcijos apima pažeidimą padariusio juridinio asmens apyvartai arba fizinio asmens pajamoms proporcingas baudas. Baudų dydis apskaičiuojamas taip, kad būtų užtikrinta, jog dėl jų už pažeidimą atsakingas asmuo iš tiesų netektų iš tokio pažeidimo gautos ekonominės naudos. Juridinio asmens padaryto pažeidimo atveju tokios baudos turi būti proporcingos juridinio asmens metinei apyvartai atitinkamoje valstybėje narėje, atsižvelgiant, *inter alia*, į mažųjų ir vidutinių įmonių (MVI) ypatumus.

⁸³ 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/99/EB dėl aplinkos apsaugos pagal baudžiamąją teisę (OL L 328, 2008 12 6, p. 28).

3. Valstybės narės užtikrina, kad nustatant 1 dalyje nurodytas sankcijas būtų tinkamai atsižvelgiama į šias aplinkybes:

- a) pažeidimo pobūdį, sunkumą, mastą ir trukmę;
- b) tai, ar pažeidimas padarytas tyčia, ar dėl aplaidumo;
- c) gyventojų dalį, įskaitant jautrius gyventojus ir pažeidžiamas grupes, arba aplinką, kuriems pažeidimas padarė poveikį, atsižvelgiant į tikslą pasiekti aukštą žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugos lygį;
- d) tai, ar pažeidimas kartotinis, ar pavienis.

↓ 2008/50 (pritaikytas)
⇒ naujas

VIII SKYRIUS

~~KOMITETAS~~, PEREINAMOJO LAIKOTARPIO IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

~~3034~~ straipsnis

Panaikinimas ir pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Direktyvos ~~96/62/EB, 1999/30/EB, 2000/69/EB ir 2002/3/EB~~ 2004/107/EB ir 2008/50/EB su pakeitimais, padarytais X priedo A dalyje išvardytomis direktyvomis, panaikinamos nuo [įrašyti datą – 1 diena po perkėlimo į nacionalinę teisę termino] ~~2010 m. birželio 11 d., nepažeidžiant~~ nedarant poveikio valstybių narių ~~įsipareigojimų, susijusių~~ įsipareigojimams, susijusiems su X priedo B dalyje nustatytais tų direktyvų perkėlimo į ~~nacionalinius teisės aktus~~ nacionalinę teisę ~~arba taikymo terminais.~~

~~Tačiau nuo 2008 m. birželio 11 d. taikoma:~~

- a) ~~Direktyvoje 96/62/EB 12 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:
„1. Išsami informacijos pateikimo tvarka, kuri bus nustatyta 11 straipsnyje, patvirtinama pagal 3 dalyje nurodytą procedūrą.“;~~
- b) ~~Direktyvoje 1999/30/EB 7 straipsnio 7 dalis, VIII priedo I punkto 1 išnaša ir IX priedo VI punktas yra išbraukiami;~~
- e) ~~Direktyvoje 2000/69/EB 5 straipsnio 7 dalis ir VII priedo III punktas yra išbraukiami;~~
- d) ~~Direktyvoje 2002/3/EB 9 straipsnio 5 dalis ir VIII priedo II punktas yra išbraukiami.~~

~~2. Nepaisant 1 dalies pirmos pastraipės, lieka galioti šie straipsniai:~~

- a) ~~Direktyvos 96/62/EB 5 straipsnis – iki 2010 m. gruodžio 31 d.;~~
- b) ~~Direktyvos 96/62/EB 11 straipsnio 1 dalis ir Direktyvos 2002/3/EB 10 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys – iki antrųjų kalendorinių metų po įgyvendinimo priemonių, nurodytų šios direktyvos 28 straipsnio 2 dalyje, įsigaliojimo pabaigos;~~
- e) ~~Direktyvos 1999/30/EB 9 straipsnio 3 ir 4 dalys – iki 2009 m. gruodžio 31 d.~~

~~23.~~ Nuorodos į panaikintas direktyvas laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir turėtų būti skaitomos vadovaujantis pagal XIXVII priede pateikta atitikmenų lentelė pateiktą atitikties lentelę .

~~4.~~ Sprendimas 97/101/EB panaikinamas nuo antrųjų kalendorinių metų po įgyvendinimo priemonių, nurodytų šios direktyvos 28 straipsnio 2 dalyje, įsigaliojimo pabaigos.

~~Vis dėlto, Sprendimo 97/101/EB 7 straipsnio trečia, ketvirta ir penkta įtraukos yra išbraukiamos nuo 2008 m. birželio 11 d.~~

↓ 2004/107 (pritaikytas)

8 straipsnis

Ataskaita ir peržiūra

~~1.~~ Ne vėliau kaip iki 2010 m. gruodžio 31 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, parengtą remiantis:

- a) ~~patirtimi, įgyta taikant šią direktyvą;~~
- b) ~~visų pirma naujausių mokslinių tyrimų dėl arseno, kadmio, gyvsidabrio, nikelio ir policiklinių aromatinių angliavandenilių poveikio žmonių sveikatai, išskirtinį dėmesį skiriant jautrioms visuomenės grupėms, ir visai aplinkai, rezultatais; ir~~
- e) ~~technologijų pažanga, įskaitant pasiektą pažangą matavimo metodų ir kitokių šių teršalų koncentracijų aplinkos ore bei jų iškritų vertinimo būdų srityje.~~

~~2.~~ Šio straipsnio 1 dalyje minimoje ataskaitoje atsižvelgiama į:

- a) ~~esamą oro kokybę, kitimo tendencijas ir planus iki ir po 2015 metų;~~
- b) ~~galimybes toliau mažinti teršalų išmetimą iš visų atitinkamų šaltinių ir galimus privalumus nustačius I priede išvardytiems teršalams ribines vertes, skirtas pavojaus žmonių sveikatai sumažinimui, atsižvelgiant technines galimybes ir išlaidų efektyvumą, bei bet kokią papildomą reikšmingą sveikatos ir aplinkos apsaugą, kurią tai suteiktų;~~
- e) ~~santykį tarp teršalų ir galimybių taikyti bendras strategijas, siekiant pagerinti Bendrijos oro kokybę ir su tuo susijusių tikslų;~~
- d) ~~dabartinius ir ateities visuomenės informavimo ir pasikeitimo informacija tarp valstybių narių ir Komisijos reikalavimus;~~

~~e) patirti, įgytą taikant šią direktyvą valstybėse narėse ir ypač sąlygas, kuriomis buvo vykdomi matavimai kaip nustatyta III priede;~~

~~f) papildomą ekonominę naudą aplinkai ir sveikatai, mažinant arseno, kadmio, gyvsidabrio, nikelio ir policiklinių aromatinių angliavandenilių išmetimus, tiek kiek ji gali būti įvertinta;~~

~~g) smulkiųjų dalelių frakcijos, naudojamos imant mėginius, atitikimą atsižvelgiant į bendrus kietųjų dalelių matavimo reikalavimus;~~

~~h) benzo(a)pireno, kaip indikatoriaus bendram policiklinių aromatinių angliavandenilių kancerogeniniam poveikiui nustatyti, tinkamumą, atsižvelgiant daugiausia į tokias policiklinių aromatinių angliavandenilių dujines formas, kaip fluorantenas.~~

~~Atsižvelgdama į naujausią mokslo ir technologijų pažangą, Komisija taip pat atidžiai nagrinėja arseno, kadmio, nikelio poveikį žmonių sveikatai, siekiant nustatyti jų genotoksišką kancerogeniškumą. Atsižvelgdama į priemones, priimtas pagal strategiją dėl gyvsidabrio, Komisija taip pat apsvarsto, ar būtų tikslinga imtis tolesnių veiksmų, susijusių su gyvsidabriu, atsižvelgiant į technines galimybes ir išlaidų efektyvumo principą, bei į bet kokią papildomą reikšmingą sveikatos ir aplinkos apsaugą, kurią tai suteiktų.~~

~~3. Stengiantis pasiekti aplinkos oro koncentracijas, kurios dar sumažintų žalingą poveikį žmonių sveikatai ir garantuotų aukštą visos aplinkos apsaugos lygį, atsižvelgiant į tolimesnių veiksmų technines galimybes ir išlaidų efektyvumą, prie 1 dalyje nurodytos ataskaitos gali būti pateikti pasiūlymai dėl, jei tai tikslinga, šios direktyvos dalinių pakeitimų, pirmiausia atsižvelgiant į rezultatus, gautus pagal šio straipsnio 2 dalį. Be to, Komisija apsvarsto arseno, kadmio, gyvsidabrio, nikelio ir konkrečių policiklinių aromatinių angliavandenilių iškritų reglamentavimą.~~

↓ 2008/50 (pritaikytas)

32 straipsnis

Peržiūra

~~1. 2013 m. Komisija peržiūri nuostatas, susijusias su KD2,5 ir, atitinkamais atvejais, kitais teršalais, bei pateikia pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai.~~

~~Su KD2,5 susijusi peržiūra atliekama siekiant nustatyti teisiškai įpareigojančią nacionalinę poveikio sumažinimo prievolę, kad būtų pakeistas 15 straipsnyje nustatytas nacionalinis poveikio sumažinimo uždavinys ir peržiūretas tame pačiame straipsnyje nustatytas įsipareigojimas dėl poveikio koncentracijos, atsižvelgiant, inter alia, į šiuos elementus:~~

- ~~– naujausią PSO ir kitų susijusių organizacijų mokslinę informaciją;~~
- ~~– oro kokybės būklę ir sumažinimo galimybes valstybėse narėse;~~
- ~~– Direktyvos 2001/81/EB patikslinimą;~~
- ~~– pažangą, padarytą įgyvendinant Bendrijos oro teršalų sumažinimo priemones.~~

~~2. Komisija atsižvelgia į galimybę patvirtinti griežtesnę KD2,5 ribinę vertę, peržiūri antro etapo KD2,5 preliminarią ribinę vertę ir svarsto, ar patvirtinti, ar keisti šią vertę.~~

~~3. Atlikdama peržiūrą Komisija taip pat parengia pranešimą apie KD10 ir KD2,5 monitoringo patirtį ir jos būtinybę, atsižvelgdama į techninę pažangą, susijusią su automatiniiais matavimo metodais. Prereikūs pasiūlomi nauji KD10 ir KD2,2,5 matavimo pamatiniai metodai.~~

↓ 2004/107

~~10 straipsnis~~

~~Igyvendinimas~~

~~1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję ne vėliau kaip iki 2007 m. vasario 15 d., įgyvendina šią direktyvą. Jos nedelsdamos apie tai praneša Komisijai.~~

~~Valstybės narės, tvirtindamos šias nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.~~

~~2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų pagrindinių nacionalinės teisės nuostatų tekstus.~~

↓ 2008/50 (pritaikytas)

⇒ naujas

~~3133~~ straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. ~~Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kuriems įsigaliojus~~ ☒ Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymų ir kitų teisės aktų, būtinų, kad 1, 2 ir 3 straipsnių, 4 straipsnio 2, 13, 14, 16, 18, 19, 21, 22, 24–30, 36, 37, 38 ir 39 punktų, 5–12 straipsnių, 13 straipsnio 1, 2, 3, 6 ir 7 dalių, 15 straipsnio, 16 straipsnio 1 ir 2 dalių, 17–21 straipsnių, 22 straipsnio 1, 2 ir 4 dalių, 23–29 straipsnių ir I–IX priedų būtų laikomasi ☒ ⇒ ne vėliau kaip nuo [įrašyti datą – dveji metai nuo įsigaliojimo] ⇐ ~~iki 2010 m. birželio 11 d. įgyvendinama ši direktyva.~~

Valstybės narės, ~~patvirtindamos šias priemones~~ ☒ priimdamos šioje dalyje nurodytas priemones ☒, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. ☒ Jos taip pat turi įtraukti teiginį, kad galiojančiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose pateiktos nuorodos į direktyvas, kurias panaikina ši direktyva, laikomos nuorodomis į šią direktyvą. Nuorodos darymo tvarką ir minėto teiginio redakciją nustato valstybės narės. ☒ ~~Tokios nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.~~

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų pagrindinių nacionalinės teisės ~~nuostatų~~ ☒ aktų pagrindinių priemonių ☒ tekstus.

~~3234~~ straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ~~diena~~.

↓ naujas

4 straipsnio 1 ir 3–12 dalys, 4 straipsnio 15, 17, 20, 23 ir 31–35 punktai, 13 straipsnio 4 ir 5 dalys, 14 straipsnis, 16 straipsnio 3 dalis ir 22 straipsnio 3 dalis taikomi nuo [kita diena po 31 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytos datos].

↓ 2008/50

~~3335~~ straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė